

Miljøministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

30. august 2023

Sagsnr. 23/590

Dok. nr.

Initialer OHLN

Sendt pr. mail til mim@mim.dk

Kopi til trhvi@mim.dk

Side 1 af 7

Vedr. høringsvar over udkast til ændring af miljøbeskyttelsesloven (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.) - journalnummer 2023-2267

Miljøministeriet har den 29. juni 2023 sendt et udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelses i høring frem til den 30. august 2023.

ARC varetager en række opgaver med relation til emballageaffald for København, Frederiksberg, Dragør, Tårnby og Hvidovre Kommuner, der tilsammen ejer ARC. Det vedrører bl.a. drift af genbrugspladser, indsamling af husholdningsaffald, omlastning af affald og sortering af restaffald på et kommende anlæg. Lovforslaget påvirker således flere af ARCs aktiviteter direkte, ligesom ændringsforslagene har stor betydning for ARCs ejerkommuner og borgerne.

ARCs har på den baggrund en række bemærkninger til lovforslaget. Efter indledende bemærkninger af overordnet karakter følger punkter med størst direkte betydning og derefter bemærkninger af enkeltvis mindre – men ikke uvæsentlig - betydning eller af mere teknisk karakter.

Overordnede bemærkninger

Formål og overordnet ansvar

Lovforslaget vedrører udmøntning af aftale og direktiv, der har klare miljømæssige formål, hvilket i højere grad foreslås afspejlet i lovgivningen. Det gælder både som helhed og i forhold til enkeltdele som f.eks. vedrørende indsamlingen, hvor der potentielt mistes betydelig kapacitet, når der ændres destination for aflevering af genanvendeligt affald.

ARC vil opfordre til, at der foretages samlede overvejelser om, hvordan der sikres ansvar for en grøn omstilling og cirkulær økonomi, når kommuners rolle på affaldsområdet beskæres. Behovet forstærkes af, at den tilsyneladende mulighed for, at kommunerne uden for producentansvaret kan egenfinansiere udvikling og tiltag om cirkulær økonomi, begrænses af bl.a. tiltag omkring prisloft jf. opfølgende aftale pr. 30. august 2022 om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi.

Overvejelserne bør inkludere effekter i forhold til klima og miljø, hensynet til funktionsduelige indsamlingsordninger, risiko for ansvarsfraskrivelse og konkurser blandt producenternes organisationer samt bredere samfundshensyn i forhold til f.eks. løn- og arbejdsforhold.

Krav om høj reel genanvendelse og opgørelse heraf

Kommunerne er i henhold til affaldsbekendtgørelsen forpligtet til at sikre en høj reel genanvendelse af det indsamlede affald for de fraktioner, som skal overdrages.

Lovforslaget ses ikke at adressere, hvordan denne forpligtelse indfris ved overdragelsen. Hvis udgangspunktet er, at indfrielsen automatisk finder sted ved overdragelsen, skal der af hensyn til kommunernes opgørelse af reel genanvendelse sikres oplysning og dokumentation for andelen, der er reel genanvendt af hver enkelt fraktion.

Risiko for forsyningssvigt

Tidspres frem mod producentansvarets ikrafttræden, lange leveringstider på materiel og følgelig behov for lange mobiliseringsperioder samt forudgående planlægning og udbud sammenholdt med den praktiske betydning for indsamlingen og borgerne giver anledning til, at lovgivningens udmøntning i bekendtgørelser m.v. bør ske i tæt samarbejde med kommunerne og øvrige aktører, så der sikres praktiske løsninger og gives mulighed for fornødne overgangsordninger og dispensationer.

Der bør imidlertid også være fokus på, at indsamlingen kan foregå effektivt og med størst mulig kontinuitet fremadrettet og ikke indirekte bliver påtvunget ruteomlægninger, da ændringer kræver fleksibilitet og er fordyrende. Forslag til beskrevet i afsnit om konsekvenser for affaldsindsamlingen.

Ikke tilstrækkelig kompensation og statsstøtteproblematik

Overordnet findes det opsigtsvækkende og uforståeligt, at reglerne omkring kompensation over for kommunerne og dermed borgerne er yderst restriktive, mens affaldsproducerende virksomheder ikke begrænses i serviceniveau eller pålægges samme administrationsindsats.

Udover en undren over forskellen, der bebyrder både kommuner og producenter, rejser begrænsningen i kompensation over for kommuner, der ikke udbyder indsamlingen spørgsmål om ulovlig statsstøtte, hvilket vil være tilfældet i fald producenterne ikke pålægges alle de nødvendige omkostninger forbundet med håndteringen af emballageaffald i Danmark.

Med afsæt i de betydelige administrative byrder, som pålægges kommuner og øvrige aktører blandt andet vedrørende påtænkte udbud efter minimumsserviceniveau og fastlæggelse af fordelinger m.v., vil ARC opfordre til, at der træffes valg, som minimerer administrationen og har fokus på effektiv drift i alle led.

Forslaget om udbud af indsamlingsopgaven efter aftalt serviceniveau virkede tilforladeligt i den politiske aftale, men har ved nærmere overvejelse vist sig at være en kompleks og risikofyldt model, som vil belaste både borgere og producenter, hvorfor forslaget bør genovervejes. Der henvises til forslag i nedenstående afsnit om underfinansiering af indsamlingsomkostninger.

Bemærkninger med størst direkte betydning

Konsekvenser for affaldsindsamlingen

Ifølge lovforslaget udpeger producenterne et sted for kommunernes overdragelse af de tørre fraktioner til producenterne, hvilket sker for hvert geografisk område og ikke må ligge uforholdsmæssigt langt væk. Der foreligger indtil videre ikke nærmere om de geografiske områders størrelse og afstanden fra kommunerne til de pågældende steder. Producenterne afgør, om de vil gøre brug af eventuel kommunal omlastning. Kommunerne har dog ret til at omlaste affaldet, hvis der ikke sker sammenpresning og balletering.

Lovforslaget ændrer rammerne for indsamlingen, hvilket var imødeset. Imidlertid betyder forslaget også, at der ikke skabes stabile forhold omkring den fremadrettede overdragelse, hvilket har afsmittende betydning for indsamlingen og samlet set fordyrer indsamlingen.

Det er i den sammenhæng imidlertid positivt, at emballage- og ikke-emballageaffald indsamles samlet, da kommuner og producenter har fælles interesse i at nedbringe de samlede håndteringsomkostninger.

Kommunerne har foretaget investeringer i garage-/parkeringsanlæg og mandsskabsfaciliteter, eldrevne renovationsbiler og tilhørende investeringer i ladeinfrastruktur samt omlastning, som er koordineret og indbyrdes optimeret. Alle politiske aftaler herunder om producentansvaret i 2022 har taget udgangspunkt i, at kommunerne har ansvaret for affaldsindsamlingen.

Med forslag om at sammenpresning og balletering kun kan ske efter aftale producenter/importører opstår der strandede omkostninger i investeringer i omlastning, og der mistes mulighed for synergier i indsamlingsleddet.

Af hensyn til mulighed for indsamling med eldrevne renovationsbiler herunder ladeinfrastruktur, udnyttelse af mandsskabsfaciliteter, mulighed for arbejdstilrettelæggelse, kapacitet og ruteplanlægning bør der være stor opmærksomhed på konsekvenser for indsamlingen.

Overordnet anses overdragelse af ansvar til producenterne kollektive ordninger for problematisk. Modellen kendes fra elektronikaffald, hvor skiftende operatører inden for korte kontraktperioder løbende indebærer samarbejdsvanskeligheder grundet mangel på langsigtede fælles interesser og en tydelig og tilstedeværende myndighed.

For at sikre grundlag for optimering af logistik foreslås at forpligte producenterne til at etablere et fælles net, som skal benyttes af producenter/kollektive ordninger, som tildeles det pågældende område. Etablering og drift af det fælles net styres af en central myndighed.

Hvis det vælges ikke at stille krav om et fælles net, må de alternative omkostninger ved potentielle fordyrende forhold finansieres fuldt ud af producenterne.

Ved skift mellem steder for overdragelse af tørre fraktioner, kan det således være nødvendigt for kommunerne at opretholde mulighed for omlastning som stand by-aktivitet, hvilket er fordyrende for den samlede affaldsindsamling både f.s.v.a. emballage- og ikke-emballageaffald. Især i tætte byområder er det meget vanskeligt at etablere anlæg til omlastning, og det er tilmed her, at behovet er størst, på grund af at eldrevne køretøjer, der har kort rækkevidde, her er normen.

ARCs omlastning er en del af det fælles selskab, hvorfor eventuelle forskelle i destinationer for aflæsning mellem ARCs ejerkommuner, kan have stor betydning for den eller de kommuner, som skal bære tilbageværende omkostninger til omlastning.

I lovgivningen foreslås det derfor bemærket, at overdragelse af tørre affaldsfraktioner ikke må medføre meromkostninger for de enkelte kommuner, og at der skal tilbydes sted for overdragelse inden for maksimalt 10-15 km fra en kommune i et tildelt geografisk område. Der ses desuden behov for entydige vilkår om åbningstider, indvejning, aflæsning m.v., som ikke forringer muligheder for indsamling i bl.a. toholdsskift og med to-kammerbiler.

I nogle kommuner indsamles affald i forskellige kombinationer, hvor kombinationen plastaffald og mad- og drikkekartonaffald blandes med kombinationen metalaffald, plastaffald og mad- og drikkekartonaffald, idet udsorteringen af metal sker uproblematisk. Hvis denne mulighed ændres eller betyder, at kommunerne opdeles i forskellige geografiske tildelingsområder, kan det medføre u hensigtsmæssige ekstraomkostninger i indsamlingsleddet.

Endelig er det essentielt, at der er accept af fejlsorteringer i de tørre affaldsfraktioner, og at de ikke medfører meromkostninger for den enkelte kommune.

ARC indgår gerne i dialog med ministeriet forud for fastsættelse af nærmere bestemmelser i bekendtgørelser.

Vedrørende eksisterende omlastningsfaciliteter opstår der potentielt strandede omkostninger, hvilket der bør tages højde for med enten overgangsperiode eller etablering af pulje.

Underfinansiering af indsamlingsomkostninger

Kommunernes gebyr over for producenter skal baseres på et udbudt minimumsserviceniveau, og af lov-bemærkningerne fremgår, at det for kommuner, der ikke udbyder indsamlingen, er hensigten at fastsætte regler om, at fastsættelsen af gebyret skal baseres på den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris.

Det er ARCs opfattelse, at modellen ikke sikrer en dækning af kommunernes fulde omkostninger til indsamling af emballage, og at der derved kan være tale om ulovlig statsstøtte i henhold EU's regler. For at undgå brud mod statsstøttereglerne og diskriminerende forskelsbehandling mellem borgere og virksomheder og indbyrdes mellem virksomheder, der deltager i kommunale ordninger, og virksomheder som ikke gør, foreslås det, at kommunerne i stedet afregnes i forhold til faktiske omkostninger.

Her kan det igangværende arbejde i Forsyningstilsynet om transparens i affaldsgebyrerne i forlængelse af den indgåede politiske aftale fra 30. august 2022 medvirke til at fremme ensartede konteringsregler, hvorved der tilvejebringes opgørelse af relevante omkostninger og dermed gives et retvisende grundlag for kommunernes gebyrfastsættelse over for producenterne. En anvendelse af påtænkte tiltag om transparens i gebyrer kan desuden erstatte behov for komplekse og tvivlsomme udbud og dermed reducere de administrative byrder.

Hvis det vælges at fortsætte med et udbudsbaseret minimumsserviceniveau som udgangspunkt foreslås det over for kommuner, der ikke udbyder indsamlingen, at anvende medianen for sammenlignelige opgaver og aktiviteter, der har været i udbud.

Vedrørende sammenlignelige opgaver og aktiviteter gøres opmærksom på, at affaldsindsamling i flere af ARCs ejerkommuner sker med eldrevne renovationsbiler, med afhentning fra standplads på ejendomme med nøgleordninger og med en tømningfrekvens, som afspejler den begrænsede plads i især tætte byområder, for blot at nævne nogle af de forhold, som gør sig gældende.

I forhold til EU-kommissionens beskrivelse af de nødvendige omkostninger, som skal dækkes af producenterne, indgår blandt andet normen for indsamling i de tildelte geografiske områder. Det betyder, at det minimumsserviceniveau, som danner udgangspunkt for kompensationen i ARCs ejerkommuner skal tage højde for de forhold, som her er normen.

Vedrørende lovbemærkningernes opgørelse af forventede reduktioner i affaldsgebyrerne på i gennemsnit 500-600 kr. pr. husstand foreslås beregningerne heraf fremlagt. Desuden foreslås der en løbende evaluering af de faktisk kompenserede beløb.

Overdragelse af udsorteret emballage fra planlagt restsorteringsanlæg

Ifølge lovbemærkningerne forventes der fastsat regler om, at der ikke kompenseres for eller sker overdragelse af fejlsorteret affald i restaffald.

ARC har opnået dispensation og arbejder på etablering af det planlagte anlæg til sortering af restaffald. Fra det kommende sorteringsanlæg udsorteres genanvendelige materialer i form af plast, mad- og drikkekartoner, papir, pap og metal. Affaldet, som udsorteres, er fejlsorteret affald, som indeholder både emballage og ikke-emballage til svarende det affald, som indsamles gennem særskilte henteordninger for genanvendeligt affald. Sorteringen af restaffald er et supplement til de etablerede henteordninger for de pågældende affaldsfraktioner i ARCs ejerkommuner.

Det udsorterede genanvendelige affald forventes i forhold til sammensætning og kvalitet at svare til det som indsamles gennem henteordninger. For plast udgør emballageandelen forventeligt omkring 85 procent. Mad- og drikkekartoner og pap er nærmest kun emballage, mens andelen af emballage er omkring 1/3 per vægt i metal.

Det virker uforståeligt, at genanvendeligt emballageaffald, som bliver udsorteret fra restaffaldet, ikke skal være omfattet af producentansvaret, når det faktisk er tilgængeligt efter udsortering. Når ARC udsorterer

det genanvendelige affald fra restaffaldet, bør producenterne, som har ansvaret for emballageaffaldet, som minimum overdrages det genanvendelige affald på linje med særskilt indsamlet genanvendeligt affald af de pågældende fraktioner.

Hvis der ikke sker overdragelse af det udsorterede affald, skal kommunerne opretholde afsætning af affaldet, hvilket medfører meromkostninger. Samtidig udhules ideen bag producentansvarsordningen, om at emballageproducenterne skal tage ansvar for deres affald.

I udgangspunktet skal alle omkostninger forbundet med emballageaffald afholdes af producenterne. Sortering af restaffald er imidlertid ikke – som det er tilfældet i mange andre europæiske lande - normen i Danmark, hvorfor der – hvis der ikke er lydhørhed over for den fulde dækning – kan argumenteres for, at producenterne i første omgang overdrages det udsorterede genanvendelige affald for at afholde de videre behandlingsomkostninger, men ikke for indeværende skal betale for kommunernes omkostninger til restsortering.

Det foreliggende lovforslag giver umiddelbart producenterne incitament til at undgå særskilt indsamling af det genanvendelige affald. Producenterne kan imidlertid have interesse i at få overdraget det udsorterede genanvendelige affald, da de herved lettere kan opnå deres forpligtelser til at nå genanvendelsesmål. Når der kan være gensidig interesse i at overdrage affaldet, synes det endnu mere mærkværdigt, at den påtænkte udmøntning af reglerne udelukker overdragelse.

Udsorteringen af genanvendeligt affald fra restaffald er en effektiv måde til at opnå højere og forpligtende genanvendelsesmål, hvilket blandt andet understøttes af Miljøstyrelsens egne vurderinger og europæiske rapporter (Miljøprojekt nr. 2145, juni 2020 og Eunomia m.fl.: Mixed Waste Sorting, feb. 2023). Producenterne er i henhold til direktivet, som den danske lovgivning skal implementere, forpligtet til at afholde de nødvendige omkostninger til at opnå genanvendelsesmålene – og ikke kun omkostninger til det særskilt indsamlede genanvendelige affald. Hvis producenterne ikke pålægges de faktiske omkostninger ved håndteringen af emballageaffaldet i Danmark, kan der også være tale om ulovlig statsstøtte. Der er derfor flere juridiske forhold som skaber usikkerhed om holdbarheden af den afgrænsning, som indtil videre er fremlagt i forbindelse med høringen.

I stedet for en minimumsimplementering af emballagedirektivet, hvilket ikke ses at afspejle ambitionerne i den indgåede politiske aftale og muligheden for at nå forpligtende genanvendelsesmål i bl.a. 2025 og 2030, foreslås derfor, at der fra starten gives mulighed for at overdrage udsorterede genanvendelige materialer, og at producenterne i første omgang afholder de videre omkostninger til behandling af emballageaffaldet, samt at de på sigt også afholder alle omkostninger forbundet med håndteringen.

Mindre betydende og tekniske bemærkninger

Betaling for ikke-emballageaffald med positiv afregning

Lovforslaget angiver alene betaling for behandling ifm. kommuners overdragelse af ikke-emballageaffald til producenter/importører. For fraktioner med positiv værdi, f.eks. metal og papir, kan der være en

betydelig værdi, hvilket formuleringen foreslås at tage højde for, f.eks. ved at det angives, at betaling omfatter udbetaling fra producenter/importører.

Genbrugspladser

Vedrørende genbrugspladser foreslås, at glas i lighed med pap overdrages i første omgang, mens papir ikke foreslås overdraget pga. minimalt emballageindhold, og fordi papirfraktionen på genbrugspladser ikke indsamles kombineret med pap.

Sorteringskrav

Lovforslaget ses ikke at forholde sig til, at indsamling af tørre affaldsfraktioner i praksis også indeholder andet affald, herunder bl.a. emballageaffald, som skulle være sorteret anderledes. Der foreslås retningslinjer for modtagekontrol, dokumentation og håndtering af fejlsorteringer, så der ikke sker unødigt frasortering og forbrænding eller deponering af genanvendeligt affald samt at der er fuld åbenhed om den reelle genanvendelse. Det foreslås, at producenternes forpligtelse til genanvendelse ikke afgrænses snævert efter affaldsbekendtgørelsens bilag 6 suppleret af sorteringsvejledningen, men udstrækkes til, hvad det er muligt at genanvende bl.a. med henblik på at f.eks. bøger og gavepapir så vidt muligt genanvendes som papir, hvis de er sorteret som sådan.

Kommunernes gebyrfastsættelse

Både kommunernes fastsættelse af producentgebyr og det almindelige affaldsgebyr over for borgerne for 2025 udfordres af manglende kendskab til omkostninger i 2024, hvor beregning og politisk behandling finder sted. Det foreslås udmeldt, hvordan kommunerne skal håndtere overgangen vedrørende gebyrfastsættelse.

ARC står naturligvis til rådighed for eventuelle spørgsmål eller ved ønske om uddybning.

Venlig hilsen

Jacob H. Simonsen

Direktør

Til Miljøministeriet

28.08.2023

Hørings svar vedr. forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – Udvidet producentansvar for emballage

Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder hilser lovforslaget om udvidet producentansvar for emballage velkomment og støtter lovforslagets intentioner. Brancheforeningen finder det vigtigt for fremme af grøn ansvarlighed og for øget genanvendelse i affaldssektoren.

Medlemmerne af Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder distribuerer lokalaviser og tilbudsaviser til danske husstande og virksomheder, og de har dermed et medansvar for godt 50.000 tons papir om året, hvoraf langt det meste kan genanvendes igen og igen som et mønstereksempel på ressourceeffektiviteten i den cirkulære økonomi.

Brancheforeningen er derfor stærkt optaget af processerne for indsamling, sortering og bearbejdning af brugt papir. Brugt papir er nemlig en vigtig og værdifuld ressource blandt vores medlemmer og i hele værdikæden for lokalaviser og tilbudsaviser.

Lovforslaget om udvidet producentansvar for emballage har som udgangspunkt ikke direkte betydning for brancheforeningens medlemmer, da de ikke er emballageproducenter. Men lovforslaget rummer nogle konsekvenser for affaldsfraktionen "papir", og derfor har Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder nogle bemærkninger, som vi vil anbefale, at man tager højde for i den videre proces frem mod udvidet producentansvar for emballage.

Dertil kommer at brancheforeningen efterlyser et bedre data- og statistikgrundlag for affaldsområdet.

Sammenblanding af pap og papir

Lovforslaget lægger op til, at affaldsfraktionerne "pap" og "papir" behandles sammen og at begge affaldsfraktioner overdrages til emballageproducenterne.

Årsagen fremgår af lovforslaget:

"Det bemærkes, at papiraffaldsfraktionen i henteordninger i dag overvejende består af affald, der ikke er emballageaffald, herunder aviser og reklamer. I den seneste kortlægning af kommunernes husstands-nære indsamling fremgår det imidlertid, at næsten halvdelen af kommunerne indsamler pap- og papiraffald kombineret som en samlet affaldsfraktion, hvorved denne kombinerede fraktion hovedsageligt består af emballageaffald."

Det er således i en erkendelse af, at mange kommuner ikke sorterer i de to affaldsfraktioner "pap" og "papir", at man i lovforslaget vælger at overdrage papir til emballageproducenterne uagtet af det kun i begrænset omfang er emballage.

Hjemlen til sammenblanding af de to affaldsfraktioner finder man i Bekendtgørelsen om affald § 37, hvoraf det fremgår at: "Kommunalbestyrelsen kan, uanset § 21, stk. 1, og § 22, stk. 1, etablere en indsamlingsordning som en henteordning for kombineret indsamling af papiraffald og papaffald."

BRANCHEFORENINGEN

AF DANSKE
DISTRIBUTIONSVIRKSOMHEDER

I Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder finder vi det problematisk, at man ikke fastholder et krav til kommunerne om at opdele i de to affaldsfraktioner "pap" og "papir". Med udvidet producentansvar, hvor kommunerne overdrager både pap og papir til producenterne, er der faktiske risiko for, at færre kommuner vil sortere i pap og papir, da de ikke længere har ansvaret for papiret. Det vil være et tilbageskridt for den cirkulære økonomi og for den nuværende effektive genanvendelse af papir.

Selvom pap også er papir, så er manglende sortering et problem for genanvendelsen. Papir skal nemlig genanvendes mange gange, og den nyeste forskning viser at papirfibre kan genanvendes helt op til 25 gange¹. Derfor er det vigtigt af hensyn til kvaliteten i papirfibre, at papiret opdeles i papir og pap, da papiret først skal færdigudnyttes til papir inden det nedgraderes til pap.

Der er i dag en relativ høj genanvendelse på både papir og pap i Danmark. Det bør dog ikke føre til, at man sænker ambitionerne for genanvendelsen ved sammenblanding af de to fraktioner. I stedet bør ambitionerne hæves, så papir og pap indsamles i hver sin fraktion i hele landet, for når man sammenblander papir og pap reduceres i realiteten genanvendelsen af papir.

Værdien af papiraffald på genanvendelsesmarkedet er højere end værdien af pap, så der er tale om både miljømæssigt og økonomisk ressourcspild, hvis man ikke vil opdele i affaldsfraktionerne "pap" og "papir".

Sammenblandingen af pap og papir fører i øvrigt til, at producenter og importører påføres en øget pligt til at håndtere ikke-emballage. Det vil de ifølge lovforslaget blive økonomisk kompenseret for, men af lovforslaget fremgår dog også:

"Det kan imidlertid ikke udelukkes, at pligten til at håndtere ikke-embalageaffald mod betaling efter omstændighederne vil kunne ramme enkelte producenter og importører eller disses kollektive ordninger, atypisk hårdt, og at pligten til at overtage og håndtere affaldet i sådanne tilfælde vil kunne få karakter af et ekspropriativt indgreb mod den pågældende producent og importør eller dennes kollektive ordning. Det vil efter omstændighederne navnlig kunne gøre sig gældende i tilfælde, hvor det kommunalt indsamlede affald i høj grad består af ikke-embalageaffald..."

Man anerkender således i lovforslaget, at sammenblanding af pap og papir øger risikoen for, at producenter og importører rammes urimeligt hårdt og at det kan have "karakter af et ekspropriativt indgreb". Det kan undgås, hvis kommunerne holdes fast på opdeling i de fastlagte affaldsfraktioner, herunder "pap" og "papir".

Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder anbefaler, at man sikrer sortering i affaldsfraktionerne "pap" og "papir" i hele landet.

Behov for opgradering af affaldsstatistikken

Tildeling og fordeling af ansvaret mellem kommunerne og emballageproducenterne samlet og individuelt skal ifølge lovforslaget ske på baggrund af beregninger af den mængde emballage, som hver enkelt producent eller importør bringer til markedet samt på baggrund af affaldsdata fra hver enkelt kommune.

Beregningerne afgør både private virksomheders og den kommunale affaldssektors faktiske omkostninger til håndtering af affaldet. Beregningerne er derfor helt centrale i fordelingen af emballageansvaret og for både de erhvervsøkonomiske og kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget.

¹ Kilde: GRAKOM. www.trykmedansvar.dk/wp-content/uploads/2020/09/A4-faktaark-om-naturen_.pdf

BRANCHEFORENINGEN

AF DANSKE
DISTRIBUTIONSVIRKSOMHEDER

Derfor er datakvaliteten uhyre vigtig for alle parter.

Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder anbefaler derfor, at man både i affaldssektoren og i staten foretager en markant opgradering af indsatsen for at skabe en korrekt, detaljeret og konstant opdateret affaldsstatistik med detaljerede data, der stilles til rådighed for offentligheden.

I dag er den seneste affaldsstatistik fra 2020, og i et marked med store forandringer og med stort udviklingsfokus både fra virksomheder, fra affaldssektoren og fra politiske hold, er det uholdbart, at datagrundlaget bag både forretningsmæssige og politiske beslutninger er forældet.

Med udvidet producentansvar på emballage vil data og statistikker blive endnu vigtigere for alle berørte parter, men allerede i dag er det problematisk, at der ikke er adgang til opdaterede affaldsstatistikker.

Det oplever vi som eksempel i Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder. Vi fører selv grundig statistik over papirmængder i omdelte lokalaviser og tilbudsaviser, og vi har således selv styr på vores egne data. Men vi konfronteres jævnligt i politisk sammenhæng med forældede officielle data om vores marked, og vi oplever, at de forældede og dermed også helt forkerte data danner udgangspunkt for politiske forslag og diskussioner om vores marked. Der er dermed på vores område risiko for, at der træffes politiske beslutninger baseret på helt forkerte oplysninger om markedets faktiske forhold.

Dette vil uden tvivl gøre sig tilsvarende gældende på andre områder, og da vi i Danmark har et højt ambitionsniveau både politisk og blandt virksomhederne for nedbringelse af affaldsmængderne og for øget genanvendelse, så er det ekstra vigtigt, at beslutninger baseres på korrekte data.

Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder anbefaler derfor at man hurtigst muligt og sideløbende med de mange ændringer i affaldshåndteringen også gennemfører betydelige opgraderinger indenfor data og statistikker på affaldsområdet.

Med venlig hilsen

Ask Jessen
Adm. direktør
Brancheforeningen af Danske Distributionsvirksomheder

Miljøministeriet

Departementet

Cirkulær Økonomi

Via e-post: mim@mim.dk

C.c.: trhvi@mim.dk

Deres j.nr. 2023-2267

30. august 2023

Vedr.: Høring over udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.), J.nr. 2023-2267.

Bryggeriforeningens bemærkninger til ovennævnte lovudkast, der er sendt i høring af Miljøministeriets departement den 19. juni d.å., kan sammenfattes således:

1. Det er et overmåde omfattende og komplekst lovudkast, som vil kræve en større informationsindsats fra både myndigheder, DPA og de Kollektive Ordninger, så virksomheder kan forberede sig bedst muligt til de nye krav per 1. januar 2025.
2. I afsnit 2.4 omtales EU-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om emballage og emballageaffald (COM/2022/677 endelig), og i afsnit 3.3.1.2 omtales SUP-direktivet, og endelig i afsnit 10 omtales forholdet til EU-retten, men der er så vidt ses ingen omtale af forpligtelsen til at notificere lovudkastet og de kommende bekendtgørelser iht. informationsproceduredirektivet (EU) 2015/1535.

Det skal anbefales at tilføje en kort beskrivelse af denne pligt, herunder hvad det kan betyde for den danske implementering, ikke mindst fordi "stand still" perioden kan forlænges pga. Kommissionens forslag til forordning om emballage og emballageaffald, jf. Kommissionens meddelelse vedr. den danske notifikation 2023/0223/DK.

Det bør således også fremgå af lovforslagets bemærkninger, at der er en betydelig risiko for, at dansk ikrafttræden af lovforslaget og de udmøntende bekendtgørelser kan blive forsinket ganske betydeligt, hvorfor der kan opstå et spørgsmål om at udsætte ikrafttræden.

3. Det skal anbefales i lovforslagets almindelige bemærkninger at tilføje en tabel eller en oversigt over de ganske mange gebyrer og kompensationer m.m., som indføres ifm. implementering af producentansvaret. En oversigt bør ikke begrænses til de gebyrer, bidrag og kompensationer m.m., som ministeren får hjemmel til at indføre i medfør af dette lovudkast. Oversigten bør også vise de gebyrer m.m., som ministeren allerede har hjemmel til at indføre som følge af de tidligere lovforslag om producentansvar, dvs. en samlet oversigt.

Bryggeriforeningen

DANISH BREWERS' ASSOCIATION

4. Ifølge afsnit 3.1.1.5.3 om Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning vedrørende mærkning af emballage og oplysning om emballageaffald, jf. afsnit 3.1.1.5, foreslås det at ophæve § 9p, stk. 9, fordi Ministeriet ikke har til hensigt at fastsætte regler om mærkning af emballagen. Det foreslås samtidig at ændre stk. 10 således, at ministeren kan stille krav om, at kommuner og Miljøstyrelsen skal overtage producenteres oplysningsforpligtelse om affaldsforebyggende foranstaltninger, indsamlingsordninger og bekæmpelse af henkastet affald.

Bryggeriforeningen støtter begge dele, men skal vedrørende ændring af stk. 10 anbefale, at producenterne eller deres organisationer inddrages, så det ikke udvikler sig til et "tag-selv-bord" for kommuner og Miljøstyrelsen. Det bør også indgå, at der må udvises mådehold og sparsommelighed, og at der ikke skal gennemføres unødvendige informationskampagner, blot fordi kommuner og Miljøstyrelsen kan sende regningen videre. De Kollektive Ordninger bør også have mulighed for at varetage opgaven, inklusive informere om tilbagetagningsordninger, jf. punkt nr. 4, på vegne af producenterne.

5. I afsnit 3.1.1.6 omtales pligten for de Kollektive Ordninger til at være godkendt. Det fremgår imidlertid hverken af de almindelige bemærkninger, jf. særligt afsnit 3.1.1.6.2, eller af de særlige bemærkninger til §1, nr. 25, om hjemlen til at indføre en godkendelsesordning indebærer, at ministeren vil meddele godkendelser af en tidsbegrænset varighed, fx 5 år eller mere, eller af en tidsubegrænset varighed, fx suppleret med et vilkår om et 5-årigt opsigelsesvarsel ved fx grov misligholdelse, eller om andre vilkår i godkendelser.

Det vurderes at være af ganske afgørende betydning for de Kollektive Ordninger, om de kan forvente en tidsbegrænset eller en tidsubegrænset godkendelse, da det har stor indflydelse på deres muligheder for at opnå ekstern finansiering (fx banklån).

6. I det 10. afsnit i 3.1.1.6 nævnes det, at *"Bemyndigelsen til at fastsætte krav om godkendelse vil blive anvendt for de andre ordninger for udvidet producentansvar, hvis det senere vurderes hensigtsmæssigt, eksempelvis af hensyn til en ensartet regulering af kollektive ordninger på tværs af producentansvarsordninger"*.

En sådan "cliffhanger" må uddybes, hvis den skal med. Med bemærkningen i lovudkastet opstår der betydelig usikkerhed hos de nuværende Kollektive Ordninger som fx pant- og retursystemet (DRS). Det bør som minimum fremgå af bemærkningerne, at en eventuel godkendelsesmodel for de nuværende producentansvarsordninger kan være forskellig fra dem, der foreslås indført med det foreliggende lovudkast. Det gælder særligt varigheden af en evt. godkendelse og vilkår i en godkendelse, fordi pant- og retursystemet adskiller sig væsentligt fra de kommende nye Kollektive Ordninger, ved selv at drive en infrastruktur for indsamling, som forudsætter en lang investeringshorisont og afskrivningsperiode.

7. Afsnit 3.1.2.2 vedrører "Betaling til private for håndtering af emballageaffald". "Private" er måske noget misvisende. I afsnittet under 3.1.2.2.3 beskrives meget kort den foreslåede model for håndtering af erhvervsaffald, og at det er de private affaldsindsamlere, der skal søge de

Bryggeriforeningen

DANISH BREWERS' ASSOCIATION

Kollektive Ordninger om at få udbetalt kompensation for den del af omkostningen for genanvendelse af erhvervsaffaldet, som udgøres af emballage. Det skal anbefales at udbygge denne beskrivelse, herunder at tilføje, at den udbetalte kompensation til den private affaldsindsamler skal modregnes i den endelige afregning over for erhvervsaffaldsproducenten.

8. Afsnit 3.1.2.5 vedrører ”Gebyr for producenter, der ikke bliver tildelt kommunalt indsamlet emballageaffald eller...”, men afsnittet vedrører mere konkret forslaget om at indføre en lempet model for producenter med under 8 tons emballageaffald om året.

Bryggeriforeningen støtter indholdet i forslaget, som vurderes at være en ganske god løsning; dels får de mindre producenter et valg, og dels virker forslaget som en praktisk og enkel løsning. Det skal anbefales at præcisere, at tærsklen ikke gælder for producenter og importører omfattet af det obligatoriske pant- og retursystem (fordi pantkravet gælder for alle flasker og dåser til pantpligtige drikkevarer). Det skal også anbefales at beskrive, at tærsklen på 8 tons per år er eksklusive genbrugsemballage og pantemballage.

9. Bryggeriforeningen har noteret sig, at Miljøministeriet vil tage en dialog med de relevante interessenter om en kommende model for genbrugsemballage. Bryggeriforeningen bidrager selvsagt gerne i denne dialog.

Målet for en kommende model må være, at den er så administrativ enkel som muligt, for bryggerier og tapperier løfter allerede i dag deres producentansvar for emballagen, og de afholder selv hele udgiften til at indsamle og genanvende emballagen, når den ikke længere kan genbruges. En kommende model bør i øvrigt kun omfatte ny genbrugsemballage, der tages i brug første gang efter den 1. januar 2025.

Bryggeriforeningen uddyber gerne ovenstående, hvis der måtte være spørgsmål.

Med venlig hilsen

BRYGGERIFORENINGEN

Knud Loftlund

Miljøministeriet
Departementet att. Troels Heebøll Vinderslev
Cirkulær Økonomi via e-mail: mim@mim.dk
C.c.: trhvi@mim.dk

J.nr. 2023-2267

København den 29. august 2023

Vedr.: Høring vedrørende udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

DagSam takker for muligheden for at kunne afgive høringssvar.

DagSam er dagligvarebranchens samarbejdsforum bestående af både Coop, Rema 1000, Dagrofa, LIDL og DSK samt MLDK Mærkevareleverandørerne med repræsentanter fra MLDK's bestyrelse. DagSam repræsenterer således langt størstedelen af dagligvarebranchen i Danmark.

DagSam er medstifter af kollektivordningen VANA – Dansk Emballageansvar sammen med DI, L&F samt DE, hvorfor vi henviser til høringssvar fra VANA, som DagSam har leveret bidrag til.

Supplerende bemærkninger.

DagSams medlemsvirksomheder består af dagligvareleverandører og dagligvareforhandlere som i høj grad bliver ramt af det udvidede producentansvar for emballager, både finansieringsmæssigt og praktisk. Udover at vore medlemmer rammes af betydelige omkostninger venter et meget stort administrativt arbejde i implementeringsfasen af producentansvaret.

Der er dagligvareleverandører og forhandlere med flere tusinde varenumre, og selv om det ikke nødvendigvis betyder et tilsvarende antal emballagevarianter, så er arbejdet med at registrere og rapportere emballageanvendelse til DPA og kollektivordningen et kæmpe arbejde.

Set i lyset af, at registreringen af emballagemængder i DPA, allerede skal ske om 4-6 måneder, opfordrer DagSam Miljøministeriet til snarest at udarbejde og udsende formel information ud de relevante steder, om at man som producent skal registreres i DPA-registret.

De producenter der er underlagt producentansvaret, ønsker naturligvis at tilpasse deres emballager, i tråd med producentansvaret intentioner, herunder de differentierede miljøgraderede bidrag. Derfor er det afgørende vigtigt, at de administrative rammer og betingelser for producentansvaret ikke forsinkes yderligere, så virksomheder og kollektivordninger hurtigst muligt kender de præcise vilkår og omkostninger, som de ser ind i når producentansvaret træder i kraft.

Ligeledes vil vi fra DagSam gerne understrege, at det skal sikres at i de kommuner, hvor indsamlingsopgaven ikke udbydes, bør det gebyr som kommunen opkræver altid fastsættes ud fra omkostningerne til en markedsprøvet og udbudt opgave, så virksomheder ikke pålægges arbitrære

omkostninger. Dette vil også være i tråd med den politiske aftale, der ligger til grund for udmøntningen af producentansvaret.

Free-riders kan potentielt udgøre et alvorligt problem for producentansvaret. Både fordi free-riders ikke bidrager økonomisk og fordi free-riders unddrager sig det kollektive ansvar. Free-riders kan i nogle tilfælde være producenter der i "ond tro" prøver at undvige sig ansvaret, hvilket der naturligvis skal dæmmes op for.

Der kan imidlertid også være et stort antal virksomheder, der ikke prøver eller ønsker at undvige ansvaret, men som af forskellige grunde ikke er tilmeldt en kollektivordning eller har viden om, hvilke forpligtelser man så selv skal varetage.

For at minimere problemet med free-riders kunne det overvejes at inddrage forhandlere af produkter, som en slags kontrolgruppe, der ved samhandel beder producenterne oplyse, hvilken kollektivordning man er tilmeldt.

Generelt bør det sikres, at omkostninger skabt af free-riders ikke pålægges de producenter, der opfylder deres forpligtelser og betaler, disse producenter skal naturligvis ikke straffes ved også at skulle betale for free-riders. Det gælder eksempelvis for finansieringen af tilsyn, hvor der må findes en model, så de lovlydige virksomheder ikke betaler yderligere for de virksomheder, der ikke følger lovgivningen.

Afsluttende bemærkninger

Tidsplanen for implementeringen af producentansvaret er allerede meget stram for virksomhederne. Det er derfor af afgørende vigtighed, at tidsplanen ikke forsinkes yderligere, så virksomhederne snarest kender de præcise rammer.

DagSam er som medstifter af kollektivordningen VANA optaget af, at kollektive ordninger, som vil udgøre det håndteringsmæssige forankringspunkt for producentansvaret, kan godkendes inden den 1. januar 2024 (hvor registreringspligten hos DPA træder i kraft) eller senest med godkendelse 1. april 2024.

Med venlig hilsen

På DagSam's vegne

Niels Jensen, formand for DagSam og direktør i MLDK Mærkevareleverandørerne

Att mim@mim.dk
journalnummer 2023-2267

Kopi til trhvi@mim.dk

Danneskiold-Samsøes Allé 9
1434 København K

CVR DK 17704117

30. august 2023

DAKOFO's, DLPI's og Dansk Planteværn's Høringssvar til Høring over ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

DAKOFO har på vegne af grovarebranchen i et samarbejde med Arla-foods og Dansk Planteværn, etableret den nye organisation Dansk Landbrugs Plast Indsamling (DLPI) med det formål at kunne bistå hele forsyningskæden og landbruget i Danmark gennem en kollektiv tilbagetagningsordning for bedst muligt at imødekomme kravene der stilles i relation til det udvidede producentansvar.

DLPI anmoder om at blive tilføjet ministeriets høringsliste og takker for høringssmuligheden i relation til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

Det foreliggende udkast er teknisk svært gennemskueligt, hvorfor det er beklageligt, at tidsplanen for færdiggørelse af reguleringen skrider.

DLPI arbejder indgående på at etablere en løsning målrettet grovarebranchen og landbruget, men finder at der er en lang række tekniske udeståender, som spænder ben i etableringsfasen, og skal anmode om at holde et bilateralt møde med ministeriet mhp. afklaring af en række tvivlsspørgsmål i relation til etablering af tilbagetagningsordningen.

DLPI foreslår at dele materialet i to fraktioner i behandlingen, så hhv. husholdnings- og erhvervsaffald splittes op, idet der som nævnt på høringssmødet er forskellige lovkrav der indvirker på de to respektive dele.

Der er behov for en større klarhed omkring reguleringen af erhvervsaffald. I det foreliggende udkast skal der læses mellem linjerne i lovgivningen for dagrenovation for at finde bestemmelserne for erhvervsaffald. Høringssmaterialet er meget fokuseret på omlægningen af dagrenovation, men ikke sænderlig relevant i forhold til de ændringer der vedrører erhvervsaffald.

Vedrørende de helt basale behov der eksisterer for afklaring af egentilbage tagging, er de nuværende bestemmelser uklare, hvorfor det var værdsat, at der ved høringssmødet fremkom et klart svar på, at de mængder der samles i en egen tilbage tagging ikke skal indgå i afregningsmodellen, idet de tilbagetagne mængder ikke belaster resten af systemet, hvis blot de oparbejdes i samme grad som gennemsnittet af andre ordninger.

Registreringen af emballagemængder, der sendes på markedet, er udgangspunktet for at kunne danne en registreringsbase, herunder også for hele landbruget og forsyningskæden hertil. Men da denne bekendtgørelse fortsat ikke foreligger, resulterer det i at afklaring af databehov for branchen vanskeliggøres. Ligesom der ikke er vendt tilbage i forhold til afgivne hørings svar desangående.

Forsinkelserne har konsekvenser for alle aktører, idet den periode der bliver til omstilling og fremskaffelse af de nødvendige informationer bliver mere tidspresset, end strengt nødvendigt.

Som anført i punkt 3 i den politiske aftale, angående, at affaldsproducerende virksomheder fortsat skal sortere affald i materialefraktioner, (og fritages for at skulle opdele affaldet i hhv. emballageaffald og ikke-emballageaffald) er vi helt enige.

Dels fordi praksis vil vanskeliggøre andet, og dels fordi separeringen for den affaldsproducerende virksomhed vil være meningsløs. Ligeledes er vi helt enige i, at bestemmelserne for at affaldsproducenten, altså i vores tilfælde landbruget, fortsat skal sortere, så den del der kan oparbejdes skal klargøres ved kilden. Imidlertid savnes en afklaring på, hvordan omkostninger ved indsamling skal afholdes i forhold til erhverv. En affaldsproducent (et landbrug - altså erhverv) benytter både plast til driftsformål, og som emballage. Er det leverandøren der skal dække omkostningerne for begge dele? Det er egentlig ikke en del af det udvidede producentansvar, men en problemstilling der opstår når affaldsproducenten ikke længere skal sortere i emballage og ikke-emballage.

Lovforslaget indeholder en lang række bemyndigelsesbestemmelser. Ideelt havde udformningen af disse været medsendt høringen. Den valgte proces betyder længere tids afklaring, og en stillingtagen der i nogle situationer vil afhænge af den enkelte kommunes beslutninger

Producenten eller importøren, har i forhold til oplægget alene et finansielt ansvar. Men der udestår en afklaring af hvilke omkostninger det drejer sig om, og hvordan det skal udmøntes for erhvervsdelen

DLPI deltager gerne fortsat i den fremadrettede dialog om det udvidede producentansvar, og ser frem til at der kommer klarhed for egne og kollektive tilbagetagningsordninger

Lov om ændring af miljøbeskyttelse

(Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

30-08.2023
Side 1 af 17

J.nr. NIR 11.6.20.3-02

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

I dette notat uddybes Dansk Affaldsforenings generelle og principielle bemærkninger fra følgebrevet. Notatet indeholder ligeledes vores konkrete bemærkninger til lovforslaget.

Generelle og principielle bemærkninger

På trods af det store og grundige arbejde Miljøministeriet har udført, er der en række principielle områder, hvor Dansk Affaldsforening (herefter vi) mener, at lovforslaget kan styrkes yderligere.

Uklare bemyndigelser

Lovforslaget indeholder en del bemyndigelser til miljøministeren. Det er helt normalt, men problemet er, at det flere steder er uklart, hvad bemyndigelserne indeholder. Der henvises således nogle steder til diverse fora, hvor de nærmere retningslinjer for bemyndigelsernes indhold vil blive fastlagt. Det er bekymrende af flere årsager.

Folketinget skal beslutte sig for at vedtage en lov, hvor de reelt ikke ved, hvordan dele af indholdet rent faktisk udmøntes. Da lovforslaget har store økonomiske og administrative konsekvenser for såvel kommuner som producenter, er det bekymrende.

Kommuner og affaldsselskabers muligheder for at forberede sig på den kommende lovgivning, i form af fx bekendtgørelse, vil stort set ikke eksistere. Det er et problem, når kommunerne skal være klar den 1. januar 2025.

Det er naturligvis også et problem for producenter og importører, at de ikke kender rammerne for en række af de regler de skal indrette sig efter.

Vi anbefaler, at bemyndigelserne præciseres i forhold til, hvordan de forventes udmøntet og/eller der i lovforslaget tages højde for, at kommunerne på visse områder muligvis ikke vil være i stand til at leve op til den ønskede lovgivning pr. 1. januar 2025.

Fastsættelse af affaldsgebyrer

Som eksempel kan nævnes fastsættelse af affaldsgebyrer. De kommunale affaldsgebyrer for 2025 skal tage højde for, at producenterne skal finansiere administrationen og håndteringen af emballageaffaldet. Arbejdet med at fastsætte affaldsgebyrer for 2025 starter primo 2024, da affalds- og/eller forsyningsselskaber typisk er inddraget, da de jo varetager – ofte meget store - dele af den kommunale affaldsopgave. Gebyrerne vedtages i kommunalbestyrelserne i oktober måned året inden, de træder i kraft.

Allerede i starten af 2024 skal kommunerne således vide, hvad der skal finansieres via borgernes affaldsgebyrer, og hvad der skal finansieres af producenterne, hvis de skal have mulighed for at fastsætte korrekte gebyrer.

Side 2 af 17

Vi anbefaler, at lovforslaget tager højde for, at reglerne for de gebyrer, kommunerne skal opkræve hos producenterne, ikke er på plads i starten af 2024.

Dækkes alle kommunens omkostninger til administration og håndtering af emballager?

Lovforslaget har primært fokus på, at kommunerne skal have dækket deres omkostninger i relation til administration og håndtering af det emballageaffald, der hentes ude ved den enkelte husstand. Der er kun i begrænset omfang fokus på den emballage, der afleveres på de kommunale genbrugspladser. Lovforslaget ses alene at forholde sig til korrekt sorteret emballageaffald i restaffaldet – og slet ikke at forholde sig til de forkert sorterede (genanvendelige) emballager, der ender i restaffald.

Genbrugspladser

Det har tilsyneladende været den generelle opfattelse, at når emballageaffaldet hentes ude ved den enkelte husstand (eller tæt på), så ville der ikke komme emballageaffald på genbrugspladserne. Erfaringer viser, at det ikke er tilfældet. Der kommer fortsat emballageaffald på genbrugspladserne, og ikke kun pap- og træemballage, som er det eneste lovforslaget omfatter. Der er bemyndigelse til andre fraktioner, men det er uklart, hvornår og hvordan den tages i anvendelse.

Det er hensigtsmæssigt, at genbrugspladserne kan modtage emballageaffald, da det er med til at øge genanvendelse og samtidigt begrænse den (omkostnings-tunge) kapacitet, der skal stå til rådighed for den enkelte husstand, hvis de til enhver tid skal have plads til alt deres emballageaffald.

Det fremgår af affaldsdirektivet, at producenterne skal dække omkostningerne ved særskilt indsamling af (emballage)affald, og der ses ikke at skulle gøres undtagelser, fordi emballagerne indsamles særskilt på genbrugspladser.

Vi finder det problematisk at implementere producentansvar for emballager, velvidende om at producenterne ikke skal dække omkostningerne til håndtering af emballageaffald af metal, glas, plast og papir, der modtages på genbrugspladser.

Vi anbefaler derfor, at lovforslaget udformes således, at kommunerne får dækket alle deres omkostninger til håndtering af al emballageaffald på genbrugspladserne.

Emballager i restaffaldet

Al erfaring viser, at der altid vil forekomme fejlsortering, når kommunerne indsamler affald hos borgerne. Det betyder, at der også vil være emballageaffald i restaffaldet, selvom det burde være sorteret i en anden fraktion. Juridisk synes det inden for lovens rammer, at lade producenterne dække omkostningerne til behandling af emballageaffald i restaffaldet.

Det synes også urimeligt, at borgernes affaldsgebyr skal finansiere (dele af) håndteringen af producenterne emballageaffald.

Det kan heller ikke udelukkes, at en sådan finansiering kan betragtes som statsstøtte til producenterne. Endelig kan den manglende finansiering begrænse producenterne incitament til at indsamle mere emballageaffald end højst nødvendigt.

Side 3 af 17

Vi vil derfor anbefale, at lovforslaget sikrer, at producenterne finansierer kommunernes omkostninger til administration og håndtering af emballageaffald, der ligger i restaffaldet, men burde være sorteret til genanvendelse.

Udsortering af emballager fra restaffaldet

Det kan ikke udelukkes, at det bliver nødvendigt at udsortere emballager fra restaffald, hvis Danmark skal nå sine genanvendelsesmål. I EU har det således været drøftet, hvorvidt det skal være et krav, at der sorteres i restaffaldet inden det fx afleveres på et affaldsforbrændingsanlæg.

Vi anbefaler, at lovforslaget tager højde for, at der skal udsorteres emballageaffald fra restaffald, samt at kommunerne skal have økonomisk kompensation for at løfte denne opgave.

Lovlige udbud i forhold til "minimumsserviceniveauet"

Det følger af lovforslaget, at kommunerne har pligt til at tilrettelægge indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald, så det som minimum opfylder et fastsat serviceniveau. Dette "minimumsserviceniveau" vil blive fastlagt ved bekendtgørelse. Producenterne skal dække alle omkostninger til "minimumsserviceniveauet", mens kommunen selv, via borgernes affaldsgebyr, skal dække aktiviteter, der ligger ud over dette serviceniveau.

Kravet om at fastlægge et "minimumsserviceniveau" kommer fra den politiske aftale og var ligeledes en del af de fælles anbefalinger, som Samarbejdsforummet afgav i juni 2021. Som ministeriet ved, har det i praksis vist sig vanskeligt at fastlægge et serviceniveau, hvilket det foreløbige arbejde i forhandlingsudvalget med al tydelighed har vist. Blandt andet har man erkendt, at der nok skal arbejdes med flere serviceniveauer alt efter fx boligtype, geografi og kommunetype. Det er dog ikke det væsentligste problem.

Forhandlingsudvalget havde den 22. august 2023 besøg af en udbudseksperter. Vedkommende gav udtryk for, at det nok var tvivlsomt hvorvidt kommunerne kan lave udbud i overensstemmelse udbudslovgivningen, hvis anbefalingerne om fastlæggelse af et serviceniveau skal følges.

Det er naturligvis uholdbart, hvis der vedtages en miljøbeskyttelseslov, som kommunerne ikke kan overholde, fordi udbudsretten står i vejen.

Vi anbefaler, at ministeriet får en uvildig til at vurdere, hvorvidt kommunerne kan foretage lovlige udbud, hvis de skal følge kravet om et "minimumsserviceniveau", inden loven fremsættes i Folketinget, og i givet fald hvordan det skal gøres.

Vi er klar over, at vi selv har anbefalet ovenstående, og dermed har et medansvar for, at udbudsproblematikken ikke er blevet belyst tilstrækkeligt.

Udbetaling af kompensation til kommunerne

Producenterne skal dække kommunernes omkostninger til administration og håndtering af emballageaffald. Det kan dog ikke læses i lovbemærkningerne, hvordan den mere konkret skal finde sted (udover nogle få indledende overvejelser). Det er ret afgørende, at der er klare linjer omkring dette spørgsmål.

Side 4 af 17

Vi anbefaler, at det mere præcist fremgår af lovforslaget, hvordan kommunerne skal have sin økonomiske kompensation, og hvad den helt præcist skal dække.

Tildeling af nye kollektive ordninger – producenterne skal betale

Loven fastlægger, at de kollektive ordninger fortæller kommunerne hvor de skal aflevere det indsamlede emballageaffald. De kollektive ordninger får tildelt de kommuner, hvis emballageaffald de har ansvaret for. Der lægges op til, at der i starten vil ske en tildeling hvert år.

Hvad enten en kommune udbyder indsamlingen af affald eller selv løfter opgaven (in-house), vil ruteplanlægningen, antal skraldebiler og antal ansatte langt hen ad vejen planlægges efter, hvor affaldet skal afleveres, og hvilke skraldebiler der anvendes – fx små/store og/eller el-/dieseldrevne.

Såvel udbud som in-house planlægges typisk med 6-8-årige horisonter af hensyn til afskrivningsperioden for skraldebilerne. Typisk er der indlagt optioner om mulig forlængelse.

Hvis en kommune tildeles en ny kollektiv ordning, får det typisk økonomiske konsekvenser, hvis kommunen er kontraktligt forpligtet til en – eller flere - vognmænd. Det vil kunne ske i de tilfælde, hvor den nye kollektive ordning udpeger nye steder, hvor affaldet skal afleveres. Det kan få konsekvenser for fx ruteplanlægningen, antal ansatte og antal skraldebiler. Det må forventes, at vognmanden vil søge om kompensation for sine ekstraudgifter hos kommunen. Det kan også ske, at vognmanden opsiger kontrakten grundet misligholdelse. Endelig kan der potentielt rejses sager i klagenævnet for udbud, hvis konditionerne for løsningen af opgaven ændrer sig markant.

Kommuner, der løser opgaven in-house, kan også løbe ind i ekstra omkostninger ved skift af kollektiv ordning.

Vi anbefaler, at loven tager højde for, at omkostningerne til håndteringen af emballageaffaldet kan ændres, når kommunerne tildeles en ny kollektiv ordning. Ekstraomkostningerne skal dækkes af producenterne.

Administrative omkostninger som følge af producentansvaret

Omkostninger til administration og håndtering af emballageaffaldet flyttes nu til producenterne. Som det fremgår af lovforslaget, vil der følge en del (ekstra) administration for såvel stat, som kommuner og producenter med, som ikke var nødvendige, da kommunerne havde det fulde operationelle og finansielle ansvar for håndteringen af emballageaffaldet. Det handler fx om særlige udbud, system

for kompensation mellem kommuner og producenter, samarbejde og dialog mellem kommuner og producenter, arbejde i forbindelse med nye tildelinger og nye måder at fastsætte (affalds)gebyrer på.

Vi anbefaler, at det i lovforslaget sikres, at kommunerne kompenseres for den ekstra administration, der følger af implementeringen af producentansvaret, så den ikke skal dækkes via borgernes affaldsgebyrer.

Side 5 af 17

Innovation og udvikling

Indsamling og håndtering af affald er ikke en fast størrelse. Der sker løbende en udvikling, der skal sikre, at fx indsamling, kommunikation, modtagelse og behandlingen af affald udformes, så man opnår mest og bedst mulig genanvendelse. Med introduktionen af producentansvaret, og det delte ansvar mellem kommuner og producenter, synes der ikke i lovforslaget at være taget stilling til, hvordan der i fremtiden skal ske innovation og udvikling, herunder hvordan det kan finansieres.

Vi anbefaler, at det af lovforslaget fremgår, hvordan man i fremtiden sikrer innovation og udvikling, herunder hvordan det kan finansieres.

Konkrete bemærkninger

Vores konkrete bemærkninger følger kronologien i lovforslaget.

Almindelige bemærkninger

1.0. Indledning

Indledningen kan så tvivl om, hvilke af kommunernes omkostninger producenterne skal dække. Fx kan man læse, at "kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver gebyrer fra producenter og importører til hel eller delvis dækning af kommunalbestyrelsens udgifter til....".

Udgangspunktet bør være, at producenterne dækker alle kommunens omkostninger til håndtering af emballageaffald, herunder også alle de administrative opgaver, der følger med. Det bør kun være rent undtagelsesvis, at producenterne ikke dækker kommunernes omkostninger.

Vi anbefaler, at det fremgår af bemærkninger, så man ikke allerede fra starten ligger op til endeløse drøftelser af, hvorvidt producenterne helt eller delvis skal dække kommunernes omkostninger.

3.1.1.2. Kommunalbestyrelser og affaldsproducerende virksomheders pligt til at sikre affaldshåndtering af emballageaffald

Det fremgår, at kommunerne i visse tilfælde kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, herunder emballageaffald. Det kan ske, når det producerede affald i art og mængde svarer til en husholdning.

Vi skal bemærke, at det i betænkningen til L 153 af 3. juni 2022 fremgår, at der var behov for at præcisere denne ordning. Det betyder, at der nu gives kommunerne en vis fleksibilitet til at fortolke mængdebegrebet, så længe kommunerne

kan indeholde indsamlingen under de almindelige ordninger til den husstands-nære indsamling.

Vi anbefaler, at ovenstående præcisering fra betænkningen fremgår af lovbe-mærkningerne, så der ikke er tvivl om, hvad lovgiver mener.

Side 6 af 17

En række steder i lovforslaget står der alene art og mængde, mens præciserin-gen fra betænkningen er udeladt. Vi vil anbefale, at præciseringen er med alle re-levante steder i lovforslaget.

3.1.1.2.3. Ministerens overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår, at kommunerne skal foranstalte indsamling af emballageaffald, der korrekt sorteres som en del af restaffaldet og emballageaffald, der korrekt sorte-res som farligt affald, og producenterne skal finansiere opgaveløsningen.

Som det fremgår af vores principielle bemærkninger, er det vores opfattelse, at lovforslaget bør sikre, at kommunerne allerede fra 1. januar 2025, kan få kom-pensation for al håndtering af emballager på genbrugspladser, for håndtering af ukorrekt sorteret emballager i restaffaldet samt for eventuelle kommende krav om sortering af restaffaldet.

Vi anbefaler, at lovforslaget allerede i dette afsnit fastslår, at det er hensigten at anvende bemyndigelsen til at sikre kommunerne kompensation, jf. ovenstående, fra 1. januar 2025.

Det fremgår, at hensigten er at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen ikke kan udnytte optioner, hvis udnyttelsen indebærer, at affaldet ikke kan overdrages til producenterne efter reglerne, når det udvidede producentansvar får virkning. Det synes uklart, hvilke konsekvenser et sådant forbud kan få.

Det kan ikke udelukkes, at tilbudsgiver kan rejse et erstatningskrav mod kommu-nen, da tilbuddet jo kan være givet med forventning om, at optionerne ville blive brugt.

Vi anbefaler, at lovforslaget tager højde for ovenstående, så eventuelle omkost-ninger for kommunen som følge af erstatningskrav fra en tilbudsgiver dækkes af producenterne og/eller lovgiver.

3.1.1.3.3. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I lovforslaget tales der om et "minimumsserviceniveau", og i den politiske aftale står der alene "serviceniveau". I nogle sammenhæng tales også om et "bassisser-vceniveau". Vi har ingen stærke meninger om, hvilket begreb, der er at fore-trække, men vil anbefale, at ministeriet beslutter hvilke begreb, der skal være det, der bruges officielt.

Kommunernes nuværende indsamlingsordninger for blandt andet emballageaf-fald er reguleret af affaldsbekendtgørelsen. For at hjælpe kommunerne er den suppleret med en vejledning om indsamling af husholdningsaffald.

Lovforslaget synes ikke at forholde sig til forholdet mellem de ordninger, kommunerne har etableret i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelse, og det kommende minimumsserviceniveau.

Vil det fx være muligt at fastlægge et minimumsserviceniveau, der ligger "under" affaldsbekendtgørelsens krav – eller omvendt – og hvilke konsekvenser har det?

Side 7 af 17

Vi anbefaler, at der i lovforslaget tages stilling til, hvordan forholdet er mellem affaldsbekendtgørelsens bestemmelser om kommunale affaldsordninger og de krav til kommunale affaldsordninger, der vil blive stillet i et "minimumsserviceniveau".

3.1.1.4.3 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Vil der blive stillet krav om, at der også fastlægges et "minimumsserviceniveau" for de ordninger, der stilles til rådighed for de emballageaffaldsproducerende virksomheder?

Der bør vel stilles nogle krav, som sikrer, at også virksomhederne lever op til målsætningerne om den genanvendelse, der skal opnås for emballageaffald.

Det fremgår, at det er hensigten at kommunerne skal indberette oplysninger om, hvordan deres affaldssortering er indrettet. Vi antager, at der menes, hvordan deres affalds**ordninger** er indrettet, da det ellers ikke synes at give mening. Tager vi fejl, bør det fremgå, hvad der menes med at beskrive, hvordan kommunens affaldssortering er indrettet.

Uanset dette skal vi gøre opmærksom på, at kommunerne jo allerede indberetter deres affaldsordninger til NSTAR – det nationale register over kommunernes affaldsregulativer.

Vi anbefaler, at man bruger de allerede tilgængelige oplysninger, inden man beder kommunerne om at indberette til endnu en database. Holder man fast i kravet, bør man sikre sig, at kommunerne får dækket deres omkostninger til denne opgave af producenterne.

Miljøministeriet vurderer, at tildelingsperioden til en start bør være 12 måneder. Vi har allerede i de generelle bemærkninger beskrevet de problemer, det kan give, når tildelingsperioden ikke følger udbudsperioden.

Vi vil gerne henvise til erfaringer med elektronikaffald, hvor tildelingsperioden ligeledes er et år. Det giver problemer hvert år i form af fx nyt indsamlingsmateriel, ny operatør og/eller ny kollektive ordninger (ofte er der flere kollektive ordninger i samme kommune). Systemet skal så at sige genstartes hvert år, og det er der ingen kommuner og affaldsselskaber, der bryder sig om.

Vi kan derfor kun anbefale, at tildelingsperioden bliver længere end et år – gerne tre eller fire år.

3.1.1.5.3 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår, at miljøministeren vil fastsætte regler om, at miljøministeren eller kommunalbestyrelsen skal oplyse bruger af emballerede produkter indenfor fire områder.

Side 8 af 17

Det er afgørende, at det bliver nærmere præciseret, hvad der menes med "Affaldsforebyggelsesforanstaltninger" i forhold til emballager, og hvordan det hænger sammen med oplysninger om forebyggelse af andre affaldsfraktioner.

Det synes ikke umiddelbart indlysende, at miljøministeren skal oplyse om henkastet affald. Det er kommunerne, der har ansvaret for oprydningen og affaldet generelt, hvorfor det synes hensigtsmæssigt, at de også står for at oplyse og informere om henkastet af emballageaffald.

Vi anbefaler derfor, at kommuner står for at oplyse om bekæmpelse af henkastet af affald.

3.1.2.1.3. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det bemærkes, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med de kommunale affaldsgebyrer, og lige nu er i gang med at se på de eksisterende affaldsgebyrregler med henblik på at revidere dem. Det følger af den politiske aftale, der blev indgået den 30. august 2022, og fulgte op på den politiske aftale fra den 16. juni 2020.

Hvis der som følge af lovforslaget stilles (nye) krav om, hvordan kommunalbestyrelserne skal fastsætte og opkræve gebyrer fra producenter og importører, herunder regler for deres sammensætning, får kommunalbestyrelsen endnu en relativ tung opgave, der skal koordineres med fastsættelsen af de kommunale affaldsgebyrer.

Det enkleste vil være, at lade kommunalbestyrelserne fastlægge det samlede affaldsgebyr – for emballager og ikke-emballager – og herefter bruge fordelingsnøglen mellem emballager og ikke-emballager til at fastlægge det gebyr, der opkræves hos producenterne.

Det er ikke sikkert, at ovenstående model fungerer 100%, men vores budskab er, at der laves en "kompensationsmodel", som hverken kommuner eller producenter skal bruge megen tid på.

Det er fortsat uklart, også i forhandlingsudvalget, hvad det vil sige at indføre et serviceniveau der ligger over det fastsatte minimumsserviceniveau. Fx er ekstra sække eller ekstra afhentninger/tømninger ikke en ekstraydelse, da de jo skyldes, at der skal hentes emballageaffald, der ellers ville være endt i restaffaldet. Sådanne ydelser skal naturligvis dækkes af producenterne. Det er også et åbent spørgsmål om el-skraldebiler er en "ekstra ydelse". Dels er de i nogen sammenhæng billigere end andre skraldebiler, dels er de fleste enige om, at vi skal væk fra fossile drivmidler. Så er el-skraldebiler en ekstra ydelse eller rettidig omhu?

Vi bemærker, at der lægges op til, at der i forbindelse med finansieringen af kommunernes oplysningstiltag forventes at fastsættes et beløb pr. borger. Vi bifalder

dette, men konstaterer også, at der i nogen sammenhæng i lovforslaget kan anvendes nøgletal.

Det fremgår, at kommunerne skal opkræve gebyrer hos producenterne i passende intervaller – fx månedligt. Det synes umiddelbart uklart, hvorfor opkrævingen skal ske så ofte, da det jo er en ekstra administrativ omkostning for begge parter.

Side 9 af 17

Vi anbefaler, at det sker fx en gang om året, på samme vis som affaldsgebyrerne opkræves hos borgere og virksomheder.

Der laves en overgangsordning i forbindelse med kommunale udbud om indsamling af affald, der løber længere end 31. december 2024. Det, synes vi, er en god løsning.

Det fremgår også, at kommunerne ikke kan udnytte optioner i kontrakterne, der ikke er baseret på udbud efter minimumsserviceniveauet, hvis disse vedrører indsamling efter 31. december 2024. Kommunen kan heller ikke indgå bindende aftaler, hvis de ikke er indgået inden den bekendtgørelse, der fastlægger minimumsserviceniveauet, sendes i høring.

Vi er i tvivl om, hvorvidt det i praksis altid vil være muligt for kommunerne at overholde ovennævnte krav uden at komme i eventuelle udbudsretlige problemer. Kan kommunen uden videre nægte at anvende optioner, hvis tilbudsgiver er blevet lovet, at de tages i anvendelse, hvis tilbudsgiver opfylder bestemte betingelser? Det tager tid at planlægge og gennemføre udbud, så kan kravet om ikke at må indgå aftaler i realiteten opfyldes for kommunerne, der er ved at gennemføre udbud?

Vi skal anbefale, at lovforslaget tager højde for, at kommunerne kan gennemføre udbud, og opfylde dem, i overensstemmelse med udbudsretten, hvis de samtidigt skal leve op til fx ovennævnte krav.

3.1.2.2.3 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Vi bemærker, at ministeriet for kompensationsordningen for erhvervsemballageaffald vil anvende nøgletal, hvis det er muligt at lave dem retvisende. Kan ministeriet forklare, hvordan det kan være, at de her finder, det er muligt at anvende nøgletal, når ministeriet ikke mener, det er muligt, for så vidt angår kompensation til kommunerne for husholdningsemballager?

Lovforslaget synes unødvendigt kompliceret og bureaukratisk i relation til virksomheders muligheder for at benytte kommunernes ordninger for husholdningsaffald. De mængder emballager der indsamles må antages at være marginale i forhold den samlede mængde emballageaffald fra virksomheder. Det må være muligt at lave en pragmatisk løsning, der gør det nemmere for alle parter.

Vi vil anbefale, at det undersøges hvorvidt det er muligt at lade emballager der indsamles fra virksomheder via de kommunale ordninger omfattes af de samme regler som husholdningsemballager, herunder også i relation til kompensationen.

Kan ovennævnte ikke lade sig gøre opfordre vi til, at der undersøges andre løsninger.

Holder ministeriet fast i det nuværende lovforslag, har vi nedenstående anbefalinger.

Side 10 af 17

Kommunernes egne institutioner og virksomheder bruger mange steder kommunernes affaldsordninger – enten efter eget valg eller fordi kommunalbestyrelsen har besluttet det.

Det synes oplagt, at kommunerne i disse tilfælde kan opkræve betalingen fra producenterne på vegne af de kommunale institutioner, men vi er i tvivl om, hvorvidt lovforslaget indeholder denne mulighed.

Vi anbefaler at det er muligt for kommunerne at opkræve betalingen for håndteringen af de kommunale institutioner og virksomheders erhvervsemballage på vegne af de kommunale institutioner og virksomheder.

3.2.1.3. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Vi skal henvise til vores principielle bemærkninger, hvor vi anbefaler at kommunerne skal kompenseres for emballageaffald på genbrugspladser, i restaffaldet og at der tages højde for en eventuel finansiering af sortering af restaffaldet.

Vi undrer os i den sammenhæng over, at der ikke er igangsat undersøgelser af fordelingsnøglerne mellem emballager og ikke-emballager på genbrugspladserne, som vi kender det fra den analyse af henteordninger, der er sat i gang.

Vi vil anbefale, at en undersøgelse af emballage og ikke-emballager sættes i gang snarest muligt og inddrages i samarbejdsforummets arbejde med genbrugspladser.

Det fremgår, at overdragelsen af emballageaffaldet (og ikke emballager), skal ske på pladser udpeget af producenterne. Kommunerne må desuden ikke deltage i nogle forbehandlingsaktiviteter uden producenternes tilladelse.

Læser man definitionen i affaldsbekendtgørelsen, er det ikke helt klart, hvorvidt omlastning er en forbehandlingsaktivitet. Med omlastning mener vi, at de skraldebiler, der henter affald hos borgerne, kører hen på en plads, hvor bilerne tømmes og affaldet omlastes til andre skraldebiler med plads til mere affald (transportoptimering).

Vi anbefaler, at det præciseres at kommunerne gerne må omlaste affald, inden det køres til en af producenterne udpeget plads.

Vi bemærker, at kommunerne som bekendt har skulle udrulle en række nye affaldsordninger inden for de seneste år. Det har konkret betydet, at der skal hentes og tømmes flere spande hos borgerne, hvorved en optimal ruteplanlægning typisk har betydet, at der bruges flere skraldebiler, og de oftere skal tømmes. Nogle kommuner har indkøbt el-skraldebiler af hensyn til klimaproblematikken, men el-skraldebiler har det problem, at de her en begrænset operationsradius.

Pointen er, at nogle kommuner har foretaget en række investeringer for at kunne leve op til de mål, der er sat i den politiske aftale fra 16. juni 2020. Det bemærkes i den sammenhæng, at kommunerne fortsat har det fulde finansielle ansvar for ikke-emballager.

Side 11 af 17

Lovforslaget kan forstås således, at kommunerne ikke må omlaste affald uden producenternes tilladelse. Hvis det er tilfældet, skal lovforslaget tage højde for de eventuelle "stranded cost", som kommunerne, der har foretaget investeringer i køretøjer og infrastruktur, vil opleve som følge af, at producenterne udpeger andre omlastepladser end dem, kommunerne ellers ville have anvendt. Tilsvarende skal kommunernes kompenseres for eventuelle merudgifter til håndteringen af ikke-emballager, der må følge af producenternes valg af modtageplads.

Økonomiske konsekvenser

Det fremgår, at en skønnet gennemsnitlig reduktion af affaldsgebyret for en husholdning vil være cirka 500-600 kroner eksklusive moms pr. år. Så vidt vi er orienteret, er dette beløb alene baseret på administration og håndtering af emballageaffald.

Som det fremgår af lovforslaget, vil der skulle knytte sig en række nye opgaver til den samlede fremtidige administration og håndtering af emballageaffald, som det ikke umiddelbart er klart, hvordan finansieres.

Alternativet til, at kommunerne står for indsamlingen af husholdningsemballager, kunne være at producenterne selv skulle stå for den opgave. Derfor må de omkostninger, producenterne skal dække, svare til de omkostninger (og opgaver) de selv skulle afholde, hvis de selv løste opgaven. Det må være udgangspunktet, når det fastlægges, hvilke omkostninger, der skal dækkes af hvem.

Derfor skal også alle omkostninger, som kommunerne pålægges som følge af producentansvaret, finansieres af producenterne. Vi forstår derfor ikke lovforslagets bemærkninger om, at *"disse omkostninger afholdes i dag over affaldsgebyret, hvilket fortsat vil være tilfældet"*.

Hvis omkostningerne er en direkte konsekvens af producentansvaret, skal den vel afholdes af producenterne?

Implementeringsomkostningerne i kommunerne, synes lovforslaget ligeledes at lægge op til, skal afholdes via affaldsgebyret. Dette er efter vores opfattelse også i modstrid med princippet i producentansvaret, da producenterne jo selv skulle have betalt implementeringsomkostninger, hvis ikke kommunerne havde indsamlingsopgaven.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 7

Det fremgår, at det er hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal foranstalte *indsamlingen* af emballageaffald til materialenytiggørelse.

Indsamling defineres således i affaldsbekendtgørelsen; ”27) *Indsamling: Afhentning af affald, herunder indledende sortering og indledende oplagring af affald med henblik på transport til et affaldsbehandlingsanlæg.*”

Det kan vanskeligt læses anderledes end, at kommunerne i udgangspunktet gerne må omlaste.

Side 12 af 17

Til nr. 8

Det fremgår, at der skal fastsættes nærmere regler om, hvilke omkostninger i hele affaldskæden som producenter og importører skal dække. Det er jo et helt afgørende spørgsmål for alle parter, hvorfor det synes som en mangel, at det ikke er nærmere beskrevet i bemærkninger.

Det kunne fx gøres ved at beskrive de omkostningerne, kommunerne har til deres affaldshåndtering (se fx affaldsselskaber og kommunernes regnskaber/aktivitetsoversigter) suppleret med de opgaver, der følger af producentansvaret.

Vi anbefaler, at det i lovforslaget konkretiseres, hvilke omkostninger producenterne skal dække.

Vi har flere gange kommenteret på problemerne med at beskrive et minimumsserviceniveau, herunder at foretage udbud i overensstemmelse med udbudslovgivningen.

Allerede nu står det klart i forhandlingsudvalget, at det er meget vanskeligt at beskrive bare et minimumsserviceniveau, da faktorer som boligtyper, geografi, konkrete fysiske forhold, de konkrete affaldsordninger i praksis gør opgaven meget svær. Samtidigt står det klart, at der skal beskrives mere end et serviceniveau – som minimum tre i relation til enfamiliehuse, etageejendomme og sommerhuse. Men det vil sandsynligvis heller ikke være nok.

Hertil kommer, at serviceniveauet blandt andet afhænger af det indsamlingsmateriel, der indkøbes. Det er fortsat uklart, hvordan udbuddet (eller rettere udbuddene) af indsamlingsmaterialer kan/skal kobles sammen med udbuddene af indsamlingen (tømminger).

Det er også uklart, hvordan serviceniveauet skal hænge sammen med kravene i affaldsbekendtgørelsen, herunder de fortolkninger Miljøstyrelsen har foretaget i vejledningen om indsamling af husholdningsaffald. Det nævnes, at serviceniveauet skal leve op til affaldsbekendtgørelsen, men ikke hvad det konkret betyder. Udover at EU-målene skal nås – men det skulle de jo alligevel!

Ministeriet bør i bemærkninger forholde sig til denne problemstilling, og de konsekvenser det kan have. Kan ministeriet forestille sig, at minimumsserviceniveauet er ”højere” end kravene i affaldsbekendtgørelsen? Og hvordan hænger det i givet fald sammen juridisk?

En løsning, der kunne arbejdes med, var at lade affaldsbekendtgørelsens krav til affaldsordningerne udgøre minimumsserviceniveauet. Et forslag vi har bragt ind i forhandlingsudvalget.

Det må forudses, at ønsket om et detaljeret minimumsserviceniveau vil resultere i komplicerede regler, der også vil medføre en del administration for stat, producenter og kommuner, som ikke ses at give miljø- eller klimamæssig værdi.

Side 13 af 17

Som bekendt har vi selv været med til at anbefale modellen med et "minimumsserviceniveau" men må sande, at det i praksis er meget svært at gøre operationelt.

Til nr. 10

Bemærkninger kan læses således, at en kommune godt kan få tildelt forskellige kollektive ordninger. Vi håber, det er en misforståelse. Hvis ikke skal vi kraftigt anbefale, at kommuner/oplande kun får tildelt en kollektiv ordning. Erfaringerne fra producentansvaret for elektronik er, at forskellige kollektive ordninger i samme kommune er besværligt.

De tilsvarende erfaringer siger også, at tildelingsperioder på et år er frustrerende for kommunerne, da det kan betyde skift i fx operatør, kollektiv ordning, indsamlingsmateriel og/eller kontaktpersoner. Det skaber alt sammen uro, der i sidste ende kan gå ud over indsamlingen og genanvendelsen.

Vi vil anbefale, at tildelingsperioden er længere end et år – gerne op til fire år eller hvad der nu er bedst fagligt belæg for.

Vi vil anbefale, at oplysninger om kommunernes affaldssortering/-ordninger findes via NSTAR eller kommunernes hjemmesider.

Det synes ikke hensigtsmæssigt at bede kommunerne indberette oplysninger, der er tilgængelige på anden vis.

Det fremgår, at producenter og importører skal modtage og behandle det affald, kommunerne indsamler fra virksomheder for kommunens regning. Det synes dog ikke at fremgå, hvordan betalingen opgøres – altså hvordan udregnes det beløb, kommunen skal betale til producenterne.

Vi anbefaler, at det præciseres, hvordan den betaling, kommunerne skal afgive til producenter og importører for at håndtere det emballageaffald, der indsamles fra virksomheder, opgøres.

Det bemærkes, at kommunerne fastsætter en markedspris for virksomhedernes betaling for at kommunerne indsamler deres affald. Er der taget højde for, hvad der sker, hvis producenter og importører kræver en højere betaling end den pris, virksomhederne betaler til kommunen?

Der vil sandsynligvis også være ikke-emballager i det affald, kommunen indsamler fra virksomhederne. Det nævnes i lovforslaget, men igen henvises til bemyndigelser.

Vi bemærker igen, at nøgletal i nogle situationer synes at kunne anvendes i forbindelse med, at producenter og importører skal kompenseres for deres opgaveløsning.

Det fremgår, at producenter og importører vil have et naturligt incitament til at foretage en omkostningseffektiv behandling af affaldet. Det er naturligvis korrekt.

Side 14 af 17

Et mindre problem er, at det tilsyneladende ikke fremgår, hvilke krav der konkret stilles til behandlinger af emballager og ikke-emballager.

Skal der stilles krav om, at genanvendelse sker på højt niveau – i udgangspunktet ingen downcyklung. Skal alt indsamlet emballage- og ikke-emballageaffald genanvendes, hvis muligt – eller må det sendes til forbrænding, hvis EU-målene er opnået?

Hvis der ikke stilles krav af ovennævnte karakter, vil det naturlige (økonomiske) incitament være at genanvende så lidt som muligt så billigt som muligt. Dette synes ikke at være i overensstemmelse med de høje miljø- og klimaambitioner, der fremgår af den politiske aftale fra 31. august 2022.

Vi anbefaler, at der stilles krav om genanvendelse på højt niveau, samt alt indsamlet emballageaffald- og ikke-emballageaffald skal gå til genanvendelse.

Det fremgår at producenter og importører kan have højere omkostninger af årsager, som ikke kan henregnes til producenter og importører.

Vil ministeriet redegøre for, hvilken type omkostninger der er tale om, og hvorfor borgerne skal dække omkostningerne?

Til nr. 11

Det fremgår, at det ikke er Miljøministeriets vurdering, at der skal fastsættes regler om en pligt til at stille oplysninger om genbrug og affaldsbehandling af emballager til rådighed for affaldsbehandlende virksomheder.

Såvel producenterne og importørers viden om egne produkter som affaldsbehandlers viden om samme er afgørende, hvis producentansvarets formål om, at udvikle miljømæssigt bedre og færre emballager, skal opfyldes. Vi er derfor uforstående overfor Miljøministeriets vurdering, da sådanne regler netop vil kunne understøtte producentansvarets formål.

Vi anbefaler, at der laves regler om at producenter og importører skal mærke samt oplyse om mulighederne for genbrug og genanvendelse af deres produkter.

Til nr. 12

Heri fastsættes regler om, at miljøministeren eller kommunalbestyrelsen på producenter og importørers regning kan oplyse forbrugere af emballerede produkter om nærmere beskrevne emner.

Det synes naturligt, at det er kommunerne, der oplyser om punkterne 1-3, da de har den daglige dialog med borgerne om affaldsordninger, herunder også indsigt

i håndteringen af henkastet affald. Ligeledes synes det oplagt, at kommunerne også kommunikere om afføldsforebyggelse, når de alligevel er i dialog med borgerne. Det er dog nødvendigt at præcisere, hvad opgaven præcist går ud på af hensyn til producenterne og importører. Det fremgår ikke af lovforslaget.

Side 15 af 17

Det kan ikke udelukkes, at det i særligt konkrete tilfælde kan være gavnligt med landsdækkende kampagner, men hovedvægten bør ligge på det lokale.

Vi anbefaler, at opgaven med at oplyse om punkterne 1-3 i relation til emballerede produkter i udgangspunktet varetages af kommunerne.

Til nr. 15

Det fremgår, at kommunalbestyrelserne skal fastsætte og opkræve gebyrer fra producenterne og importører til hel eller delvis dækning af kommunalbestyrelsens udgifter til fire nærmere beskrevet områder.

Vi skal understrege, at udgangspunktet må være fuld dækning af kommunernes udgifter, hvilket også er det der fremgår af EU-bestemmelserne. Det er kun undtagelsesvis, at kommunerne ikke skal have dækket alle deres omkostninger.

Vi anbefaler, at der i teksten står hel dækning af kommunalbestyrelsens udgifter, og senere henvises til eventuelle undtagelsesbestemmelser.

Det fremgår, at der kommer særskilte regler for, hvordan kommunalbestyrelserne skal fastsætte gebyrer efter § 9 p, stk. 18. Det fremgår dog ikke, hvordan disse regler forholder sig til de eksisterende regler for fastsættelse af kommunale afføldsgebyrer, jf. miljøbeskyttelseslovens § 48.

Vi bemærker, at Forsyningstilsynet pt. er i gang med at undersøge de eksisterende regler for gebyrfastsættelse, og herunder forventes det, at reglerne vil blive revideret.

Vi vil anbefale, at arbejde koordineres med Forsyningstilsynet, at gebyrbestemmelserne efter § 9, stk. 18 i lovforslaget ikke udformes på en måde, så kommunerne skal fastlægge flere forskellige gebyrer efter forskellige regelsæt.

Vi bemærker, at også her finder ministeriet det muligt at anvende fordelingsnøgler, når det handler om fordelingen af omkostninger mellem emballager og ikke-emballager.

Som tidligere nævnt synes det vanskeligt at fastsætte et minimumsservice niveau, der er forudsætningen for, at gebyret for indsamlingsopgaven kan fastsættes ud fra udbudsprisen.

Det må i lyset af det forventes at blive en vanskelig og bureaukratisk opgave, at skulle lave et udbud efter "minimumsserviceniveauet" og derefter afklare hvilke(t) gebyr(er), der må opkræves hos producenterne, herunder er der en indbygget risiko for, at udbuddet er forkert/ulovligt grundet kompleksiteten.

Reglerne risikerer dermed at blive så komplicerede og risikofyldte, at kommunerne dropper at udbyde indsamlingen af emballageaffaldet, og i stedet varetage det in-house. Det vil nemlig minimere risikoen for (udbuds)fejl og begrænse mængden af administrativt arbejde.

Side 16 af 17

Det vil så betyde, at der ikke er nogle kommunerne at sammenligne med, og dermed fastsætte gebyret/gebyrerne efter.

Vi anbefaler at lovforslaget taget højde for, at muligheden for at der findes et tilstrækkeligt antal kommuner at sammenligne med ikke eksisterer hvorfor der skal findes en anden måde at fastsætte gebyret/gebyrerne på, som kommunalbestyrelsen skal opkræve hos producenterne.

Det bør fremgå mere tydeligt ud fra hvilke præmisser, man vil fastsætte det beløb, der skal opkræves pr. borger til kommunalbestyrelsens oplysningspligter. Vi skal samtidigt bede ministeriet overveje det hensigtsmæssige i, at gebyret skal opkræves månedligt. Det synes uklart, hvad der ligger bag dette ønske.

Øvrige bemærkninger

Miljøgraderet gebyrer

Som bekendt er et af midlerne til, at producenterne og importører udvikler mere miljøvenlige emballager anvendelsen af miljøgraderet gebyrer. Arbejdet med, hvordan de miljøgraderet gebyrer konkret skal udformes er som bekendt lagt i en arbejdsgruppe under Miljøstyrelsen.

Vores ærinde her er at understrege at jo flere midler der ligger i den "pulje" som de miljøgraderet gebyrer skal fastlægges ud fra, jo større økonomiske incitamenter kan der gives til producenter og importører.

Vi vil derfor anbefale, at alle omkostningerne til administrationen og håndteringen af emballageaffald indgår i den "pulje", som de miljøgraderet gebyrer fastlægges ud fra. Vi vil ligeledes anbefale at der stilles høje miljø- og klimakrav til behandlingen af emballageaffaldet, så de kan leve op til ambitionerne i den politiske aftale af 30. august 2022.

Oplysninger til kommunerne om indsamlet mængder og korrekte gebyrer

Kommunerne har fortsat ansvaret for håndteringen af ikke-emballageaffald, der indsamles sammen med emballageaffaldet. Dette affald skal afleveres til producenterne sammen med emballageaffaldet.

Vi har ikke umiddelbart kunne se af lovforslaget, hvordan man sikre sig at kommunerne får oplysninger om de mængder der er indsamlet i kommunen og hvordan de er blevet behandlet.

Vi anbefaler at producenter og importører skal have pligt til at informere kommunerne om, hvor store mængder henholdsvis ikke-emballager og emballager, der er indsamlet i den pågældende kommune, herunder hvordan affaldet er blevet behandlet.

Kommunerne skal betale producenterne, eller modtage penge, for den videre håndtering af ikke-emballage. Det synes ikke at fremgå af lovforslaget, hvordan disse omkostninger/indtægter skal beregnes og opkræves. Det synes heller ikke at være beskrevet, hvordan der føres tilsyn med hvordan producenter og importører fastsætter omkostninger/indtægter for håndtering af ikke-emballage.

Side 17 af 17

Vi anbefaler at det fremgår af lovforslaget, hvordan producenter og importører fastlægger omkostninger/indtægter for ikke-emballage, herunder hvem og hvordan der skal føres tilsyn.

Som bekendt skal der føres et grundigt tilsyn med kommunernes affaldsøkonomi, og det synes rimeligt at det samme er tilfældet med producenter og importører hvad angår den del, der vedrører ikke-emballage.

mim@mim.dk; trhvi@mim.dk
Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Journalnummer – 2023-2267

Den 30. august 2023

Dansk Erhvervs hørings svar til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.)

Generelle bemærkninger

- *Tidsplan*
Tidsplanen for udmøntningen af producentansvaret gør det i forvejen svært for producenterne at leve op til de krav, der stilles fra 2025. Derfor er det særligt vigtigt, at den ikke forsinkes yderligere. Den tredje bekendtgørelse vil forventeligt blive udstedt i anden halvdel af 2024, som inkluderer udmøntningen af de miljøgraderede bidrag. Dansk Erhverv bemærker, at grundet tidsplanen så vil producenterne ikke kunne nå at tilpasse deres emballagedesign til de graderede bidrag inden producentansvarets ikrafttrædelse den 1. januar 2025.
- *Free-ridere og kommunikation*
Frem mod indførslen af det udvidede producentansvar for emballage vil der være et stort behov for at få så mange producenter til at registrere sig som muligt. Dansk Erhverv, og andre organisationer, har et ansvar ift. at udbrede kendskabet til de nye krav, men myndighedernes kommunikation er helt central i denne forbindelse. Der er behov for omfattende kommunikation fra de relevante myndigheder for at sikre, at så mange af de 41.000 estimerede producenter rettidigt lever op til de fremtidige krav. Derfor opfordrer Dansk Erhverv miljøministeriet til at iværksætte en indsats frem mod primo 2024, hvor producenterne skal registrere sig hos DPA.
- *Tilsyn*
Med henvisning til bemærkningen vedrørende free-riders og kommunikation ovenfor, bemærkes det, at det er en unødigt stor byrde at pålægge de producenter, der registrerer sig både at bære den fulde økonomiske byrde for free-riders og et producentfinansieret tilsyn.

I forhold til tilsyn er det derudover uklart for Dansk Erhverv, hvordan den nye forslået § 9 p stk. 16 skal fortolkes i forhold til producenter og importører, der ikke er medlem af en kollektivordning, men som forsat betaler til Dansk Producentansvar. Disse producenter og importører vil ikke have kendskab til f.eks. transport og behandling af deres emballage, når det bliver til affald. Det er af bemærkningerne ikke tydeligt, hvad producenterne kan forvente at skulle oplyse. Hvis de i forhold til indsamling, transport og behandling blot

skal kunne oplyse, at de er registreret og betaler til Dansk Producentansvar, så er der intet problem. Til gengæld kan de ikke oplyse, hvordan affaldet transporteres, og hvor det behandles, da de ikke ved hvilken kollektivordning, der indsamler deres emballage, når det bliver til affald.

Det er forventningen, at for virksomheder der er medlem af en kollektivordning, kan den kollektive ordning overtage ansvaret for at udlevere oplysninger omkring indsamling, transport for behandling.

For ingen producenter, hverken de producenter der er medlem af en kollektivordning, og dem der ikke er, vil det være muligt at oplyse, hvor den andel af deres emballage, der er blevet til erhvervsaffald, bliver behandlet, da det varetages af private indsamlere. Det er her igen et spørgsmål om, hvordan bemyndigelse forventes anvendt, hvilket ikke er klart fra bemærkningerne.

- Overgangsordninger

I forslaget lægges der op til at indføre en overgangsordning, som tillader kommunalbestyrelserne at udbyde behandling, hvis de selv har behandlingsanlæg til det. Dansk Erhverv er fuldstændig uforstående overfor behovet for indførelse af en sådan overgangsordning. Der forelægger hverken en politisk beslutning, eller forudgående lovændringer som gør dette nødvendigt.

Ved vedtagelse af L153 2021-22 blev det besluttet, at kommuner der ejer anlæg til behandling af genanvendeligt affald, fortsat kan behandle husholdningsindsamlet genanvendeligt affald frem til 1. juli 2027, hvis de er tilmeldt en overgangsordning, og hvis de fra 1. jan er udskilt i særskilte selskaber. I bemærkningerne står der desuden *"Nærværende lovforslag ændrer ikke ved de eksisterende producentansvarsordninger eller fastlægger de nærmere rammer for den konkrete udmøntning af de nye producentansvarsordninger"*. På den baggrund er der intet krav til indførelsen af en overgangsordning. Ligeledes fremgår det ikke af politiske beslutninger.

Kommunalbestyrelsen skal forsat have mulighed for at behandle affald på deres anlæg, men som det også fremgår af L153 2021-22, så skal de byde på det i lige konkurrence med private. Der er intet til at hindre for, at et sådan udbud laves af de kollektive ordninger, hvor de kommunale anlæg kan byde på opgaven. Hvis der indføres en overgangsordning, vil der etableres en parallelstrøm af affald og en administrativ byrde i forhold til oprettelse af overgangsordningen og ekstra administration i producentansvarsordningen, som ikke vil gavne implementeringen af producentansvaret.

På baggrund af overstående er det Dansk Erhverv klare opfordring, at overgangsordningen for at kommunerne kan udbyde behandling af affald efter 2025, ikke indføres.

I forhold til overgangsordninger for kommunalt indgået kontrakter der løber længere end 1. jan. 2025, ønsker Dansk Erhverv at påpege flere udfordringer. For det første bør ingen kommuner på nuværende tidspunkt kunne indgå kontrakter, der strækker sig længere

end til d. 31. dec. 2024. Kommunalbestyrelser skal ikke frem til april 2024 (hvor bekendtgørelsen om minimumsserviceniveauet forventes i høring) have mulighed for at indgå nye kontrakter, der løber efter 31. dec. 2024. Denne mulighed skal som minimum senest op-høre ved fremsættelse af lovforslaget. Der har siden 2018 været kendskab til indførelse af producentansvaret, og som minimum siden midten af 2022 har der ligget en politisk af-tale i forhold til kravene for indsamling og overlevering af affaldet.

For det andet skal kommunerne ikke kompenseres 1:1, i forhold til de udgifter de har hvis deres kontrakter løber længere end til d. 31. dec. 2024. For kontrakter med udbud af be-handling kan det i en kortere periode accepteres. Kontrakter med behandling har ofte be-grænset længde. For kontrakter med indsamling vil en 1:1 kompensation ikke være i over-ensstemmelse med den politiske aftale, hvori der står:

- *i de tilfælde hvor en kommune ikke udbyder indsamlingsopgaven, fastsættes kompensationen med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris, såfremt det er juridisk muligt.*

For kontrakter om indsamling der løber længere end d. 31. dec. 2024, vil kontrakten ikke være indgået på baggrund af det fastsatte basisserviceniveau. Derfor skal der findes en anden måde at fastsætte kompensationen. Dansk Erhverv opfordrer til, at man bruger samme tilgang til beregning, som for kommuner der ikke udbyder indsamlingsopgaven. Det vil sige, at prisen fastsættes på baggrund af den tredjedel af udbuddene med sammen-lignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris. Kom-pensationsbeløbet for de kommuner der ikke udbyder opgaver skal være klar d. 1. jan. 2025, derfor vil det også være muligt at anvende denne fremgang, for de kommuner der har kontrakter, der løber længere end til d. 31. dec. 2024.

- *Godkendelse af kollektive ordninger*
Dansk Erhverv opfordrer på det kraftigste til at der bliver åbent op for at kollektive ordninger godkendes inden den 1. januar 2024 (hvor registreringspligten indtræder) eller som minimum 1. april 2024, så ministeriets oprindelige tidsplan overholdes.
- *Sikkerhedsstillelse*
Kravet om sikkerhedsstillelse kan blive afgørende for eksistensen af de kollektive ordninger pr. 1. januar 2025. Derfor opfordrer Dansk Erhverv til, at man udarbejder bestemmelser i de kommende bekendtgørelser, der både imødekommer behovet for sikkerhed og de kollektive ordningers muligheder i praksis. Der kan hentes inspiration fra nabolande, som har indført ordninger for sikkerhedsstillelse, som både tilgodeser hensyn ift. risici samt er operationelle for de kollektive ordninger.
- *Kommunal indsamling af erhvervsaffald*
Kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald, hvis det i art og mængde svarer til en husholdning. I forbindelse med vedtagelsen af L153 2021-2022 blev det ikke nærmere specificeret, hvad mængde svarende til en husholdning er.

Med nærværende lovforslag er det forslået, at virksomheder der anvender en kommunal indsamlingsordning selv skal ansøge om kompensation. For at ansøge om kompensation er det forventningen, at den affaldsproducerende virksomhed skal angive, hvor mange kg affald der er indsamlet i en given materialekategori. Til modsætning fra virksomheder der anvender en privat affaldsindsamler, kan virksomheder der anvender den kommunale ordningen ikke få oplysninger om deres affaldsmængder. Det vil derfor være umuligt for dem at kende deres affaldsmængder.

Fra Dansk Erhverv er der identificeret to løsninger. Den ene er at kommunen forpligtes til at oplyse virksomhederne om deres affaldsmængder på lige fod med kravene til private indsamlere. Den anden løsning er, at der fastsættes gennemsnitstal for, hvor meget affald en enkelt virksomhed smider ud, og at de affaldsproducerende virksomheder kan anvende dette tal ved ansøgning om kompensation. Hvis det er løsning nr. to, der anvendes, skal der forventeligt laves gennemsnitstal for forskellige erhverv.

Dansk Erhverv opfordrer til, at kommunerne stilles over for de samme krav som de private indsamlere og opfordre derfor til den første løsning.

Udfordringen med angivelse af mængder vil være den samme ved kommunale institutioner, hvor der også skal findes en løsning for fastsættelse af affaldsmængderne. Derudover skal det besluttes, om det er den enkelte institution, der skal søge om kompensation eller om kommunen kan gøre det på vegne af institutionen. Fra Dansk Erhverv anbefaler vi, at det er den enkelte institution for at sikre gennemsigtighed i dataflow.

I forbindelse med kommunal indsamling af erhvervsaffald opstår der også en anden udfordring. Hvis den affaldsproducerende virksomhed selv skal søge kompensation for indsamling og behandling af emballageaffald, når det indsamles via den kommunale ordninger, og dette beløb er tilsvarende det beløb en affaldsproducerende virksomhed får ved brug af en privatindsamler, så skal kommunen ikke kompenseres for indsamlingen af emballageaffaldet. Hvis kommunen bliver kompenseret i forhold til indsamling for denne andel, så vil der blive udbetalt kompensation to gange for den samme mængde emballageaffald. Der skal derfor findes en løsning hvor det ikke er tilfældet.

Den sidste udfordring Dansk Erhverv ønsker at påpege, i forbindelse med kommunal indsamling af erhvervsaffald er, at potentielt skal en affaldsproducerende virksomhed søge om kompensation ved en virksomhed. Det vil ske i det tilfælde, at en producent ikke er medlem af en kollektivordning, men sætter store nok mængder emballage på markedet, til at de får tildelt en kommunen. Det er vurderingen, at sandsynligheden er lille, men teoretisk kan det ske. Hvis det skulle ske, bør der være krav til let adgang til, at den affaldsproducerende virksomhed kan søge kompensation ved den virksomhed, der er blevet tildelt kommunen.

- *Tilbagebetalingsordninger*

Det fremgår af bemærkningerne at ”*Det er hensigten at fastsætte regler om, at gebyret skal nedsættes, hvis producenten eller importøren selv har indsamlet og håndteret emballageaffald i en egen tilbagetagningsordning*”

Dansk Erhverv støtter op om muligheden for, at gebyret nedsættes, hvis producenten selv tilbagetager emballageaffald. Som vi også i tidligere høringssvar har gjort opmærksom på, så ser vi en udfordring det første år, en producent med egen tilbagetagningsordning registreres som producent. Udfordringerne er to ting. For det første skal producenten betale dobbelt det første år, hvor der både betales for at markedsføre emballagen og for at tilbagetage og behandle emballagen. Fra andet år er det forståelse, at det vil udligne sig, da producenten skal kompenseres for det affald, de selv har taget tilbage, og dermed kun betale for den andel af deres markedsførte mængder, de ikke tilbagetager. For det andet indberettes der mængder til Dansk Producentansvar, som medtages i tildelingen, men det er ikke mængder, der skal indsamles via tildelingen, da producenten selv tilbagetager det.

Fra Dansk Erhverv forslår vi en anden registreringsproces for virksomheder med tilbagetagningsordninger. Her er det forslaget, at producenten ved indberetning det første år angiver, hvor stor en andel virksomheden forventer at indsamle på et år i forhold til markedsførte mængder. Det er alene denne andel, der betales producentansvar for, og det er alene denne andel der indgår i tildelingen. Der kan evt. fastsætte en minimumsandel, man skal betale for det første år. Fra andet år er det forventningen, at man kan angive de faktiske tal, og dermed kun betale for den andel, man ikke får indsamlet. Hvert år vil der være en tilpasning, som sker bagudrettet i forhold til om de angivet forventninger til indsamlingen passede.

Specifikke bemærkninger

- *§ 9p, stk. 20*
Det foreslås, at ”kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 18 ikke påklages til anden administrativ myndighed” Dansk Erhverv opfordrer at der laves en klagemulighed, da kommunalbestyrelsen fastsættes gebyrer som har stor indflydelse på producenter og kollektive ordningers økonomi.
- *§9, stk. 14*
Det fremgår af lovforslaget at producenterne skal betale gebyrer til både staten og kommuner for at dække deres omkostninger til oplysning til brugere af emballerede produkter om en række foranstaltninger (1-4). For at sikre en effektiv kommunikation, og at producenterne ikke betaler dobbeltgebyr, så foreslår Dansk Erhverv, at man beskriver de kommunikationsopgaver som hhv. kommuner og stat skal udføre for det angivne gebyr samt en effektiviseringsforpligtelse. Dermed sikres der en målrettet og effektiv kommunikation samtidig med at gebyrets størrelse afgrænses.
- *§9 p, stk. 22*
Det foreslås at miljøministeren kan fastsætte regler i forhold til offentlige myndigheders omkostninger forbundet med engangsplast. I forhold til omkostninger til ”*Indsamling af*

affald fra emballage af engangsplast, der er blevet kasseret i offentlige indsamlingssystemer, og håndtering heraf.”, er det uklart for Dansk Erhverv hvad ”kasseret i offentlige indsamlingssystemer” dækker over.

Hvis det dækker indsamling i eksisterende kommunale indsamlingsordninger (restaffald og serarat indsamling ved husstanden), så er det vel allerede dækket af det udvidet producentansvar (der henvises alene til emballage). Hvis det dækker indsamling af plastik i det offentlige rum, som politisk besluttet i Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi, så er det en forståelig tilføjelse. Det kan også dække noget helt tredje.

- Gebyr for den husstandsnaere indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald

Det fremgår af s. 134, at: *I overensstemmelse med den politiske aftale er det hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyret for indsamlingsopgaven på baggrund af udbudspriser for indsamling til det fastsatte minimumsserviceniveau. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke udbyder indsamlingsopgaven, er det hensigten at fastsætte regler om, at fastsættelsen af gebyret skal baseres på den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris. Det er i den forbindelse hensigten at fastsætte regler om, at udgangspunktet kan fraviges i tilfælde, hvor en sådan fastsættelse er uhensigtsmæssig eller umulig, f.eks. fordi der ikke findes sammenlignelige kommunale opgaver og aktiviteter, der er udbudt.*

Dansk Erhverv mener ikke denne beskrevne fravigelse (”er uhensigtsmæssig eller umulig”) flugter med den politiske aftale fra 2020, hvor der står at det skal ske, såfremt det er ”juridisk muligt”:

”i de tilfælde hvor en kommune ikke udbyder indsamlingsopgaven, fastsættes kompensationen med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris, såfremt det er juridisk muligt”

Dansk Erhverv henviser i øvrigt til høringssvaret fra VANA.

Hvis der er spørgsmål eller behov for uddybning, står vi selvfølgelig til rådighed.

Med venlig hilsen

Andreas Hastrup Clemmensen
Chefkonsulent

Marianne Ladekarl Thygesen
Chefkonsulent

Miljøministeriet

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt per mail til mim@mim.dk og
trhvi@mim.dk

DI høringssvar vedr. ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

Generelle kommentarer til det udvidede producentansvar for emballage

DI takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende ændringen af lov om miljøbeskyttelse, der skal give mulighed for implementering af producentansvaret for emballage og engangsplastprodukter. Inddragelse af alle relevante parter er fundamentalt for at lykkes med en effektiv og hensigtsmæssig implementering. Producenterne kan bidrage med væsentlig viden om markedsforhold- og udvikling, som vil bidrage positivt til implementeringen.

For DI er det centralt, at lovforslaget følger principperne fra den politiske aftale og direktivteksten for at skabe en model, der prioriterer omkostningseffektivitet gennem stor-skala, samt giver tydelige incitamenter til mere genbrug og høj reel genanvendelse.

Overordnet noterer DI sig, at lovforslaget følger principperne for den politiske aftale. DI er tilfredse med rammerne for overdragelsen af affald fra kommuner til producenter. Det er afgørende, at der klare rammer og snitflader mellem aktørerne i systemet.

Dog indeholder lovforslaget et par bekymrende elementer, der risikerer at gøre systemet dyrere og mere bureaukratisk end det behøver, navnlig ift. overgangsordningerne og systemet for udbetaling af kompensation ifm. erhvervsemballageaffald. Ligesom den manglende transparens og klagemulighed ved de mange gebyrer er stærkt bekymrende.

For at sikre en hensigtsmæssig og fair fordeling af den samlede udgift til behandling af emballageaffaldet er det centralt, at free-rider-problematikken bliver adresseret. Det må ikke blive et problem for de virksomheder, der følger loven, at nogle bevidst, eller ubevidst står udenfor. Derfor opfordrer DI kraftigt til, at Miljøministeriet hurtigst muligt går i gang med en omfattende informationskampagne for at sikre, at alle får besked i tide. Spørgsmålet behandles ikke direkte i lovforslaget, men er af så vigtigt karakter for producentansvaret som helhed, at DI finder det nødvendigt også at nævne det her, da det kan underminere systemets legitimitet og økonomisk bæredygtighed.

Følgende høringssvar indsendes også på vegne af ARI – Affalds- og ressourceindustrien.

Specifikke kommentarer til det udvidede producentansvar for emballage

Tidsplan

Den overordnede tids- og procesplan for implementeringen af producentansvaret er meget presset. Det er derfor helt afgørende, at den ikke forsinkes yderligere. Konkret ift. de tekniske kriterier for miljøgradueringen, vil der ikke være tid nok til at omstille sit emballagedesign i henhold til kriterierne, med den tidsplan der forelægger.

Godkendelse af og tildeling for kollektive ordninger

Miljøministeriet har tilkendegivet, at kollektive ordninger først kan forvente at blive godkendt ultimo 2024/primus 2025, og at godkendelse dermed ikke vil være en forudsætning for den første tildelingsperiode. Det er problematisk, at der ikke før producentansvaret træder i kraft er sikkerhed for kollektivordningernes formåen og derved sikkerheden for at opgaven evnes at løftes.

Endvidere er det tilkendegivet af ministeriet, at den første tildelingsperiode af kommuner til kollektive ordninger i praksis forventes at være 8 måneder – nemlig fra januar til september 2025. En så kort tildelingsperiode vil medføre unødige høje priser for virksomhederne, og DI opfordrer derfor til, at den første tildelingsperiode gentænkes i dialog med SAF.

Manglende klageadgang ift. gebyrer

DI er kritisk overfor, at ministeriet ikke vil give klagemulighed ift. den lange række af gebyrer, der beskrives i udkastet. Særlig den manglende klageadgang ift. kommunernes opkrævning af håndteringsgebyrer er problematik. Som der lægges op til nu, er det kommunen selv der fastsætter håndteringsgebyret (uden noget krav om transparens), og selv vurderer rimeligheden af gebyret. Den slags forvaltningspraksis er ikke hensigtsmæssig, og risikere at undergrave tilliden til systemet. Udover klageadgang opfordrer DI til, at der kræves fuld transparens omkring de kommunale omkostninger til indsamlingen, herunder at eventuelle retningslinjer fra Forsyningstilsynet omkring kontoskabeloner m.v. skal anvendes.

Ordnningen for erhvervsemballageaffald

For erhvervsaffald lægges der op til en ren finansiel model, hvor producenterne skal finansiere indsamling og behandling af erhvervsemballageaffald uden konkret indflydelse på organiseringen af dette og dermed prisen for ydelsen. Derfor er det centralt, at beregningsmetoden, der skal fastsætte kompensationen, afspejler en reel og effektiv opgaveløsning. DI støtter, at den beregningsmetode fastsættes i udvalget for erhvervsemballage og indstiller til, at der tages højde for ambitionen i den politiske aftale om, at kompensationen for erhvervsemballageaffald skal ske ”med baggrund i de mest effektive lignende løsninger”. Konkret kan det ske ved at indsætte en effektiviseringsfaktor i beregningsmodellen for at afspejle en effektiv opgaveløsning.

DI forstår den politiske aftale om producentansvar sådan, at det er private affaldsindsamlere, der på vegne af de affaldsproducerende virksomheder, der søger kompensation hos producenterne (KO'er). Det er også den forståelse, DI har fået i efterfølgende dialog med ministeriet. Men det er ikke tydeligt i lovforslaget. Her står det nærmere som om, at

det er de affaldsproducerende virksomheder, der søger om kompensation. DI opfordrer til, at det tydeliggøres i lovforslaget, hvem der kan søge kompensation og at lovforslaget afspejler den politiske aftale.

I praksis bør det være affaldsindsamlerne, der ansøger om kompensation for indsamling og håndtering af erhvervsemballage på baggrund af de mængder, der indsamles hos de affaldsproducerende virksomheder. DI anbefaler, at affaldsindsamleren forpligtes til at påføre information om kompensation på faktura til den affaldsproducerende virksomhed.

DI mener ikke, at den foreslåede løsning i lovforslaget, hvor KO'er bliver tildelt et geografisk område, hvor de får ansvar for udbetaling af kompensation for erhvervsemballage, er hensigtsmæssig. I hvert fald er det en relativ bureaukratisk øvelse, der lægges op til. I stedet forslår DI, at kompensationsansøgningen og udbetalingen følger den totale mængde, som affaldsindsamleren har indsamlet i hele Danmark en given måned. Så indsamlerne ansøger om kompensation for alt det emballageaffald, de har indsamlet en given måned, til DPA, der så sikrer, at denne udbetales kompensation fra de rette parter. Kompensationsansøgningen går altså til DPA, der verificerer med data fra ADS, og så fordeler omkostningen på KO'erne fordelt på de andele af markedet, som de repræsenterer. Herefter kan KO'erne fordele omkostningerne på sine medlemmer.

Udfordringen med det system, som lovforslaget lægger op til, er bl.a., at de enkelte affaldsindsamlerne skal ansøge på kommune-niveau til forskellige KO'er. Det vil samtidig være en administrativ byrde for KO'erne at håndtere kompensationsansøgere fra mange forskellige affaldsindsamlere. Det kan også skabe praktiske udfordringer, hvis en affaldsindsamler på en rute krydser kommunegrænser, hvilket ofte sker. Hvis de to kommuner, der indsamles fra på en rute, har forskellige tildelte KO'er, hvor skal der så søges kompensation og for hvilke mængder?

Kontrakter for indsamling af affald

Ved igangværende udbud af indsamling og ved de udbud, der stadig kan blive gennemført inden primo 2025, er det vigtigt, at der findes en skæringsdato. Det er positivt, at det indskræpes, at optioner for udbud, der løber længere end 2025, ikke må benyttes. Dog har mindst 20% af landets kommuner indsamlingsudbud, der løber længere, hvor nogle løber helt frem til 2031. For alle de udbud pålægges producenterne at afholde alle udgifter 1:1.

DI finder det ikke rimeligt, at producenterne skal afholde udgifterne 1:1, da kommunernes igangværende udbud indeholder mange omkostningselementer, der ikke nødvendigvis falder inden for rammerne for et basisserviceniveau. Konkret afspejler de meget store prisforskelle for affaldsgebyrer kommunerne imellem tydeligt, at en omkostningseffektiv løsning ikke er tilfældet alle steder¹. DI foreslår, at producenterne afholder 80% af udgifterne i de udbud, for at afspejle en effektiv opgaveløsning og for at tage højde for de ekstra udgiftsposter der findes i de eksisterende udbud.

Nye udbud af indsamlingen foretaget inden producentansvaret træder i kraft bør højest løbe til udgangen af 2026 med mindre de reflekterer basisserviceniveauet, som defineres

¹ [Analyse af kommunal affaldshåndtering 2019-2021 \(Gebyranalysen\)](#)

via forhandlingsudvalget under SAF. Dette bør gælde fra lovforslaget fremsættes i folketinget, og bør altså skrives ind i lovforslaget. Hvis ikke dette skrives ind, kan det medføre, at de storskalagevinster systemet kan give i form af bedre priser og bedre investeringsforudsætninger i høj kvalitets genanvendelse ikke bliver realiseret før meget senere end planlagt.

DI frygter, at uden en skæringsdato for hvor langt indsamlingskontrakter, der ikke tager hensyn til basisserviceniveauet, kan løbe, vil kommunerne have incitament til at indgå lange indsamlingskontrakter, som producenterne pålægges at betale for 1:1 uden at have indflydelse på omkostningerne. På den korte bane har den enkelte kommune snævre økonomiske incitamenter til at indgå lange udbud inden 2025, da de får alle omkostninger dækket 1:1 på baggrund af nuværende praksis. På den lange bane, vil det være fordyrende for det samlede system, da storskala fordele ikke kan høstes fuldt ud.

Det er ikke acceptabelt, at Miljøministeriet i nogen sammenhænge går i detaljer i forhold til at fastlægge priser, omkostninger og fordelinger (også selvom det øger bureaukratiet), og så her ved overgangsordningen slet ikke skeler til, hvor store ekstraomkostninger, man beder producenterne dække, endda uden en slutdato.

Overgangsordning for kommunalt ejede anlæg

DI stiller sig undrende over, at kommunalbestyrelser, der deltager i aktiviteter forbundet med affaldsbehandling af affaldsfraktioner, som jf. den politiske aftale skal overdrages til producenterne efter indsamling pr. 1 januar 2025, kan vælge fortsat at udbyde behandlingen frem til 30. juni 2027. Altså i stedet for at overdrage affaldet til den producent, importør eller kollektive ordning, der har fået tildelt den pågældende kommune.

Denne udlægning af den gældende overgangsperiode for kommunale behandlingsanlæg følger ikke det, vi forstår ved overgangsperioden. Kommunale anlæg, der har anmeldt til forsyningstilsynet, at de vil deltage i overgangsperioden for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald, kan frem til 2027 deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Dog skal de inden udgangen af 2024 selskabsføres, og de kommunalt ejede anlæg vil således skulle byde på opgaven i konkurrence med private.

Kommunernes forlængede udbudsret virker selvmodsigende, da kommunen vil have udbudsret på affald de jf. den politiske aftale ikke har ejerskab over. Det vil endvidere virke stik mod hensigten i den politiske aftale om at skabe større udbud, der vil føre til lavere priser og bedre investeringsforudsætninger i højkvalitets genanvendelsesinfrastruktur, da det vil føre til flere mindre udbud.

De kommunale anlæg, der indgår i overgangsordningen, bør i stedet kunne deltage på lige fod med andre private anlæg i konkurrencen om at vinde de udbud, som de kollektive ordninger laver af affaldsbehandlingen frem til 2027.

DI ønsker, at Miljøministeriet gør rede for, hvorvidt den foreslåede løsning ikke strider mod hverken hensigten i den politiske aftale om en grøn genanvendelsessektor og afta-

len om det udvidede producentansvar for emballage. Ydermere vil DI endnu engang pointere, at den foreslåede løsning vil føre til højere omkostninger for systemet end nødvendigt.

Generelle kommentarer til det udvidede producentansvar for engangsplastprodukter

Fra DI's side vil vi gerne understrege vigtigheden af, at fastsættelsen af omkostningerne lever op til principperne i direktivet. I henhold til direktivet må de omkostninger, der skal afholdes af producenter i henhold til artikel 8, stk. 2 og 3, SUPD, ikke overstige de omkostninger, der er nødvendige for at foretage renhold mv. på en omkostningseffektiv måde.

Miljøstyrelsen vurderer (s. 86-87 i lovforslaget), at det ikke er muligt at fastsætte generiske retningslinjer for renholdelsesniveau, hvorfor det aktuelt er forventningen, at affaldsanalyser og opgørelser over offentlige myndigheders omkostninger til renhold baseres på det til enhver tid værende renholdelsesniveau. DI støtter en fastsættelse af gebyrer baseret på faktiske forhold. Det bemærkes dog, at mængden af filtre til tobaksvarer, der lovligt markedsføres i Danmark er faldende, hvilket ikke nødvendigvis afspejler de mængder, der ryddes op i kommunerne grundet grænsehandel og ulovlig import. Det bør der tages hensyn til i fastlæggelsen af gebyrer.

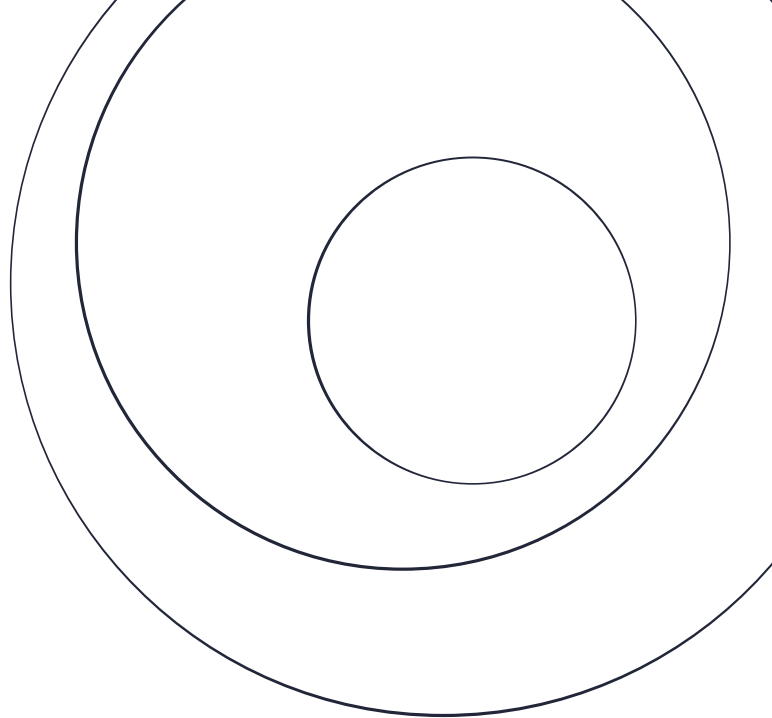
Vedrørende oplysningstiltagene i Engangsplastdirektivet skal DI opfordre til, at myndighederne prioriterer oplysningstiltag, der har målbare effekter i form af dokumenterede adfærd ændringer hos forbrugerne. Der er i branchen stor viden på området, og producenterne stiller sig gerne til rådighed for at bidrage med relevant brancheviden i forbindelse med udformning af oplysningstiltag.

Endelig bemærkes, at såfremt Engangsplastdirektivet skal levere i forhold til ambitionen om at give incitament til udvikling af alternativer til cigaretfilter af plast, er det vigtigt, at loven indeholder en præcis definition af filtre.

Med venlig hilsen

Iben Kinch Sohn og Jacob Gullak Andersen, DI

Niels Bukholt, ARI

30. august 2023

Høringssvar til udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

Tak for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse.

DPA har følgende bemærkninger:

Punkt 5 i den politiske aftale (s. 23)

Det fremgår af punkt 5 i den politiske aftale, at kompleksitet i administrationen skal begrænses – særligt for producenter og importører omfattet af flere udvidede producentansvar.

Løsningen på dette er uomtvisteligt en høj grad af harmonisering af alle producentansvarsreglerne samt harmonisering af opgavefordelingen mellem DPA og Miljøstyrelsen. Jo mere ensartethed – desto mere overskueligt bliver det for producenterne og de kollektive ordninger.

Det er dog DPA's opfattelse, at udviklingen går i den forkerte retning, da DPA kan konstatere, at flere bestemmelser udmøntes forskelligt i de forskellige producentansvar, og fordi der er lagt op til, at gebyrbetaling og indberetning af visse data skal ske til Miljøstyrelsen frem for til DPA.

Dette skaber unødigt kompleksitet og øger de administrative byrder for producenterne og de kollektive ordninger – og det er ikke i overensstemmelse med tankegangen om, at virksomheder skal have "én indgang".

DPA skal på denne baggrund kraftigt opfordre til, at den gebyropkrævning og de data, som man i øjeblikket overvejer skal ske til Miljøstyrelsen, i stedet sker til DPA med henblik på at begrænse kompleksiteten i administrationen.

Free-rider mængder

DPA har forstået det således, at tilsynet med producenter, der ikke overholder deres forpligtelser i forbindelse med producentansvarene (free-ridere), skal intensiveres.

Med henblik på at sikre, at det ikke skal kunne betale sig at være free-rider, skal DPA kraftigt opfordre til, at der i lovgivningen sikres klar hjemmel til:

- At free-ridere vil kunne blive politianmeldt og straffet med bøde bagudrettet for ikke at have registreret sig i registret og for ikke at have indberettet de mængder (free-rider mængder), som de skulle.
- At producenter skal indtaste deres free-rider mængder i DPA's system, som det er tilfældet i producentansvaret for WEEE (§ 13, stk. 3).
- At free-ridere forpligtes til at betale de omkostninger, som andre producenter/kollektive ordninger har måttet dække.
- At free-ridere forpligtes til at betale et særskilt gebyr til DPA på grund af øget administration.

Sletning af producenter

DPA foreslår, at en producent skal kunne blive slettet fra producentansvarsregisteret, hvis de ikke opfylder deres forpligtelser.

I vores hørings svar til udkastet til registerbekendtgørelsen redegør vi indgående for den nuværende praksis, behovet for at slette producenter og de problemer, som en manglende sletning vil kunne medføre.

Vi henviser i det hele til dette afsnit i vores tidligere hørings svar.

Tildeling

Tildelingskriterier, herunder kriteriet om "kontinuitet"

Overordnet set er det DPA's ønske, at der fastlægges klare objektive tildelingskriterier i et fast hierarki, hvor det primære kriterie er tildeling efter markedsandele. Kriterierne skal være operationaliseret i beregningsformler. Da de mange tildelinger forventes at blive foretaget ved automatisk sagsbehandling, vil ingen kriterier bestå af subjektive vurderinger, men af algoritmer baseret på entydige regler. Herved kommer den tekniske beregning til at ligge fast, når systemet er lavet, og den vil følge gældende lovgivning.

Det fremgår af lovbemærkningerne (s. 39), at det forventes, at der i tildelingen tages højde for "kontinuitet" i hvilke kommuner en producent/importør eller dennes kollektive ordning tildeles. Dette forstår DPA sådan, at der er et ønske om, at de samme producenter tildeles de samme kommuner i en ubrudt sammenhæng.

Efter DPA's vurdering er dette imidlertid ikke foreneligt med, at tildelingen skal ske ud fra producenternes markedsandele.

DPA anser derfor ikke "kontinuitet" for at være et kriterie, der kan lægges vægt på, når tildelingen skal laves.

Kombinerede indsamlinger

Det fremgår af lovbemærkningerne, at tildelingsordningen for kommunalt indsamlet affald i videst muligt omfang vil tage højde for de forskelle, der er i kommunale indsamlingsordninger i forhold til, hvilke materialefraktioner, der indsamles kombineret. Det er derfor hensigten at fastsætte krav om, at kommuner vil skulle indberette oplysninger om, hvordan deres affaldssortering er indrettet (s. 39).

Det er uklart for DPA, hvad der menes med "at tage højde for de forskelle, der er i kommunale indsamlingsordninger". Herudover ser DPA en lang række problemer forbundet med tildelingen af de enkelte kommuner.

Kompleksiteten opstår, fordi nogle kommuner kan overdrage fraktioner uden sammenblanding af materialetyper, andre kommuner kan vælge at overdrage sammensatte fraktioner bestående af to eller flere materialetyper, og endelig er der forskel på hvilke materialetyper, der indgår i de forskellige kommuners kombinerede fraktioner.

Når man tildeler en kollektiv ordning/producent en kommune, som kombinerer affaldsfraktioner, vil der med overvejende stor sandsynlighed ske det, at mængden, der udgør den ene del af den kombinerede fraktion (fraktion A), udgør en forholdsvis præcis tildeling, mens den anden del (fraktion B) medfører en meget stor afvigelse i forhold til den tildelte mængde, som den enkelte kollektive ordning/producent burde indsamle.

De kombinerede indsamlinger medfører også, at en over-/underindsamling, som er opstået i en tildeling, ikke efterfølgende kan korrigeres i en senere tildeling. Over-/underindsamlingen vil i stedet medføre yderligere skævvridninger i den senere tildeling af "fraktion B" i den kombinerede indsamling. DPA ser derfor ikke, at man i væsentligt omfang vil kunne korrigere for over-/underindsamling af de enkelte materialetyper, når der anvendes kombinerede affaldsfraktioner.

Problemerne opstår kun for de tildelingen, der resulterer i overdragelse af emballageaffald (tildeling af almindeligt emballageaffald fra husholdninger). Derfor vurderer DPA, at der på denne type tildelingen ikke kan laves retvisende tildelingen, hvis der skal tages hensyn til kommunernes kombinerede indsamlinger.

Med henblik på at opnå retvisende tildelingen, anser DPA det for nødvendigt, at de kombinerede fraktioner kan adskilles, inden de overdrages til producenter/kollektive ordninger.

Overgangsordninger og kommunal deltagelse i behandlingsaktiviteter

Det fremgår af lovbemærkningerne, at overgangsperioder og kommunal deltagelse i behandlingsaktiviteter vil kunne medføre, at emballageaffald, der skal overdrages til producenter/kollektive ordninger, ikke overdrages i tidsbegrænsede perioder.

DPA skal for god ordens skyld henlede opmærksomheden på, at i de tilfælde, hvor kommunale kontrakter hindrer overdragelse af affald til producenterne og de kollektive ordninger, kan DPA ikke kompensere for dette i tildelingen af kommunerne, da vi ikke er bekendt med disse aftaler.

Længere tildelingsperioder

DPA er af den opfattelse, at det er en god idé, at den første tildelingsperiode ikke er længere end 1 år, bl.a. fordi den første tildeling vil være baseret på usikre data om forventede markedsførte mængder, usikre data om indsamlede mængder og ikke tilstedeværende data om håndteringsomkostninger mv.

Hvis bemyndigelsesvejledningen anvendes til at lave længere tildelingsperioder (på mere end 1 år), er det meget vigtigt for DPA at gøre opmærksom på, at det ikke vil være muligt at foretage løbende tilpasninger i tilpasningsperioden, da dette vil være en ny tildeling. Der vil således ikke i tildelingsperioden kunne tages højde for ændrede markedsandele før næste tildelingsperiode indtræder.

Godkendelse af kollektive ordninger

Kollektive ordninger skal godkendes af Miljøstyrelsen, og kollektive ordninger skal på lige fod med producenter stille sikkerhed. Dette skal sikre, at affaldsmængder ikke strander, hvis en kollektiv ordning fx går konkurs.

DPA foreslår derfor, at det bliver en del af godkendelsen, at den kollektive ordning kan stille den fornødne sikkerhed.

Mængder markedsført uden for Danmark

Det fremgår af den gældende § 9 p, stk. 3, 2. pkt., i miljøbeskyttelsesloven, at miljøministeren kan fastsætte regler om procedurer for tilbagebetaling til producenter/importører, når emballerede produkter markedsføres uden for Danmark.

DPA er af den opfattelse, at "tilbagebetaling" er upræcist, og vi foreslår i stedet "reduktion af markedsførte mængder".

Herudover foreslår DPA, at bestemmelsen udmøntes således, at producenten for et indberetningsår skal angive de samlede markedsførte mængder samt hvilken andel af de samlede markedsførte mængder i det pågældende indberetningsår, der er blevet eksporteret af et efterfølgende salgslid (danske virksomheder). En producent skal

ikke på noget tidspunkt kunne opnå en reduktion i et år, der er større end den angivne samlede markedsførte mængde.

Det er først forholdsvist sent i forløbet blevet afklaret, at disse mængder skal medtages i det nye IT-system, der skal håndtere producentansvaret for emballage. Derfor vil disse mængder ikke kunne registreres ved den forventede åbning af registret den 1. januar 2024.

Mærkning

DPA har erfaret, at producenterne traditionelt har mange spørgsmål om mærkning. Vi forstår det således, at informationsopgaver skal varetages af Miljøstyrelsen – ikke af DPA.

DPA vejleder i forvejen om de fleste aspekter ved producentansvaret. DPA foreslår på den baggrund, at det overvejes, om det er mest hensigtsmæssigt at give disse beføjelser til DPA, da producenterne dermed kun vil skulle henvende sig ét sted.

Afsluttende bemærkninger

Vi håber, at ovenstående bemærkninger er fyldestgørende.

I det tilfælde I ønsker en uddybning eller har spørgsmål i øvrigt, er I meget velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen
Dansk Producentansvar S/I

Danielle Brisson Berggreen
Jurist, Udviklingsafdelingen

Miljøministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Høje-Taastrup 30.08.20236

Høringssvar vedr. Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.), J.nr. 2023-2267.

Dansk Retursystem takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende ændringsloven til Miljøbeskyttelsesloven i forhold til udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.

Vi noterer os, at lovforslaget omfatter emballager og engangsplastprodukter fra husholdningsaffald og erhvervsaffald, mens drikkevareemballager med pant er undtaget, idet producentansvaret for disse løftes via pant- og retursystemet, som drives i henhold til Pantbekendtgørelsen. I tillæg hertil kan det nævnes, at der ikke er en bagatelgrænse for tilmelding af drikkevareemballager til Dansk Retursystem, og at indberetning af oplysninger er uafhængig af mængden af tilmeldte drikkevareemballager.

Endvidere har vi noteret os, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger i afsnit 3.1.1.6.3. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning, at: "Bemyndigelsen til at fastsætte krav om godkendelse vil blive anvendt for de andre ordninger for udvidet producentansvar, hvis det senere vurderes hensigtsmæssigt, eksempelvis af hensyn til en ensartet regulering af kollektive ordninger på tværs af producentansvarsordninger"*. Vi vil anbefale, at dette præciseres eller udgår af bemærkningerne, da det kan skabe tvivl i relation til vores bemærkninger ovenfor om lovforslagets anvendelsesområde.

Dansk Retursystems kerneopgave er at indsamle og sikre høj kvalitet i genanvendelsen af engangsemballager til drikkevarer med pant og er allerede et reguleret udvidet producentansvar. Dette understøttes blandt andet af cirkulærøkonomiske tillægsgebyrer, som skal tildeles drikkevareemballager med et design, som vanskeliggør genanvendelse af flasker og dåser til nye. Tillægsgebyrerne dækker den ekstra omkostning, der er forbundet med at håndtere emballagerne, og giver samtidig producenter incitament til at designe drikkevareemballager, der bidrager til at sikre kvaliteten i genanvendelsen.

Det er derfor positivt, at der tillige sker miljøgradueringer af de øvrige kollektive ordningers medlemsbidrag, da det på samme måde tilgodeser, at emballager nemt kan genanvendes i høj kvalitet. Dette fremmer muligheden for at genanvende materialerne til nye emballager m.m., hvilket ligger på linje med metodikken for fastsættelse af de cirkulære tillægsgebyrer for drikkevareemballager med pant.

Såfremt der eventuelt opstår et overskud fra håndtering og genanvendelse af en given materialekategori formoder vi, at gebyrerne kan være positive for producenten.

Med venlig hilsen

Heidi Schütt Larsen
Direktør for Cirkulær Økonomi

Hanne Svenningsen
Miljø- og klimachef

Miljøministeriet
Att. Troels Heebøll Vinderslev
Pr. mail: mim@mim.dk
Kopi: trhvi@mim.dk

Ministeriets journal nr. 2023-2267

Den 30. august 2023

Høringssvar vedr. udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

Hos De Samvirkende Købmænd består medlemskredsen af ca. 1.500 dagligvarebutikker herunder samtlige butikker i kæder som f.eks. Rema 1000, Meny, 7-Eleven, Spar, Circle K, Q8, Min Købmand, Løvbjerg ABC Lavpris mv. Medlemskredsen beskæftiger anslået ca. 40.000 ansatte og har en samlet omsætning på formentlig knap 50 mia. kr.

Generelle bemærkninger

Helt generelt må vi desværre konstatere, at virksomhederne vil blive ramt af meget store byrder; både omstillingsbyrder og løbende byrder. De store virksomheder vil have et femcifret antal varenumre, der skal oprettes og holdes ajour. Kravet til indsats fra virksomhederne vil være så stort, at mange næppe rent praktisk vil kunne være 100% klar til de politisk besluttede tidspunkter, hvilket må tilskrives den tidsplan, der arbejdes med.

I den politiske proces bør der også være fokus på omkostninger, der skyldes free-riders. Det bør sikres at omkostninger skabt af free-riders ikke pålægges de producenter der opfylder deres forpligtelser. Byrden og omkostningen er stor nok i forvejen.

I øvrigt henvises til VANA's og Dansk Erhvervs høringssvar, som DSK bakker op om.

Eventuelle sproglige nuancer mellem DSK's høringssvar og de ovenfor nævnte høringssvar er ikke udtryk for uenighed.

Afsluttende bemærkninger

Giver vores høringssvar i øvrigt behov for yderligere uddybning, må I endelig kontakte os.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Nielsen

Miljøministeriet

Deres ref.: 2023-2267

Vor ref.: SBP

Dato: 30.8.2022

Danaffald/DTL-Danske Vognmænds høringssvar på høring over lovforslag til udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.

DTL/Danaffald støtter, at der indføres et udvidet producentansvar for emballage og ser frem til, at producentansvaret vil skabe større bevidsthed om ressourceanvendelse og tilhørende sortering, indsamling og genanvendelse.

Det er vigtigt, at producentansvaret indgår og fungerer i et markedsorienteret affaldssystem, hvor der er gode betingelser for fair konkurrence om indsamling og genanvendelse til gavn for effektivitet, innovation og optimering af affaldshåndteringen.

DTL/Danaffalds bemærkninger til lovforslagets enkelte dele:**Fastsættelse af minimusserviceniveau for indsamling af husholdningsaffald**

Ifølge den politiske aftale af 30. august 2022 skal der forhandles og aftales et serviceniveau for kommunernes opgaveløsning af indsamlingsopgaven, så genanvendelsesmål kan efterleves. Serviceniveauet skal fastlægges, så det ikke påvirker borgernes hverdag (negativt red.) eller medfører forskelle mellem land- og byområder.

I praksis betragter DTL/Danaffald det servicemål, som i skrivende stund er under forhandling i Miljøministeriet, som et minimum, og DTL/Danaffald mener, at det er vigtigt, at der ikke sker forringelse af det serviceniveau, som borgerne oplever.

Fastsættelse af økonomisk kompensation af kommunerne

Kompensationen af kommunernes løsning af affaldsindsamlingsopgaven kan ifølge aftalen fastsættes gennem udbud eller i de tilfælde, hvor kommunerne selv varetager indsamlingsopgaven med baggrund i andre kommuners sammenlignelige udbudspriser.

Danaffald forudser, at det kan være vanskeligt at fastsætte en omkostningsægte pris til kompensation af de kommuner, der ikke udbyder affaldsindsamling. Dette kunne undgås ved at gøre det obligatorisk for kommunerne at udbyde affaldsindsamlingen, så det sikres, at opgaveløsningen er markedsbaseret og prisdannelsen bygger på konkurrence.

Emballageaffald fra affaldsproducerende virksomheder

DTL/Danaffald glæder sig over, at det konkurrenceudsatte marked for erhvervsaffald fastholdes for emballageaffald. Dog komplicerer det situationen, at kommunerne med de seneste ændringer af Affaldsaktørbekendtgørelsen har fået mulighed for at tilbyde at indsamle genanvendeligt affald fra virksomheder, hvis det producerede affald i art og mængde er husholdningslignende.

I bemærkningerne til lovforslaget lægges der op til, at affaldsindsamleren kan søge kompensation på vegne af den affaldsproducerende virksomhed. DTL/Danaffald vurderer, at det i praksis vil være en hensigtsmæssig mulighed, som kan indgå i affaldsindsamlerens tilbud til sine kunder.

Fastsættelse af økonomisk kompensation af affaldsproducerende virksomheder

Der foregår i øjeblikket et udvalgsarbejde under Miljøstyrelsen med deltagelse af DTL/Danaffald om udarbejdelse af et forslag til model for fastlæggelse af økonomisk kompensation af affaldsproducerende virksomheder. DTL/Danaffald mener, at der er flere vigtige hensyn, der skal tages i betragtning ved fastlæggelse af modellen.

Ifølge den politiske aftale skal producenterne kompensere affaldsindsamlerne, mens det i lovforslaget er angivet, at det er de affaldsproducerende virksomheder, der skal kompenseres, dog med mulighed for, at indsamleren kan søge om kompensation på vegne af den affaldsproducerende virksomhed.

Som udgangspunkt skal kompensationen dække den affaldsproducerende virksomheds omkostninger til indsamling og behandling af emballageaffaldet. Omkostningerne består af summen af omkostninger til indsamling og den efterfølgende behandling af affaldet. Omkostningerne til behandling er sammensat af omkostningerne til den fysiske behandling justeret for den eventuelle værdi af det resulterende materiale. Det betyder, at omkostningerne til affaldsbehandling i princippet varierer, og en bogstavelig og præcis fastlæggelse af omkostningerne vil kræve en konstant indsats afhængig af aktuelle markedspriser på det resulterende materiale.

DTL/Danaffald mener, at kompensationen bør fastlægges med stort hensyn til kompensationens forudsigelighed og stabilitet, og at der således må være et vist frirum til at afvige fra den dagsaktuelle omkostning med kompensationssatser, der gælder for en længere periode. Faste og forudsigelige kompensationssatser vil ligeledes være hensigtsmæssige i forhold til konkurrencen blandt affaldsindsamlerne.

Overgangsperioder

I lovforslaget er der et hensyn til eksisterende kontrakter mellem kommuner og private affaldsindsamlere, idet kontrakter på baggrund af udbud kan fortsætte til udløb, hvis de er indgået inden høring af den bekendtgørelse, hvori minimumsserviceniveauet fastlægges. Der er dog lagt op til, at der ikke skal gives mulighed for at udnytte optioner om forlængelse, hvis optionen omfatter indsamling efter den 31. december 2024.

DTL/Danaffald mener, at en generel ophævelse af muligheden for at udnytte optioner er meget indgribende og kan have store økonomiske konsekvenser. Samtidig støtter DTL/Danaffald hensynet til

at sikre, at kommunernes affaldsindsamling opfylder minimumsserviceniveauet. DTL/Danaffald vil derfor foreslå, at der gives mulighed for fortsat at udnytte optioner, såfremt den pågældende kontrakt opfylder det fastsatte minimumsserviceniveau.

Med venlig hilsen

Søren Büchmann Petersen

Chefkonsulent

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att.: mim@mim.dk og trhvi@mim.dk

Journalnummer 2023-2267

Taastrup, den 30. august 2023

Høringssvar vedrørende ”ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)”

Emballageretur har med interesse læst udkastet til ændring af lov om miljøbeskyttelse og takker for muligheden for at afgive høringssvar. Bemærkningerne er opdelt i henholdsvis generelle og konkrete bemærkninger.

Emballageretur er en non-profit kollektiv ordning, som håndterer producentansvaret for emballage for vores medlemsvirksomheder. Emballageretur er en del af Retur-familien, som udover Emballageretur også omfatter de kollektive ordninger Elretur, Batteriretur og Tekstilretur.

Elretur, der er Danmarks største kollektive ordning, som repræsenterer mange forskellige brancher og virksomhedstyper. Elretur har tæt på 1.000 medlemsvirksomheder (producenter og importører af elektrisk og elektronisk udstyr (samt batterier) i Danmark¹. Elretur er etableret som en kollektiv ordning i 2005, samtidig med WEEE-direktivet blev implementeret i Danmark. Elretur har således mere end 18 års erfaring med at forvalte WEEE-direktivet og batteridirektivet i praksis. Emballageretur baserer sine løsninger, services og viden på Elreturs unikke erfaringer med at håndtere producentansvar for danske virksomheder.

Generelle bemærkninger

Tildeling af emballageaffald indsamlet fra husholdninger

Emballageretur har valgt ikke at afgive konkrete høringssvar vedr. tildeling af emballageaffald. I stedet er der sendt brev til miljøministeren samt forligspartierne bag den politiske aftale om udvidet producentansvar for emballage om dette emne. Brevet er vedlagt som bilag til dette høringssvar.

Ens regler på tværs af forskellige producentansvar

Emballageretur ønsker generelt at fremføre det synspunkt, at der bør indføres størst muligt overensstemmelse mellem regler og bestemmelser, der allerede gælder for de producentansvar, som er trådt i kraft (fx for elektronik og batterier). Enslydende regler og bestemmelser på tværs, sikrer lige forhold for de omfattede virksomheder og vil lette den administrative byrde og forståelse af regler for den enkelte virksomhed, samt for de kollektive ordninger, der varetager producentansvaret på vegne af virksomhederne.

¹ <https://selfservice.dpa-system.dk/public/search?tab=producer>

Fastsættelse af gebyrer for offentlige ydelser

Der lægges i forbindelse med etableringen af producentansvaret for emballage flere steder op til at offentlige myndigheder skal fastsætte og beslutte gebyrer for deres ydelser. Det er Emballagereturs holdning, at der bør stilles krav til, at disse gebyrer skal være gennemskuelige og transparente. Endvidere bør de regelmæssigt markedsprøves og i sin natur være omkostningsægte. Eksempelvis er det vigtigt, at producenter og kollektive ordninger nemt har mulighed for at identificere forudsætninger, beregningsgrundlag og model for fastsættelse af kommunernes udgifter til indsamling og transport af emballageaffald.

Sikkerhedsstillelse

Ifølge lov om miljøbeskyttelse (§ 9 a, stk. 3.) er ministeren bemyndiget til at sikre, at producenter og importører af emballage skal stille passende sikkerhed for fremtidige håndteringsudgifter. Ministeren fastsætter endvidere bl.a. regler om sikkerhedsstillelsens størrelse.

De forventede årlige omkostninger til producentansvaret for emballage er estimeret til ca. 2,3 mia. kr., hvilket svarer til ca. 200 mio. kr. pr. måned. Emballageretur ønsker at påpege, at såfremt der stilles krav om sikkerhedsstillelse for det samlede årlige omkostningsniveau, vil det blive urimeligt dyrt for producenter og importører - et forsigtigt bud lægger på mellem 70-80 mio. kr. årligt. I stedet bør krav om sikkerhedsstillelse være realistisk og stå mål med den reelle risiko, som producenter og importører har i forhold til at kunne dække håndteringsudgifter i en periode. Emballageretur ønsker endvidere at rette opmærksomheden på producentansvar for elektronikaffald, hvor kollektive ordninger på vegne af producenter, der indgår i ordningen, kan ansøge om fritagelse for at stille sikkerhed, når visse kriterier er opfyldt.

Endvidere ønsker Emballageretur at gøre opmærksomhed på, at vi som kollektiv ordning allerede stiller kontraktuelle krav til medlemmerne om, at de hver især hæfter for de omkostninger, som deres markedsandele repræsenterer i en bindingsperiode. På den måde er der allerede stillet et kapitalberedskab til rådighed til dækning af håndteringsudgifter, som helt eller delvist kan erstatte kravet om sikkerhedsstillelse.

Ovenstående betragtninger og løsninger bør inddrages ved fastsættelse af hvordan og om der bør stilles krav til sikkerhedsstillelse for håndteringsudgifter i producentansvaret for emballage.

Øget tilsynsindsats

På vegne af vores medlemmer er Emballageretur bekymret over den potentielle Free-rider udfordring, som det kommende producentansvar for emballage står overfor. Altså at virksomheder, der er omfattet af producentansvaret for emballage, ikke lader sig registrere og betaler for deres markedsførte mængder. Endvidere er vi bekymret for at de producenter, som lader sig registrere, i forholdsvis mange tilfælde ikke formår at afgive korrekte oplysninger om deres markedsførte mængder. Med indførelse af en administrativ bagatelgrænse (8 ton) i producentansvaret for emballage, vil det blot give et endnu større incitament til at afgive ufuldstændige oplysninger for producenterne.

Det er vores erfaring fra varetagelsen af andre producentansvar, at der er tale om en ikke ubetydelig andel free-ridere, og en væsentlig gruppe af virksomheder som spekulerer i at give ufuldstændige oplysninger, selvom disse producentansvar har været implementeret i mange år.

Historisk har der fra myndighedernes side været meget begrænset opmærksom på denne problematik og tilsynsindsatsen har været yderst begrænset. Det er Emballagereturs vurdering, at det vil kræve et historisk løft af tilsynsindsatsen, hvis myndighederne skal kunne imødegå free-rider udfordringen på tilfredsstillende vis.

Emballageretur hilser en øget tilsynsindsats velkommen, og understreger at denne opgave bliver afgørende for et succesfuldt producentansvar for emballage. I den forbindelse er det vigtigt at understrege nødvendigheden af, at producenter og importører der ikke efterkommer gældende regler og krav oplever en konsekvens og (økonomisk) straf. Hvis der blot sker en påtale fra myndighedernes side, vil det ikke bidrage til at sikre at regler og krav overholdes.

Behovet for en øget tilsynsindsats, vurderes med al sandsynlighed at blive størst for de producenter, som ligger under den administrative bagatelgrænse på 8 tons. Emballageretur opfordrer generelt til, at der stilles krav til at alle producenter skal være medlem af en kollektiv ordning, og reelt ikke har en fravalgsmulighed, da det er afgørende, at der løbende sker en kvalitetssikring af de data som indberettes, og at alle producenter bidrager til at betale for de omkostninger, producenterne er pålagt.

Afgivelse af revisorerklæringer

I forbindelse med den årlige indberetning i producentansvaret for elektronikaffald gælder det for alle omfattede virksomheder, at de indberettede mængder skal attesteres via en ledelsesberetning eller revisorerklæring. Det er Dansk Producent Ansvar (DPA) som stiller kravet, hvilket Emballageretur støtter fuldt op omkring og anbefaler at det udvides til producentansvaret for emballage.

Emballageretur ønsker at fastslå, at en revisorerklæring er et helt centralt element i et producentansvar og opfordrer derfor kraftigt til, at producenter og importører bør attestere deres markedsførte mængder via en revisorerklæring i det kommende producentansvar for emballage. Det er Emballagereturs opfattelse, at et periodisk tilsyn ikke vil sikre den nødvendige kvalitet i indberetningerne. Det er udelukkende krav om brug af revisorerklæringer, der kan sikre den nødvendige kvalitet i indberetningerne og ikke mindst den løbende kvalitetssikring af data. Emballagereturs søsterorganisation Elretur oplever i producentansvaret for elektronikaffald eksempelvis løbende, at revisorer retter i indberettede data med tilbagevirkende kraft, hvilket understreger behovet revisorerklæringer og at indberetning af data ikke er en statisk størrelse, men der er behov for løbende kvalitetssikring.

Hvis der ikke fastsættes regler for anvendelse af revisorerklæringer i producentansvaret for emballage, mener Emballageretur, at de samme regler bør gælde i andre producentansvar fx for elektronikaffald og batterier. På den måde stilles virksomheder lige, uanset om de omfattes af det eller andet producentansvar. Mange virksomheder vil både være omfattet af producentansvar for emballage og elektronik, hvorfor det ikke giver mening, at reglerne ikke er ens. Det er Emballagereturs opfattelse, at de omkostninger, der er forbundet med brug af revisorerklæringer, er begrænsede set i forhold til det solide og verificerbare datagrundlag, man opnår ved brug af revisorerklæringer.

Revisorerklæringer er ligeledes et helt afgørende instrument i forhold til vurdering af, hvilket miljøgraderet bidrag en virksomhed skal betale. Indhentning og vurdering af dokumentation for emballageprodukters materialeopgørelser er en meget omfattende og omkostningstung opgave, hvilket i praksis efter Emballagereturs vurdering, ikke vil kunne lade sig gøre på et kvalificeret grundlag uden brug af revisorerklæringer.

Det er i øvrigt Emballagereturs vurdering, at det bør være et fast og obligatorisk krav til producenter og importører at indhente materialeopgørelser for deres emballageprodukter, fremfor at de kollektive ordninger skal bede om denne dokumentation på forlangende.

Erhvervsemballageaffald – kontrol af kompensation

For erhvervsemballageaffald foreslås, at producenter og importører alene har et finansielt ansvar, hvor producenter og importører fx via de kollektive ordninger skal betale en økonomisk kompensation til

de private affaldsindsamlere, der indsamler og behandler emballageaffald på vegne af de affaldsproducerende virksomheder.

Emballageretur vil gerne udtrykke vores bekymring for denne løsning, da der ikke er indbygget nogle kontrolinstanser, der gør det muligt, at kontrollere om kompensationen er reel og skal udbetales. Emballageretur opfordrer til, at der implementeres løsninger, der imødekommer udfordringen og sikrer en langt bedre kontrolindsats.

Fordeling af omkostninger ved indsamling af mixede fraktioner

Det står uklart for Emballageretur, hvordan omkostninger til indsamling og håndtering skal fordeles i det beskrevne eksempel nedenfor. Emballageretur opfordrer til at regler og krav specificeres nærmere.

I det tilfælde en kollektiv ordning ikke har medlemmer, der markedsfører produkter som enten indsamles som mad- og drikkevarekartoner (MDK) eller som den ene fraktion i 2-kammer beholdere, men praktisk er tvunget til at foretage indsamlingen af disse fraktioner sammen med andre fraktioner (mix fraktion), vil det få økonomiske konsekvenser for den kollektive ordning, da den kollektive ordning bærer alle omkostninger i forbindelse med indsamling og håndtering af affaldet.

Det står uklart for Emballageretur, hvilken reguleringsmekanisme der sikrer at omkostninger fordeles retfærdigt mellem fx kollektive ordninger, så den kollektive ordning nævnt i eksemplet ovenfor får dækket sine udgifter til indsamling og håndtering af det emballageaffald, som netop ikke er blevet tildelt til den kollektive ordning.

Emballageretur anbefaler, at der etableres et set-up med et clearing house, der kan forestå fordeling af sådanne omkostninger mellem de kollektive ordninger på retfærdig vis.

Indberetning af data til DPA og ADS

I Danmark skal affaldsdata der er omfattet af producentansvar indberettes til både DPA og ADS. Dog er de kollektive ordninger fritaget for at indberette til ADS. Emballageretur har via Elretur, stor erfaring med indberetning af data til både DPA og ADS. Den primære forskel mellem de to datasystemer er primært, at mængderne opgjort i ADS omfatter affald indsamlet fra både husholdninger og erhverv, hvor mængderne i DPA primært omfatter affald fra husholdninger, samt markedsførte mængder. Derudover er der stor forskel på kvaliteten af data i de to systemer, og Emballageretur vurderer generelt, at datakvaliteten er langt bedre i DPA end i ADS, når det gælder affald omfattet af producentansvar.

Emballageretur er af den klare holdning, at det fremadrettet er uholdbart med to forskellige datasystemer. Der er behov for ensretning, således at der etableres et system for opgørelse af affaldsdata omfattet af producentansvar.

Konkret vil den manglende datakvalitet i ADS give store problemer for de kollektive ordninger, såfremt ADS-data skal benyttes til at udbetale kompensation for indsamling af erhvervsemballageaffald. Data i ADS er generelt behæftet med for stor usikkerhed, til at kunne bruges som grundlag for udbetaling af kompensation, og detaljeringsniveauet er desuden begrænset. Eksempelvis er det nødvendigt at kunne benytte P-nr. til at fastslå, hvilken virksomhed affaldet er indsamlet fra til brug for udbetaling af kompensation for indsamling af erhvervsemballageaffald.

Konkrete bemærkninger

§ 9 p, stk. 8

Ifølge det foreslåede stk. 8, kan miljøministeren fastsætte regler om producenter og importørers opgørelse af kommunernes betaling, for overtagelse og håndtering af ikke-emballageaffald. Det er hensigten at fastlægge regler om, at opgørelsen skal omfatte alle typer af omkostninger ved håndtering af affaldet, herunder omkostninger til sortering, oparbejdning, videresalg, transport mellem anlæg og administration mv.

Emballageretur bifalder at der fastsættes regler, der sikrer, producenter og importører ikke pålægges unødvendige omkostninger, forbundet med forpligtelsen til at håndtere affald der ikke er emballageaffald.

Udover selve opgørelse af omkostninger, vil der indledningsvist og løbende være behov for at der udarbejdes nøgletal, der beskriver forholdet mellem hhv. emballageaffald og ikke-emballageaffald. Emballageretur vurderer i den forbindelse, det er afgørende, at der nedsættes en styregruppe til dette arbejde. Styregruppen bør bestå af relevante repræsentanter og de kollektive ordninger bør være fødte medlemmer af denne styregruppe.

Styregruppen skal sikre at der fastsættes fordelingstal og at disse er udarbejdet efter fælles principper, samt at omkostninger opgøres på en måde, der sikrer en retfærdig betaling til producenter og importører for at håndtere affald der ikke er emballageaffald fra kommunerne.

§ 9 p, stk. 18

Emballageretur er uforstående overfor, at der henvises til, at kommunerne kan fastsætte gebyrer for behandling af det indsamlede emballageaffald. Det er Emballageretur opfattelse, at udgangspunktet må være, at producenter eller kollektive ordninger står for behandling af det indsamlede emballageaffald, hvorfor kommuner ikke bør kunne opkræve gebyr for denne ydelse. Hvis formuleringen tager hensyn til eventuelle overgangsbestemmelser, bør dette præciseres nærmere.

Emballageretur noterer sig, at kommunerne har mulighed for at fastsætte og opkræve gebyrer for oplysningstiltag (kommunikation) vedr. indsamling af emballageaffald. Emballageretur er enig i, at det kan give mening at lade kommunerne kommunikere til borgerne om indsamling af emballageaffald. Imidlertid bør det være et krav, at denne kommunikation som minimum koordineres og aftales med de kollektive ordninger, således at man får en ensartet og sammenhængende kommunikation på tværs af kommunegrænser.

Overgangen fra kommunal indsamling til at producenter og importører overtager ansvaret pr. 1. januar 2025, bør også forudsætte at der foretages et skifte i, hvordan der kommunikeres til borgerne da producenter og importører ikke kan være tjent med, at der som udgangspunkt er carte blanche til at kommunikere om alt og at kommunikationen bliver for lokalt forankret og dermed fragmenteret.

§ 9 p, stk. 19

Emballageretur støtter op omkring, at kommunerne skal kunne fastsætte gebyrer og få dækket deres omkostninger til bl.a. indsamling, transport mv. Endvidere bifalder vi at kommunerne skal kunne dokumentere gebyrets sammensætning.

Det er imidlertid afgørende, at der fastsættes et ensartet niveau for serviceleverancer i kommunerne og at dette niveau fastsættes i dialog med producenter og importører herunder de kollektive ordninger. Eksempelvis vil det være en afgørende faktor, at der fastsættes ensartede niveauer for serviceleverancer i de kommunale udbud for indsamling og transport af emballageaffald, således at producenter og importører og deres kollektive ordninger kan tilvejebringe et langt mere effektivt og ensartet affaldshåndteringssystem for

emballageaffald fremadrettet.

§ 9 z, stk. 3

Emballageretur støtter, at der oprettes en godkendelsesordning for de kollektive ordninger, da det er afgørende, at producenter og importører kan have tillid til de kollektive ordninger, der er på markedet.

Det står dog uklart, hvad der sker i det tilfælde en kollektiv ordning efter første tildeling ikke bliver godkendt. De kollektive ordninger skal fra og med 1. januar 2024 ud at tegne medlemmer og bidrage til at indmelde deres medlemmers budgetterede mængder senest med udgangen af marts 2024. Hvis de kollektive ordninger på dette tidspunkt ikke har sikkerhed for at blive godkendt, er det afgørende, at der indføres procedurer for, hvad der sker med medlemmerne af en kollektiv ordning i tilfælde af den ikke godkendes på et senere tidspunkt. Det er vitalt for implementeringen af producentansvaret for emballage, at der skabes sikkerhed og trykke rammer for producenter og importører særligt i opstartsfasen. En afgørende faktor vil være, at de kan have sikkerhed for, at deres kollektive ordning er en langvarig og solid partner, der kan hjælpe dem med at løfte deres producentansvar. Den tryghed er svær at opbygge, nu hvor der er lagt op til, at godkendelsesordningen ikke gælder ved første tildeling.

§ 9 z, stk. 4

Det er ligeledes positivt, at der gives mulighed for, at en godkendelse af en kollektiv ordning kan tilbagekaldes. Hvis en kollektiv ordning ikke lever op til det ansvar, de har påtaget sig, vil det få store konsekvenser for deres medlemmer og omdømmemæssigt stille producentansvaret for emballage i et dårligt lys. Emballageretur er derfor af den holdning, at så snart en kollektiv ordning ikke har varetaget sit ansvar, bør det omgående føre til en tilbagekaldelse af deres godkendelse. Dette kræver en stærk opfølgning og tilsyn fra myndighedernes side. Emballageretur opfordrer til, at der etableres objektive kriterier for, hvornår en kollektiv ordnings godkendelse vil blive tilbagekaldt.

§ 45, stk. 9

I henhold til § 45, stk. 6 kan ministeren fastsætte regler om, hvordan kommunernes overdragelse af affald der indeholder emballageaffald til producenter og importører eller deres kollektive ordninger skal foregå, herunder sted og form for overdragelsen.

I den forbindelse ønsker Emballageretur at understrege nødvendigheden af, at det bliver producenter og importører eller disses kollektive ordninger som får ansvaret for at definere hvordan overdragelsen skal finde sted.

Det er afgørende af de kollektive ordninger på vegne af producenter og importører får den fornødne frihed til at implementere et effektivt indsamlingssystem, hvilket kan betyde, at der ikke oprettes overdragelsespladser i alle kommuner og at overdragelsen ikke nødvendigvis sker i overensstemmelse med den måde, hvorpå den enkelte kommune er vant til at indsamle og håndtere det indsamlede affald.

For de kollektive ordninger vil kriterier som økonomi, miljø og service være afgørende for deres valg af sted og form for overdragelse.

Emballageretur står naturligvis til disposition for eventuelle spørgsmål og uddybninger.

Med venlig hilsen
Emballageretur
Morten Harboe-Jepsen, CEO

Bilag:

- Brev af 30. august 2023 vedr. tildeling af emballageaffald indsamlet fra husholdninger.

Høringssvar: Journalnummer 2023-2267

Nyborg, 30. August 2023

Høringssvar fra ERP Denmark ApS til 'Udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)'

1. Erhvervsemballage – finansielt ansvar

§9 stk 2: (side 2 punkt 7 og side 21 punkt 3 og side 33)

Det lægges i udkastet op til at affaldsproducerende virksomheder har pligt til at foranstalte særskilt indsamling, transport og behandling af emballageaffald for producentens og importørens regning. Desuden vil det indsamlede affald ikke blive overdraget til kollektivordningerne for behandling. Vi pointerer, at både den affaldsproducerende virksomhed og indsamleren kan have fordel af, at rapporteret indsamlet volumen er større end reelt indsamlet volumen. Desuden kan indsamlet mængde i en bil være affald fra flere virksomheder for at sikre effektiv indsamling. Dertil kan det indsamlede være kontamineret og/eller vådt, hvilket giver en lavere kvalitet eller øget vægt som er irreel. Kompensationsregningen herfor sendes fra den private indsamler til kollektivordningen. Kollektivordningerne har ingen mulighed for kontrol af mængde og kvalitet. Kollektivordningerne bliver ej heller overdraget det indsamlede emballageaffald. Et udelukkende finansielt ansvar uden overdragelse, og uden kontrol af indberettede mængder til kompensation, er for kollektivordningerne ikke en farbar model. Vi beder om, at det bliver klarlagt og beskrevet, hvordan denne kontrol sikres og af hvem.

2. Mærkning af erhvervsemballage og overdragelse af producentansvar

§9 nuværende stk 13-14 som ophæves: (side 4 punkt 11)

Er det korrekt forstået, at lovudkastet betyder, at der ikke vil blive mærkningspligt af erhvervsemballage (side 43 og side 129 'Til nr 11')? Hvis ja, så beder vi om at det klargøres, hvorfor dette er tilfældet.

Er det korrekt forstået, at det for producenter og importører ikke bliver muligt at overdrage et producentansvar til en samarbejdspartner før eller efter i distributionskæden (side 128-129 'Til nr 11')? Vi opfordrer til, at dette i givet fald klart angives.

3. Ankemulighed

§9 stk 20: (side 5 punkt 15 og side 54)

Det fremgår, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 18 ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Det vil betyde, at såfremt der er uhensigtsmæssigheder i indsamling, i overdragelse, i sorteringskvalitet eller større afvigende mængder, omkostninger til oplysning mv., så er der ingen ankemulighed for eller inddragelse af kollektivordningerne. Dermed får producenter og importører og disse kollektive ordninger ingen indsigelsesmulighed og må udelukkende håbe på kommunalbestyrelsens forståelse, hvilket ikke er en rimelig position for kollektivordningerne. Vi opfordrer kraftigt til, at kollektivordningerne inddrages og får et forhandlingsmandat i et forum med kommunerne i tilfælde af spørgsmål til omkostningerne til indsamlingen.

4. Geografisk tildeling (side 41 og side 64)

De producenter og importører, der er så små, at de ikke omfattes af geografiske tildelinger, skal betale et håndteringsgebyr til DPA, som så videregiver dette til kollektivordningerne efter markedsandel. Hvordan beregnes dette gebyr? Er det en gennemsnitlig takst på tværs af kollektivordningernes vejledende priser pr. materialekategori? Vil opfordrer til at der laves en tydelig og utvetydig beskrivelse af gebyret.

Generelt til tildeling:

Målet må være at sikre, at producentansvaret bliver en succes for alle parter og at der leves op til EU's målsætninger.

Vi står i en situation, hvor producenterne skal vælge kollektivordning i første kvartal 2024. Det skal de gøre uden at kende prisen på vores ydelser. Kollektivordningerne ved først om de bliver godkendt som kollektivordning i Q2 24 og vil først kende deres tildeling i Q3 24. Omkostningsniveauet i de kommuner kollektivordningen bliver tildelt, er desuden ukendte. Omkostningerne kan være høje eller de kan være lave. Tildelingen, som den er tiltænkt, tager ikke højde herfor.

Økonomien og volumen i producentansvaret for emballage er så stor, at blot mindre forskydninger i forventet vs. faktisk omkostningsniveau kan få katastrofale konsekvenser og i sidste ende betyde konkurser for kollektivordningerne. Kollektivordningerne risikerer, at de ikke har likviditet til at kunne kompensere kommunerne for deres faktiske omkostninger, idet disse omkostninger baseres på en tildeling, som omkostningsmæssigt kan falde heldigt eller uheldigt ud for den enkelte kollektivordning.

Tildelingen, som tiltænkt, vil betyde skævvridning mellem kollektivordningerne i form af forskelligt omkostningsgrundlag. Det kan betyde, at producenter tilskyndes til at 'shoppe' rundt mellem kollektivordningerne alt efter, hvor prisen er lavest. Et medlems skift af kollektivordning vil betyde, at

LANDBELL GROUP brands:

indtægten for kollektivordningen vil forsvinde, men omkostningerne forbliver i kollektivordningen i den gældende tildelingsperiode.

En sikker og ensartet omkostningsstruktur for alle kollektivordninger i opstartsfasen, er således et helt afgørende kriterie for at nedbringe denne risiko, og at producentansvaret kan blive en succes.

ERP Denmark ApS har indsendt forslag til Miljøstyrelsen, som løser problematikken ved at etablere et 'koordinerende organ', som i sin natur er et finansielt clearing house. Vi tænker modellen som en overgangsmodel til at sikre, at vi danner os erfaringer om data og faktiske omkostninger, så den efterfølgende tildeling kan gøres på et sikrere grundlag og efter kriterier, som udligner omkostninger og minimerer risiko for skævvridning mellem kollektivordningerne.

Vi ønsker, at Departement aktivt tager stilling til denne model, idet modellen kan sikre det nødvendige bæredygtige grundlag for alle parter i producentansvaret og dermed grundlaget for ordningens succes. Fremsendt e-mail til Miljøstyrelsen er vedlagt som bilag 1 til dette hørings svar og i bilag 2 er modellen, som der henvises til, beskrevet.

ERP Denmark ApS agter at indsende vores foreslåede model til Miljøministeren og forligskredsen for at bede om, at modellen vurderes af denne kreds.

5. Hustandsindsamlet – ej emballage side 23, punkt 4

Det foreslås i udkastet, at Kommunalbestyrelsen skal betale producenter og importører, eller disses kollektive ordninger, for håndtering af det husstandsindsamlede affald, som ikke er emballageaffald. Så kollektivordningerne skal kompensere kommunalbestyrelsen for indsamling af emballageaffald i relation til fordelingsnøgler i husholdningsaffaldet. Og kommunalbestyrelsen skal kompensere kollektivordningerne for behandling af den del af affald, der ikke er emballage. Vi opfordrer til, at satserne, og grundlaget for satserne for kommunalbestyrelsens compensation af kollektivordningerne, defineres klart og tydeligt.

6. Serviceemballage (side 20, 2.3, punkt 1)

Det fremgår, at producentansvar ikke skal overgå til små producenter ved serviceemballager (påfyldes på salgsstedet). Er dette så en afvigelse, der betyder, at producentansvaret ligger hos selve den virksomhed, der fremstiller og leverer den tomme emballage, men ikke ifylder emballagen? Hvornår er producenter 'små'? Hvad betyder det for virksomheder, der fremstiller og leverer tom serviceemballage til isbutikker, kaffehuse osv.? Her er det butikkerne der ifylder, men skal det forstås således, at de er fritaget?

Vi beder om en klar og konkret definition af serviceemballage. Vi beder desuden om en angivelse af, hvornår de små producenter er fritaget helt konkret, så reglerne er tydelige.

Vi beder desuden om en afklaring og tydeliggørelse af, hvorvidt producentansvaret flyttes til den

virksomhed, der fremstiller den tomme serviceemballage solgt til den lille producent.

7. Bagatelgrænse rapportering **(side 23 punkt 5 og side 63 nederst)**

I udkastet fastsættes der en bagatelgrænse (8 ton), som betyder at producenter og importører kan indberette færre oplysninger om de emballager, de bringer på markedet, hvis de er under bagatelgrænsen på 8 t emballage/år samlet. I og med, at der har været uklarhed omkring dette forhold, vil vi understrege vigtigheden af, at rapporteringskravene skal kunne være ens for individuelle producenter og for producenter, der indgår i en kollektivordning, for at ordningen kan blive en succes og EU-målene nås.

Generelt til rapportering (> 8 tons):

Der er lagt op til at producenter skal kunne dokumentere, via egenkontrol, at deres emballage falder i lav bidragsklasse i relation til miljøgraderet bidrag. I praksis vil det afstedkomme et enormt administrativt pres på producenterne og kollektivordningerne. På kollektivordningerne, idet vi konstant vil blive mødt af medlemmer, som hævder, at deres emballage er i lav kategori. Kollektivordningerne bliver dermed politimand overfor vores medlemmer, hvilket ikke er et hensigtsmæssigt kundeforhold. Det bør klart angives, at det ikke er kollektivordningerne, der skal verificere om deres medlemmer falder i lav eller høj bidragskategori. Det skal være efter centralt fastsatte og utvetydige kriterier.

Vi opfordrer stærkt til, at der ikke opbygges et system, hvor det bliver nødvendigt med revisorerklæringer. Det vil blive en stor økonomisk byrde at pålægge producenterne.

Vil vi opfordre til, at verificeringen er et myndighedsanliggende og løses med et skærpet tilsyn fra myndighederne.

Hvis ordningen vil afkræve revisorerklæringer, hvilket vi ikke anbefaler i praksis, beder vi om, at der som i WEEE-bekendtgørelsen fastlægges bagatelgrænser, så de mindre producenter ikke belastes af sådanne omkostninger.

8. Bringeordninger **(side 31 top og side 32 nederst)**

Vi beder om en præcisering af, hvornår bringeordninger gøres til en del af producentansvaret, og i hvilke fraktioner. En altoverskyggende andel i papfraktionen i bringeordninger må antages at stamme fra husstande. Det vil være naturligt, at der laves aftaler med kollektivordningerne om disse bringeordninger, og at de således indgår i producentansvaret.

LANDBELL GROUP brands:

9. Kommuners hjemtagelse (side 33)

Vi er bekymrede for det manglende overblik over omkostningerne i overgangsordningerne i de 17 angivne kommuner.

Vores bekymring er, hvordan kollektivordningen kompenseres for den merværdi som kollektivordningen eventuelt kan afsætte affaldet til ved et andet anlæg.

10. Omkostninger til administration og kommunikation til borgerne (side 43, punkt 3.1.1.5.2 + side 44)

Det fremgår at producenter og importører, eller disses kollektive ordninger, skal afholde udgifterne for kommunikation til borgerne. Både kommunikation foranlediget af stat og af kommune. Dertil også omkostningerne til kommunernes administration. Hvordan sikres koordination af dette og at kommunerne ikke alle har deres eget materiale, som vil bringe en stor ineffektivitet. Vi beder om, at der sættes et loft for disse omkostninger til kommunikation, så producenter, importører og kollektive ordninger kan håndtere disse udgifter.

Disse omkostninger anbefaler vi konkretiseres som en del af basisserviceaftalen til en fast omkostning pr. kg. emballageaffald pr. år med et loft for disse udgifter.

11. Sikkerhedsstillelse (side 46)

Der opstilles i udkastet krav til godkendelse af kollektivordninger. Et af kravene er 'opstartsfinansiering' – altså sikkerhedsstillelse. En sådan sikkerhedsstillelse er anseelig at stille for en kollektivordning og kan være meget bekostelig at få fra pengeinstituttet. Dertil er det vel ikke kun en opstartsfinansiering? Når der er en ny tildelingsperiode, skal der laves en ny sikkerhedsstillelse. Dette tilfører tung administration og ligeledes omkostninger for kollektivordningerne.

I tilfælde af, at sikkerhedsstillelse ikke kan fraviges, vil vi anbefale, at sikkerhedsstillelsen beregnes ud fra en måned og ikke en hel tildelingsperiode, da det må antages, at tiden til at finde en løsning på en indsamling vil være kortvarig. I tilfælde af en kollektivordnings ikke kan overholde sine forpligtelser, vil producenterne hurtigt indgå i en anden kollektivordning, der så vil varetage indsamlingen.

Vi vil dog stadig anbefale, at kollektivordninger kan søge om fritagelse for sikkerhedsstillelse baseret på en række kriterier som i WEEE-bekendtgørelsen. Dermed vil der være ensartede regler på tværs af producentansvar.

12. IT-system (side 46)

Det angives som krav, at de kollektive ordninger skal have et IT-system til brug for at håndtere det miljøgraderede bidrag. Inden et sådant krav kan stilles, skal det af myndighederne præcist være

defineret, hvordan dette bidrag beregnes og på baggrund af hvilke kriterier og vægtning, så det er enslydende for alle kollektive ordninger. Hvilken kategori af miljøgraduering et produkt falder i, skal være uafhængig af kollektivordning.

13.Pap/Papir (side 68)

Forklar venligst logikken i fremlæggelsen af resultatet af den kortlægning af kommunernes husstandsneare indsamling, som der er angivet på side 68 midt nærmere. Hvordan kan papir/pap fraktion samlet bestå af emballageaffald, når papiraffald overvejende er ikke-emballageaffald (aviser, blade mv). Antages det at halvdelen er papir og halvdelen er pap? Og underforstået at al pap er emballage? Vi beder om en klar beskrivelse af dette.

Fordelingsnøgler emballage/ikke-emballage skal fastsættes og vi opfordrer at det indskrives i lovteksten, at disse fordelingsnøgler med fast interval (årligt) efterprøves, så de afspejler udviklingen.

14.Kompensation fra kommuner til kollektivordninger – ikke emballage (side 72 nederst og side 74 øverst)

Der angives forslag om, at der kan fastsættes regler, der kan resultere i en lavere betaling for behandling af affald, der ikke er emballageaffald fra kommunalbestyrelsen til producenter og importører, end de faktiske omkostninger hertil. Det fremgår endog, at det kan ramme kollektivordninger atypisk hårdt. Gennemgangen i udkastet er ikke forståeligt og kræver en enkel og tydeligere gennemgang inden vi som kollektivordning kan vurdere praktik, økonomi og konsekvenser.

Med venlig hilsen
Lars Bruntse
ERP Denmark ApS

Bilag 1: E-mail af 24.8.2023 kl. 16.19 til Miljøstyrelsen vedrørende ERP Denmark ApS' model.

Bilag 2: Dokument, hvori ERP Denmark ApS' model er beskrevet i forlængelse af model 1B i det af Miljøstyrelsen fremsendte skema.

mim@mim.dk; trhvi@mim.dk
Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Journalnummer – 2023-2267

30. august 2023

Genvindingsindustriens høringssvar til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.)

Genvindingsindustrien takker for muligheden for at kommenterer på lovforslaget. Helt overordnet støtter Genvindingsindustrien op om implementering af udvidet producentansvar på emballage. I implementeringen opfordrer Genvindingsindustrien til en ambitiøs implementering, der er med til at sikre mindre emballage, og bedre kvalitet af den emballage der fremstilles, særligt i forhold til genanvendelse.

Genvindingsindustrien opfordrer ligeledes til at trække på erfaringer fra andre lande og forventet kommende regulering fra EU i forhold til emballage. En ensartet implementering på tværs af landegrænser kan understøtte mere homogene affaldsstrømme, hvilket vil øge muligheden for genanvendelse.

Genvindingsindustrien henviser til Dansk Erhvervs høringssvar og støtter op om budskaberne. Af særlig interesse for Genvindingsindustrien er *kommunal indsamling af erhvervsaffald*. Genvindingsindustrien ønsker i forlængelse af Dansk Erhvervs høringssvar at tilføje nedenstående.

Med L153 2021-2022 blev det besluttet, at kommunalbestyrelsen må tilbyde indsamling af erhvervsaffald, hvis det i art og mængde er tilsvarende en husholdning. I den vedtagne lov og deraf tilhørende bemærkninger fremgår der ikke en nærmere definition af, hvad mængde svarende til en husholdning er.

Genvindingsindustrien mener ikke, det er en kommunal opgave at indsamle erhvervsaffald. Indsamling af genanvendeligt erhvervsaffald blev konkurrenceudsat i 2010. Da der er et marked for indsamlingen, skal det fastholdes og ikke varetages af kommunen.

Genvindingsindustrien er opmærksomme på, at nærværende lovforslag om udvidet producentansvar ikke regulerer, hvorvidt kommunen må tilbyde indsamling af erhvervsaffald. Til gengæld fremgår det af bemærkningerne, at for virksomheder der anvender en kommunal indsamlingsordning, er det forventningen, at den affaldsproducerende virksomhed skal angive, hvor mange kg affald der er indsamlet fra virksomheden i en given materialekategori. Dette er en oplagt mulighed for at få præciseret, hvor store mængder der svarer til en husholdning.

Når en virksomhed anvender den kommunale ordning, får virksomheden ikke oplyst, hvor mange kg affald den producerer. For at virksomhederne fremadrettet kan ansøge om kompensation, skal de kende mængderne. Genvindingsindustrien opfordrer derfor til to ting.

- For det første skal kommunen forpligtes til at oplyse, hvor meget affald den enkelte virksomhed producerer. Det skal være tilsvarende kravet for private indsamlere.
- For det andet skal der fastlægges gennemsnitsværdier for, hvad *affald svarende i mængde til en husholdning* er for de enkelte materialekategorier.

Ved indførelse af de to tiltag bliver det muligt at sammenligne, hvor store mængder kommunen indsamler fra den enkelte virksomhed, og om det svarer til en husholdning. Det bliver på den måde betydeligt nemmere at lave tilsyn og sikre overholdelse af allerede eksisterende regler.

Overstående gør sig ikke kun gældende for private virksomheder, det samme skal gælde for affaldsindsamling ved kommunale institutioner.

Som nævnt tidligere henviser Genvindingsindustrien udover overstående også til høringssvaret fra Dansk Erhverv.

Genvindingsindustrien står selvfølgelig til rådighed ved spørgsmål, uddybning eller andet.

Med venlig hilsen
Marianne Ladekarl Thygesen
Sekretariatschef for Genvindingsindustrien

Miljøministeriet

Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att.: Troels Vinderslev

Fremsendt til mim@mim.dk med kopi til trhvi@mim.dk

Journal nr. 2023-2267

København, d. 25. august 2023

Høring over udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

GS1 Denmark har med stor interesse læst lovforslaget om miljøbeskyttelse vedr. udvidet producentansvar for emballage. Vi håber, at I med samme interesse vil læse og tage vores bemærkninger i betragtning.

GS1 Denmark er en del af GS1, der er en global, neutral, not-for-profit organisation, der udvikler og administrerer de mest udbredte globale standarder inden for forsyningskæder – mest kendt er stregkoden, som netop har markeret sit 50-års jubilæum. GS1 er skabt af industrien for industrien, og hjælper virksomheder og organisationer i hele verden med at identificere, systematisere og dele data, der tilsammen gør det nemmere, mere effektivt og sikkert at handle sammen og udveksle data.

Vi er repræsenteret i 116 lande med over to millioner medlemsvirksomheder og 10 milliarder stregkodescanninger hver dag. I Danmark har vi ca. 12.500 medlemmer, hvoraf vi forventer at op mod 6000 er producentansvarlige, som fra den 1. januar 2025 skal deklarerer deres emballage gennem en kollektivordning. Bestyrelsen hos GS1 Denmark er repræsenteret ved medlemmer fra bl.a. Dansk Industri, Dansk Erhverv, MLDK, Coop, Salling Group samt førende fødevareproducenter.

Generelle bemærkninger og GS1's position

Vores høringssvar skal ses i lyset af at vi på vegne af vores medlemmer og i samarbejde med kollektivordningen Vana er gået sammen om at udvikle en IT-plattform til at håndtere det udvidede producentansvar for emballage.

Det har vi gjort, fordi stregkoder allerede er en del af hverdagen for de knap 40.000 danske produktions- og handelsvirksomheder, der om mindre end et år skal til at registrere deres emballagemængder.

Plattformen er designet til at hænge sammen med vores (læs: GS1's) i forvejen udbredte system for udveksling af produktdata, og målet med samarbejdet er, at emballagedata så automatisk og simpelt som muligt kan blive indberettet til kollektivordningen. Ambitionen er således, at de op mod 40.000 danske produktions- og handelsvirksomheder kan klare en stor del af arbejdet med vedligeholdelse af emballagedata samt beregning og deklaration af markedsførte volumener i et system og en arbejdsgang, de i forvejen kender og bruger – fx når de løbende deklarerer fødevaredata på eksisterende og nye produkter til dansk handel.

Med systematiseret stamdata på over 350.000 produkter udgør GS1's datasystemer allerede i dag grundlaget for en lang række samfundsunderstøttende handlinger, der hver dag øger fødevare- og patientsikkerheden, og sørger for effektiv og sikker udveksling af data, når verdens varer skifter hænder.

GS1 Denmark har følgende konkrete bemærkning:

GS1 Denmark anbefaler, at der i lov om miljøbeskyttelse (Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.) tilføres det samme krav, som allerede eksisterer i EU's Ecodesign for Sustainable Products Regulation, samt den første Digital Product Passport (DPP) Delegated Act, vedrørende industrielle batterier.

Kravet bør helt specifikt være, at for alle emballerede forbruger- og logistikenheder skal emballagesammensætning og emballagemængder identificeres via ISO/IEC 15459:2015 standarden som understøtter ensartet effektiv identifikation og datafangst.

ISO/IEC 15459:2015 er en international standard udviklet af International Organization for Standardization (ISO) og International Electrotechnical Commission (IEC). Denne standard fastlægger specifikationerne for kodningssystemer, der bruges til at repræsentere alfanumeriske tegn og symboler i informationsbehandling og datakommunikation.

Formålet med ISO/IEC 15459 er at etablere et ensartet sæt af regler og procedurer for kodningssystemer, så de kan udveksles og forstås korrekt på tværs af forskellige systemer og applikationer.

ISO/IEC 15459:2015 er den standard som GS1 siden 1971 har anvendt til udstedelse af Global Trade Item Number (GTIN) – bedre kendt som strekkodenummeret. Det er en af verdens mest udbredte standarder, og i særdeleshed inden for detailhandlen.

Det er den standard, som GS1's system for dataudveksling - som beskrevet på forrige side - bygger på (læs: strukturerer produktdata omkring), og som udgør fundamentet for unik identifikation af over 100 millioner produkter i verden.

Henset miljøbeskyttelseslovens mål om på bedst mulig vis at øge incitamentet for cirkulært produktdesign blandt producentansvarlige via nemt og effektiv deklARATION, udveksling (og efterfølgende tilsyn) af indberettet emballagedata, vil det således være en fordel for alle at forbruger- og logistikenheder unikt og entydigt kan identificeres via ISO/IEC 15459:2015 standarden.

For GS1 Denmark:

Dato:

Per Ahlmann Andersen, CEO

Dato:

Thorkil Andersen, bestyrelsesformand

Miljøministeriet
mim@mim.dk og trhvi@mim.dk

KL's høringssvar vedr. ændring af lov om miljøbeskyttelse - Udvidet producentansvar

KL har modtaget høring af udkast til lovforslag om udvidet producentansvar for emballage og engangsprodukter. Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsperioden. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Lovforslaget udmønter den politiske aftale om Udvidet producentansvar for emballage og engangspplastprodukter fra 30. august 2022. Området er centralt for kommunerne, da det vedrører en stor andel af borgernes affald og ændrer substantielt ved kommunernes rolle i affaldssystemet, hvor kommunerne hidtil med få undtagelser (batterier og elektronik) har været ansvarlige for at sikre behandlingen af kommunalt indsamlet affald.

Kommunernes overordnede interesse er selvfølgelig fortsat at have mulighed for at tilrettelægge affaldsindsamlingen mest hensigtsmæssigt i forhold til lokale forhold og kommunale prioriteter samt at borgerne ikke kommer til at betale dobbelt for emballagen (både ved indkøb af varer og i affaldshåndteringen). Derudover kommer producenterne, importørerne og de kollektive ordninger (herefter bare omtalt som "producenter") til at behandle en andel af kommunernes affald (genanvendelige ikke-emballager), så kommunerne har derigennem også en interesse i at følge affaldsstrømmene tæt.

Generelle bemærkninger

Omkostninger dækkes efter serviceniveau

Indledningsvis skal det nævnes, at den politiske aftale om det udvidede producentansvar lægger op til at et forhandlingsudvalg bestående af repræsentanter fra kommuner og kollektiv ordninger "forhandler og aftaler serviceniveauet". Derfor kan det forekomme mærkeligt, at udkastet til lovforslaget forhåndskonterer udfaldet af forhandlingerne ved at italesætte serviceniveauet som et "minimumsserviceniveau".

KL har deltaget i forhandlingsudvalget og udvalget har efter 6 møder måtte sande, at det er en kompliceret opgave, der er blevet stillet. KL's bekymring er, at kravet om et minimumsserviceniveau, kan skabe en forvriddning i udbudssituationen, som kan være ulovlig jf. udbudslovgivningen og ikke sikrer omkostningsægte priser, da kommunerne kan blive nødsaget til at udbyde ydelser, som de ikke forventer at udnytte. Samtidigt vil komplicerede udbud med minimumsserviceniveau og ekstra ydelser blive administrativt tungt og kan komplicere prisfastsættelsen. Ved at fastsætte et (skrabet) minimumsservice niveau kan det også risikere, at producenterne ikke betaler de reelle omkostninger for indsamlingen, hvilket ikke er i overensstemmelse med emballagedirektivet.

Dato: 30. august 2023

Sags ID: SAG-2022-03696
Dok. ID: 3363723

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

Derudover ligger Danmark langt fra EU's genanvendelsesmål på fx plast, så der er behov for alle tiltag, der kan øge mængden af indsamlede materialer, hvorfor fx extratømninger af beholdere til genanvendeligt affald må betragtes som nødvendige og ikke en ekstra serviceydelse over minimumsserviceniveauet, der skal afholdes af kommunerne.

KL opfordrer derfor til, at det aftalte serviceniveau for kommunens opgaveløsning af indsamlingsopgaven lægges så tæt som muligt på det reelle serviceniveau, således der ikke skelnes mellem minimumsserviceniveau og det faktiske serviceniveau. Konkurrencen mellem renovatørerne, der skal løfte opgaven, sikrer at det bliver det mest fordelagtige tilbud, der vinder opgaven.

Forhandlingsudvalget har desuden efterspurgt, at udvalget kunne undersøge muligheden for at fastsætte serviceniveauet via en nøgletalsmodel(ler), som administrativt ville være lettere både for kommuner og producenter/kollektiv ordninger at håndtere end en minimumsservicemodel, men det har ministeriet betragtet som udenfor udvalgets mandat. I det forslåede udkast indgår imidlertid allerede nøgletalsmodeller for andre områder (fordeling i emballage og ikke-emballager og erhvervsaffaldet), så det kunne være positivt, hvis der kunne ses nærmere på fordele og ulemper ved fastsættelse af nøgletal for indsamlingen også.

Kontinuitet og stabilitet i overdragelse af affald

Kommunerne har en interesse i at der bliver etableret nogle velfungerende, robuste kollektiv ordninger, som kan få opbygget ekspertise i behandlingen af genanvendeligt affald samt indgå i en god dialog med kommunerne om både praktiske forhold og behandlingen af affaldet.

I forhold til den praktiske overdragelse af affaldet til producenterne lægges med lovforslaget op til at producenterne udpeger en plads til overdragelsen. En sådan model vil fordyre de kommunale udbud, da der typisk foretages udbud hvert 5. år, mens tildelingen og dermed producenteres foretrukne plads kan skifte hvert år. Renovatøren vil derfor i tilbuddet skulle tage højde for, at afstanden til overdragelsessted med dertil hørende konsekvenser for bemanding, behov for biler, mv. kan ændres.

Det foreslås i stedet, at kommunerne udpeger en permanent plads, hvorfra skiftende producenter kan afhente affaldet eller at producenterne i fællesskab udpeger en permanent plads. Eftersom langt hovedparten af affaldet er producenternes ansvar, så kommunen kompenseres for transport til pladsen ligesom udgifterne til drift af pladsen bør afholdes af producenterne (i overensstemmelse med fordelingsnøglen mellem emballager og ikke-emballager).

Kompensation for "ukorrekt sorterede" emballager i restaffaldet

Lovforslaget indeholder bemærkninger, der beskriver "korrekt sorterede" emballager i restaffaldet og det farlige affald, dvs. emballager som er tilsmudsede i en sådan grad, at de ikke vil kunne genanvendes og derfor skal sorteres til restaffald/farligt affald, og det fremgår, at kommunerne på sigt vil skulle kompenseres for den andel. Lovforslaget forholder sig dog ikke til den store andel af "ukorrekt" emballage i restaffaldet, hvor borgere af forskellige

Dato: 30. august 2023

Sags ID: SAG-2022-03696
Dok. ID: 3363723

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

årsager ikke har anvendt beholderne til genanvendeligt affald til emballagerne, men smidt genanvendelige emballager ud med restaffaldet. Denne andel er desværre betydelig.

Det er specificeret i de specifikke bemærkninger, at forpligtelsen for producenter til at håndtere emballageaffald, jf. §9 stk. 1 "omfatter al emballageaffald". Kommunerne bør derfor også kompenseres for det "ukorrekt sorterede" emballageaffald i restaffaldet, da det jo ellers kan være at betragte som statsstøtte til producenterne. Samtidigt kan den manglende kompensation reducere producenternes incitament til at få udsorteret emballagerne for restaffaldet, da omkostningerne til forbrænding dækkes af kommunerne. Der bør derfor fastsættes regler også for det "ukorrekt sorterede" emballageaffald i restaffaldet (se også "Specifikke bemærkninger").

Transparens og sporbarhed

Med lovforslaget lægges op til at der fastsættes et gebyr til ministeriets tilsyn med at producenter tilmeldes et register og indgiver korrekte oplysninger. Erfaringer fra andre lande i EU, hvor producentansvaret er implementeret, har dokumenteret, at der kan være udfordringer med at få tilstrækkeligt med data og dokumentation for indsamlede mængder, omkostninger mv. Der vil være en naturlig informationsasymetri mellem kommuner og producentorganisationer, hvor kommunerne ikke nødvendigvis kender de eksakte behandlingspriser eller mængder.

KL gør i den forbindelse opmærksom på, at en stor del af affaldet fortsat er kommunernes andel, fx ved særskilt indsamling af papir udgør emballagerne dvs. konvolutter.

KL opfordrer derfor til, at tilsynsbestemmelserne udvides til også at omfatte et økonomisk tilsyn af de kollektive ordninger, således det kan dokumenteres, at det er de rette kompensationer der gives for behandlingen af genanvendelige ikke-emballager og eventuelle uforudsete omkostninger ved behandlingen, som skal dækkes af kommunerne.

Samtidigt er det vigtigt, at kommunerne overfor borgerne kan dokumentere den reelle genanvendelse, at kollektiv ordningerne kan fremlægge dokumentation for den reel genanvendelsen af affaldet fra den enkelte kommune. Det bør derfor sikres, at affaldet igennem producentansvarsordningen kan henføres til den enkelte kommune.

Simpel administration og realistiske overgangsperioder

For mindre virksomheder, der benytter de kommunale indsamlingsordninger for affald svarende i art og mængde til husholdninger, lægges op til et system, hvor kommunen fakturerer det fulde beløb til virksomheden, betaler en kompensation for virksomhedens emballageandel til producenterne, hvorefter den individuelle virksomhed selv skal rette henvendelse til producenterne for at blive kompenseret for dets emballageaffald. Det virker som en administrativ meget tung ordning, som vil give ekstra administration og spørgsmål fra de mindre virksomheder til kommunerne. Samtidigt er det tvivlsomt om de små virksomheder får ansøgt om kompensation hos producenterne. For at forsimple reglerne foreslås det derfor, at kompensationen til virksomhederne gives i form af en reduktion i affaldsgebyret på lignende vis som for husholdningerne.

Dato: 30. august 2023

Sags ID: SAG-2022-03696
Dok. ID: 3363723

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 6

Med lovforslaget er indlagt forskellige overgangsordninger. Der gøres opmærksom på, at både kommunernes budgetplanlægning samt gennemførelse af udbud kræver, at kommunerne har længere tid til at forberede sig end tidsplanen for udstedelse af bekendtgørelser pt. lægger op til. I forhold til udbuddene forslås det, at kommunerne gives ulighed for at gennemføre eksisterende optioner samt også udbud, der er annonceret inden bekendtgørelsen er trådt i kraft.

Generelt er det for en del af bemyndigelserne desuden uklart, hvordan de vil blive udmøntet i bekendtgørelser, hvilket gør det vanskeligt for kommunerne at tage højde for den kommende lovgivning.

Specifikke bemærkninger

Til nr. 7:

Som det fremgår af bemærkningerne, så dækker producenternes forpligtelse "al emballageaffaldet". Jf. også ovenfor så må det betyde, at også emballageaffald i restaffaldet er omfattet – også det emballageaffald som borgere som egentlig burde være håndteret i den særskilte indsamling.

Til nr. 8:

Se kommentarer i generelle bemærkninger. Som nævnt forudses det, at fastsættelse af et "minimumsserviceniveau" er meget komplekst og administrativt tungt samt muligvis ikke i overensstemmelse med udbudslovgivningen. I EU-rammedirektivet fremgår det, at producenterne skal afholde "omkostninger ved særskilt indsamling og behandling, der er nødvendige for at opfylde EU-målene". Serviceniveauet må derfor antages at være de nødvendige omkostninger, der skal til for at opnå EU-målene. For en affaldsfraktion som plast, hvor Danmark er langt fra at indfri målene vil minimumsserviceniveauet skulle være over det eksisterende indsamlingsniveau. Bemærkningerne til lovforslaget uddyber ikke, hvordan et minimumsserviceniveau vil skulle implementeres, i de tilfælde hvor Danmark ikke opfylder EU-genanvendelsesmålene.

Derudover må det forventes, at såfremt der beslutes en minimumsserviceniveau-model, så vil de ordninger kommunerne har etableret i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen og vejledning om indsamling af husholdningsaffald skulle kunne dækkes indenfor minimumsserviceniveauet.

I forhold til producenternes afholdelse af omkostningerne så bør der også tages højde for kommunernes allerede foretagne investeringer i fx affaldsbeholdere. Udgiften til beholdere betales på en gang, men de afskrives over en længere årrække. Producenterne bør betale deres andel (baseret på afskrivningsperiode og fordeling af emballage og ikke-emballage) af beholderindkøbene samt andre straks-udskrivninger, der løber ind i perioden, hvor emballageaffaldet er overdraget til producenterne.

Ift. at udnytte bemyndigelsen til på sigt at fastsætte et minimumsservice niveau for indsamling af restaffald og farligt affald, da det kan indeholde korrekt sorteret (dvs forurenede) emballage virker det uhensigtsmæssigt at udnytte bemyndigelsen. Som det påpeges i bemærkningerne er andelen af korrekt sorteret emballageaffald sandsynligvis relativ lille. Derudover har kommunerne fortsat ansvaret for håndtering af borgernes restaffald, så det

Dato: 30. august 2023

Sags ID: SAG-2022-03696
Dok. ID: 3363723

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

er ikke hensigtsmæssigt at det underlægges samme regulering som for emballager. I stedet kunne der i lighed med fordelingen mellem emballage og ikke-emballager i det særskilt indsamlede affald være en fordelingsnøgle mellem emballager (korrekt eller ikke korrekt sorteret) og andet affald i restaffaldet, som kommunerne og dermed borgerne blev kompenseret for.

Til nr. 10

I bemærkningerne til lovforslaget er det positivt, at det anerkendes, at det kan tage tid at opbygge samarbejdsrelationerne med nye producenter, og KL er derfor positive overfor anerkendelsen af, at der på sigt skal være længere tildelingsperioder hos producenterne.

Kommunerne har en interesse i at der bliver etableret nogle velfungerende, robuste kollektiv ordninger, som kan få opbygget ekspertise i behandlingen af genanvendeligt affald. Den geografiske tildelingsmodel rummer en økonomisk usikkerhed for producenterne, hvis de får tildelt nogle "dyre" kommuner, som har indgået udbud på et tidspunkt, hvor priserne var høje. En måde at imødegå denne usikkerhed og dermed sikre mere stabilitet for kommunerne, er, at udgifterne til kommunernes indsamlingsudbud (samt omkostningerne fra kommunerne uden udbud) fordeles i kr/ton "opadtil" blandt producenterne og så "nedadtil" dækkes de faktiske omkostninger fra udbudene til kommunerne.

For virksomheder med affald svarende i art og mængde lægges op til en kompliceret ordning, hvor den affaldsproducerende virksomhed, der får sit affald håndteret af kommunen, skal søge refusion hos producenterne. Det virker ikke realistisk at mindre virksomheder, som benytter de kommunale indsamlingsordninger og i øvrigt ikke har yderligere kontakt til affaldsindsamlere af erhvervsaffald, vil sætte sig tilstrækkeligt ind i reglerne til at ansøge om kompensation. Samtidigt kan de risikere at skulle søge om kompensation hos en anden producent året efter som følge af ændrede tildelinger.

Kommuner, som indsamler erhvervsaffald i art og mængde som husholdningers hos virksomheder, burde på samme vis, som private affaldsindsamlere, kunne få dækket udgifterne direkte hos producenterne, der har fået tildelt kommunen.

Generelt vil der i tildeling af områder, behandlingsomkostninger, kompensation til kommuner ligge store økonomiske incitamenter hos producenterne. Det er uklart, hvordan det håndteres med lovforslaget.

Til nr. 13:

Som nævnt ovenfor er det vigtigt med et effektivt tilsyn med indsamling, behandling og transport af emballageaffald. Det er dog uklart, hvad der ligger i "en passende overvågnings- og håndhævelsesramme". Det er desuden vigtigt, at hver enkelt kommune får valide data på deres reel genanvendelse af de forskellige genanvendelige affaldsfraktioner samt at der er et samarbejde mellem kommuner og producenter om information til borgere om behandlingen og genanvendelsen af korrekt sorteret affald.

Til nr. 15:

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at gebyret til producenterne i de tilfælde, hvor kommunerne ikke udbyder opgaven, kan fastsættes baseret

Dato: 30. august 2023

Sags ID: SAG-2022-03696
Dok. ID: 3363723

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 6

på den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger. Det er uklart, hvordan det præcist ville skulle udmøntes. Der er selvfølgelig udfordringerne ifht. at finde sammenlignelige kommuner. Derudover er det uklart, hvorvidt der er tale om den laveste tredjedel af kommunernes faktiske udbudspriser eller det er den laveste tredjedel af kommunernes minimumsserviceniveau priser. Og hvis det antages at alle sammenlignelige kommuner kun udbyder på minimumsserviceniveau kan det undre, hvorfor gebyret skal fastsættes på baggrund af den laveste tredjedel – så burde det vel snarere være et gennemsnit.

I forbindelse med de kommunale indsamlingskontrakter og forlængelse ved optioner og nyudbud virker det ikke hensigtsmæssigt, at et udbud skal trækkes tilbage, hvis der er udvalgt en leverandør, men endnu ikke indgået en bindende kontrakt, når bekendtgørelsen om serviceniveau offentliggøres på Høringsportalen. Kommunerne bliver jo nødt til at udbyde deres indsamling ifht deres eksisterende kontrakter, og det kan være svært at time ifht. en kommende høring af en bekendtgørelse, hvor datoen for offentliggørelse kan blive ændret af mange forskellige årsager.

Til nr. 27.

Som nævnt ovenfor er det vigtigt, at der føres et solidt tilsyn. Det kan overvejes om det økonomiske tilsyn med producenterne skal ligge hos Forsyningstilsynet, som jo også fører tilsyn med kommunernes gebyrer mv på affaldsområdet.

Til nr. 38.

Det er uklart, hvilke andre aktører end kommunerne (på vegne af producenterne) og producenter og importørers egne tilbagetagningsordninger, der fremover åbnes op med ændringen i indsamlingen af elektronikaffald og hvad implikationerne vil blive. Generelt vil parallelle indsamlingsordninger betyde yderligere trafik på vejene, samt gøre det sværere at kontrollere at affaldet havner til den rette behandling.

Såfremt Miljøministeriet har spørgsmål eller ønsker yderligere uddybning af KL's høringssvar er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Julie B. Appelqvist
Klima & Erhverv, KL

Dato: 30. august 2023

Sags ID: SAG-2022-03696
Dok. ID: 3363723

E-mail: JBAP@kl.dk
Direkte: 3370 3294

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6

Til Miljøministeriet (mim@mim.dk)
Kopi til trhvi@mim.dk

Høringssvar til lovforslag om udvidet producentansvar for emballage og engangspastprodukter mv. (2023-2267)

Københavns Kommune har modtaget forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangspastprodukter mv.). Kommunen takker for muligheden for at afgive høringssvar og har nedenstående bemærkninger.

Bemærkninger til ændring af lov om miljøbeskyttelse

Kommunalbestyrelsens ansvar for indsamling af affald fra borgerne

Lovforslaget er opbygget, så lovens udgangspunkt i det foreslåede § 9 p, stk. 1, er, at producenter og importører som udgangspunkt har ansvaret for indsamling, transport og behandling, mens det foreslåede § 9 p, stk. 2, bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen eller virksomhederne helt eller delvist har det organisatoriske ansvar for indsamling, transport og behandling.

Københavns Kommune foreslår, at det skal fremgå af selve lovteksten, at kommuner forsat er ansvarlige for indsamlingen af affald fra borgerne i tørre fraktioner med emballage, så lovteksten afspejler den politiske aftale om "Udvidet producentansvar for emballage og engangspastprodukter fra 30. august 2022", hvori dette fremgår.

Minimumsserviceniveau

Det fremgår af det foreslåede § 9 p, stk. 4, at miljøministeren kan fastsætte regler om et minimumsserviceniveau for kommunalbestyrelsens indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald. Kommunalbestyrelsen forpligtes til at opkræve gebyrer fra producenter og importører i overensstemmelse med udbudspriser for minimumsserviceniveauet.

Københavns Kommune finder det uklart, hvorledes en kommune skal gennemføre sit udbud, hvis kommunens faktiske serviceniveau er meget forskelligt fra det fastsatte minimumsserviceniveau. Der kan være en reel risiko

30-08-2023

Sagsnummer I F2
2023 - 13524

Dokumentnummer i F2
99741

Sagsnummer eDoc
2023-0343562

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

for, at det vil være i modstrid med udbudslovgivningen, hvis den udbudte ydelse ikke svarer til det faktiske behov.

I lovbemærkningerne er det anført, at det skal sikres, at producenter og importører ikke modtager statsstøtte i form af for høj en kompensation fra kommunalbestyrelserne for behandling af affald, der ikke er emballage. Københavns Kommune finder, at det tilsvarende skal sikres, at der ikke er tale om statsstøtte til producenterne og importører, når kommunerne opkræver et gebyr for indsamlingen baseret på udbudspriser for minimumsserviceniveauet. Hvis minimumsserviceniveauet fastsættes for langt fra den enkelte kommunes faktiske omkostninger, vil der, jf. Affaldsdirektivets artikel 8a, stk. 4, være tale om, at producenterne ikke afholder de 'nødvendige omkostninger', og at de dermed modtager støtte.

Københavns Kommune finder desuden, at lovforslaget ikke klart beskriver, hvordan det kan sikres, at det fastsatte minimumsserviceniveau understøtter EU's genanvendelses mål.

Det ses af lovbemærkningerne, at for de kommuner, som har hjemtaget indsamlingsopgaven, skal kompensationen fastlægges med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris. Hvis modellen med et fastsat minimumsserviceniveau fastholdes, så opfordrer Københavns Kommune til, at det bliver uddybet ud fra hvilke kriterier, at de sammenlignelige kommuner bliver udpeget samt af hvem. Det skyldes bl.a., at Københavns Kommunes demografi er meget forskellig fra andre byer, og det er uklart, hvad der gøres, hvis det ikke er muligt at finde sammenlignelige kommuner, der har udbudt deres affaldsindsamling.

Affald, der ikke er emballage

I det foreslåede § 9 p, stk. 8 og § 45, stk. 10, giver lovforslaget miljøministeren hjemmel til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal overdrage affald, der ikke er emballageaffald, til producenter og importører. Herudover fremgår der, at producenter og importører har pligt til på kommunalbestyrelsens regning at håndtere dette affald samt regler om opgørelse af kommunalbestyrelsens betaling herfor. Københavns Kommune finder, at det i lovforslaget bør præciseres, at kommunalbestyrelsen tilsvarende skal kompenseres for indtægter, som producenter og importører opnår ved afsætning af affald, der ikke er emballage. Københavns Kommune ønsker det således tydeliggjort, at afsætning af visse fraktioner er forbundet med en indtægt (fx afsætning af pap-, papir- og metalaffald), som i givet fald vil tilfalde kommunerne. Det kan således principielt komme på tale, at det er kommunerne, som skal have betaling fra producenter og importører og ikke omvendt.

Københavns Kommune foreslår, at der indsættes en bestemmelse om, at papiraffald, der indsamles særskilt fra husstandene og ikke i kombineret indsamling med pap, ikke omfattes af producentansvaret. Det foreslås, idet papirfraktionen primært består af aviser og reklamer og kun i yderst begrænset omfang af emballageaffald. Det vil forringe kvaliteten af

papiraffaldet, hvis det skal afsættes sammen med papaffaldet. Kommunerne bør selv afsætte papiret til behandling og have ansvaret for at sikre høj reel genanvendelse heraf.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at det er hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte et gebyr for de faktiske omkostninger til indsamling, transport og behandling af de affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald, som ikke overdrages til producenter og importører – fx indsamling af emballageaffald sorteret korrekt som restaffald. Mhp. at anskueliggøre, hvad de faktiske omkostninger beregnes på baggrund af, bør det præciseres, hvordan der vil blive skelnet mellem, hvad der er korrekt sorteret som restaffald, og hvad der er fejlsorteret som restaffald.

Københavns Kommune finder det desuden uhensigtsmæssigt, at fejlsorteret emballageaffald i restaffald ikke bliver omfattet af producenteres og importørernes ansvar. Der er omkostninger forbundet med affaldshåndteringen af dette affald, og det vil give producenter og importører et økonomisk incitament til at undgå særskilt indsamling af det genanvendelige affald.

Høj reel genanvendelse

Lovforslaget lægger op til, at det er producenter og importører, som fremadrettet skal have ansvar for dokumentation og efterlevelse af miljøkrav til reel genanvendelse af de tørre materialefraktioner, som indeholder emballageaffald. Københavns Kommune opfordrer til, at det med lovforslaget gøres klart, at producenterne har ansvaret for at sikre høj reel genanvendelse af de omfattede fraktioner og sikre dokumentation herfor. Desuden bør der i loven sikres incitament for producenter og importører til kontinuerligt at arbejde med at forbedre genanvendelsen – også udover nationale- og EU genanvendelsesmål. Der bør i den sammenhæng sikres pligt til, at kommunen, og kommunens kollektive ordning, indgår i dialog/samarbejder om at øge genanvendelsen. Kommunerne bør desuden sikres direkte mulighed for gennem den kollektive ordning at opnå oplysninger om det afleverede affald, herunder om mængden på kommuneniveau, hvor affaldet ender (behandlingsanlæg), hvad affaldet oparbejdes til, den reelle genanvendelse m.m. Dette bør ske mhp., at oplysningerne kan anvendes i kommunikationen med borgerne (så kommunen fx kan fortælle den gode historie om, hvad der sker med affaldet). Det skal sikres, at kommunerne ikke er henvist til at få oplysningerne via ADS, men løbende kan få oplysningerne direkte fra producenteres organisation(er).

Overdragelse af affald

Det er i lovbemærkningerne angivet, at det ift. overdragelsen af affaldet fra kommune til producenter og importører er hensigten at fastsætte regler om, at producenter og importører eller disses kollektive ordninger udpeger en plads, hvor overdragelsen skal finde sted. Københavns Kommune bemærker, at afstanden mellem indsamlingen i kommunerne af de forskellige affaldsfraktioner og afleveringsstederne, samt hvor ofte opsamlingsstedet kan ændres, bør beskrives tydeligere. Der opfordres i denne sammenhæng til, at det tydeliggøres, hvordan kompensationen til kommunerne for

eventuelle øgede transportomkostninger vil blive opgjort. Det er ikke tydeligt, om det fx vil blive fastsat ved, at det indarbejdes i minimumsserviceniveauet. Det bemærkes, at overgang fra én kollektiv ordning til en anden kan betyde, at en kommune får behov for egen omlastning af affaldet forud for aflevering på den nye adresse. Københavns Kommune finder det ikke tydeliggjort, om det betyder, at kommunerne skal holde eksisterende omlastekapaciteter i reserve, og om kommunen i så fald gives kompensation herfor.

Flere kommuner er i proces med at overveje og/eller etablere sorteringsanlæg til restaffald, herunder Københavns Kommune, som i regi af ARC forventer at idriftsætte et sådant anlæg i 2025. I Københavns Kommune er det forventningen, at anlægget kan udsortere ca. 11.000 ton plast-, metal-, papir-, pap- og mad- og drikkekartonaffald til genanvendelse, når anlægget er i fuld drift, og der sorteres på alt restaffaldet. Dette forventes at øge den samlede genanvendelsesprocent for husholdningsaffaldet i Københavns Kommune med syv procentpoint. Udsortering af emballageaffald fra restaffaldet vil således bidrage væsentligt til Danmarks opnåelse af EU's genanvendelsesmål og bør betragtes som værende 'nødvendige omkostninger', der, jf. Affaldsdirektivets artikel 8a, stk. 4, skal dækkes af producenterne for at opfylde EU-målene. Københavns Kommune opfordrer på det kraftigste til, at udsortering af emballageaffald fra restaffald omfattes af producentansvaret. Hvis det på nuværende tidspunkt ikke synes muligt at dække de fulde omkostninger, kan der argumenteres for, at producenter og importører i første omgang overdrages det udsorterede genanvendelige affald for at afholde de videre behandlingsomkostninger. Københavns Kommune har i den forbindelse noteret sig, at man også på EU-niveau drøfter muligheden for at introducere sortering af restaffald, da det kan være eneste mulighed for at nå genanvendelsesmålene.

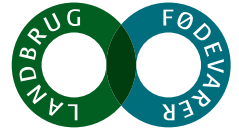
Kommunens omkostninger til oprydning af henkastet affald

Lovforslaget lægger op til, at kommunernes omkostninger til oprydning af henkastet affald fra emballage af engangsplast skal dækkes af producenterne, herunder administration og evaluering af gebyropkrævning herfor. Desværre fremgår det ikke af lovforslaget, hvorledes kommunernes omkostninger til deltagelse i en sådan evaluering og stikprøver skal dækkes, da det kun er Miljøstyrelsens omkostninger, der er nævnt.

Erfaringer fra producentansvarsordningen for cigaretskod har vist, at der er tale om væsentlige omkostninger, som ikke er dækket af ordningen, og kommunerne har selv måttet afholde disse omkostninger indenfor den eksisterende skattefinansierede ramme.

Københavns Kommune opfordrer derfor til, at det i lovforslaget fastlægges, at kommunernes omkostninger til evaluering og stikprøver i forbindelse med gebyret skal dækkes.

Karsten Biering Nielsen
Vicedirektør

Miljøministeriet
Departementet
Holmens Kanal 26
1220 København K
Mail: mim@mim.dk
CC : trhvi@mim.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers høringssvar til udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.), Jr. nr. 2023-2267.

Miljøministeriet har den 29. juni 2023 udsendt udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet produktansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.) med høringsfrist den 30. august kl. 12:00.

Fødevareremballager udgør over halvdelen af de samlede emballagemængder i husholdningerne i Danmark. Der er derfor en særdeles stor interesse fra fødevarerhvervet om at sikre regler, som kan imødekomme en korrekt miljømæssig håndtering af emballagerne på den økonomisk og bæredygtigt mest effektive måde.

Producenterne er klar men reglerne mangler

Landbrug & Fødevarer og virksomhederne bakker fuldt og fast op om et ambitiøst producentansvar for emballage. Landbrug & Fødevarer har derfor – i samarbejde med Dansk Erhverv, DI og Dagsam – stiftet kollektivordningen VANA – Dansk emballageansvar. VANA skal som kollektiv ordning sørge for, at producenterne kan leve op til deres ansvar.

Trods ihærdig indsats hos de relevante medarbejdere i Miljøministeriet, må det dog desværre konstateres, at den overordnede tids- og procesplan for implementeringen af producentansvaret er helt urimelig presset for virksomhederne.

Som eksempel kan nævnes, at virksomhederne skal vælge deres kollektive ordning fra den 1. januar 2024, men at de kollektive ordninger først forventes at blive godkendt ultimo 2024/primio 2025. Med andre ord skal virksomhederne vælge en kollektiv ordning, som i princippet ikke eksisterer, og som risikerer ikke at blive godkendt. Et andet eksempel er udarbejdelsen af graduerede bidrag, som skal give incitamenter til brug af mere genanvendelige emballager. Disse regler forventes først færdige medio 2024. Det er så sent i forløbet, at det ikke vil være muligt for producenterne at nå at tilpasse sig gebyrstrukturen inden 1. januar 2025.

Hvis der ikke findes løsninger på ovenstående udfordringer, mener Landbrug & Fødevarer ikke, at det er hverken rimeligt eller forsvarligt at lade producentansvaret træde i kraft 1. januar 2025.

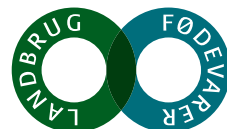
Overordnede bemærkninger

Kommunernes gebyr for håndtering af den husstands-nære affaldsindsamling

Producenterne skal – via de kollektive ordninger – finansiere kommunernes indsamling og transport af emballager ved husstandene. I henhold til lovforslaget sker afregningen til kommunerne ud fra et aftalt minimumsserviceniveau, hvor kommunerne afkræver et gebyr, som dækker kommunens omkostninger til en markedsprøvet og udbudt opgave. I de tilfælde, hvor en kommune ikke udbyder opgaven, er det politisk aftalt at fastsætte gebyret ud fra den tredjedel af udbuddene med

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

sammenlignelige kommunale indsamlingsopgaver, der har den laveste pris. Det vil sikre en benchmark, hvor virksomhederne kun betaler for en effektiv opgaveløsning.

Det fremgår imidlertid i lovbemærkningerne på side 134, at reglerne for prisfastsættelsen i de tilfælde, hvor indsamlingsopgaven ikke udbydes, kan fraviges, hvis en sådan fastsættelse er "uhensigtsmæssig" eller "umulig", fx fordi der ikke findes sammenlignelige kommunale aktiviteter, der er udbudt. Denne formulering finder Landbrug & Fødevarer i direkte modstrid med den politiske aftale, hvor det klart fremgår, at udgangspunktet kun kan fraviges, hvis det ikke er juridisk muligt, jf. teksten i den politiske aftale:

"Aftalepartierne er enige om:

- ...
- *At den konkrete kompensation (priserne) fastlægges med udgangspunkt på to måder ud fra det aftalte serviceniveau:*
 - o *En kommune udbyder indsamlingsopgaven ud fra det aftalt serviceniveau og får derigennem markedspris.*
 - o *I de tilfælde, hvor en kommune ikke udbyder indsamlingsopgaven, fastsættes kompensationen med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris, såfremt det er juridisk muligt."*

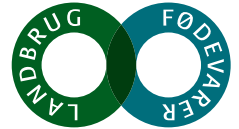
Landbrug & Fødevarer skal derfor kraftigt anmode om, at formuleringen ændres, så den er i tråd med den politiske aftale. Det kan i stedet anføres i lovbemærkningerne, at hvis det er "umuligt" at fastlægge en pris via den politisk fastsatte metode, skal der sikres en løsning, hvor virksomhederne som minimum kan forvente en tilsvarende effektiv opgaveløsning og prissætning. Det bør ikke – som det fremgår af lovbemærkningerne – være muligt at fravige den politisk fastsatte metode, hvis det blot anses for "uhensigtsmæssigt". Det vil efter Landbrug & Fødevarers opfattelse være i direkte modstrid med den politiske aftale, hvis man ender i en situation, hvor virksomhederne risikerer at skulle betale et gennemsnit eller kommunernes faktiske omkostninger 1:1. En løsning, som er i tråd med den politiske aftale, vil samtidig give kommunerne incitament til at sikre den mest effektive opgaveløsning.

Kompensation ifm. erhvervsemballageaffald

Som følge af den politiske aftale lægger lovforslaget op til, at emballageproducenterne (påfylderne) via et finansielt ansvar skal finansiere de private affaldsindsamlers indsamling og behandling af erhvervsemballageaffald. Det kan fx være emballage, som bliver til affald på cafeer og hoteller. Kompensationen fastlægges via en beregningsmetode, som skal afspejle omkostningerne ved affaldsbehandlingen.

Landbrug & Fødevarer finder det som udgangspunkt uhensigtsmæssigt, at producenterne skal finansiere indsamling og behandling af erhvervsemballageaffald, uden at have indflydelse på organiseringen af dette, og dermed prisen for ydelsen.

Når producenterne ikke har indflydelse på organisering og prissætning, er det helt afgørende, at beregningsmetoden afspejler en reel dokumenteret effektiv opgaveløsning. Landbrug & Fødevarer skal i den forbindelse anmode om, at lovbemærkningerne på dette punkt afspejler teksten i den politiske aftale, hvor det klart fremgår, at kompensationen for erhvervsemballageaffald skal ske *"med baggrund i de mest effektive lignende løsninger"*. Dette for at sikre, at en endelig beregningsmodel også afspejler dette politiske ønske.

Betaling for free riders

For at leve op til deres ansvarsforpligtigelse vil producenterne i praksis skulle melde sig ind i en kollektiv ordning. Her vil producenterne betale for de emballager, som de sætter på markedet, så emballagerne efterfølgende kan håndteres i affalds- og genanvendelsesprocessen. Producenterne skal betale fuldt ud for den omkostning, som deres emballager giver anledning til.

Desværre medfører lovforslaget, at den enkelte producent vil komme til at betale mere for behandling af deres emballager, end det reelt koster at behandle dem. Det skyldes, at det må forventes, at nogle virksomheder ikke melder sig ind i en kollektiv ordning, og er såkaldt "free riders". Deres emballager skal dog fortsat håndteres i kommunerne, som sender regningen videre til de kollektive ordninger. Som lovforslaget er nu, betyder det, at de virksomheder, som lever op til reglerne og sørger for at melde sig ind i en kollektiv ordning, kommer til at betale for producenter, som ikke følger reglerne.

Landbrug & Fødevarer finder det helt essentielt, at lovforslaget ændres, så virksomheder, der følger reglerne, ikke straffes økonomisk. Det kan fx sikres ved at fastsætte regler om, at kollektive ordninger kun kan afkræves finansiering fra kommunerne ud fra den mængde emballage, deres medlemmer reelt sætter på markedet. Det bør undersøges, om den manglende overholdelse i stedet kan finansieres via de kommunale affaldsgebyrer, hvor der kan gøres brug af affaldsrammedirektivets artikel 8 a, stk. 4, 2. afsnit. Der kan også arbejdes med en model, hvor virksomheder - som ikke har meldt sig ind i en kollektiv ordning - pålægges en særlig emballageafgift. Afgiftens størrelse fastlægges, så den samlet set giver et provenu, som dækker den manglende finansiering i kommunerne. Landbrug & Fødevarer drøfter gerne mulige løsninger med ministeriet, herunder løsninger, hvor dem der reelt har en indflydelse på at få virksomheder til at melde sig ind i de kollektive ordninger, kan komme til at medfinansiere *free riders*.

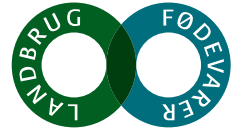
Ingen rammer for gebyrer til producenterne

Lovforslaget lægger i høj grad op til, at producenterne skal underlægges en lang række gebyrer fra både kommuner og stat. Således kræves der fx gebyrer for:

- Dækning af omkostninger til oplysningstiltag fra staten
- Dækning af omkostninger til oplysningstiltag fra kommunerne
- Dækning af omkostninger til offentlige myndigheders oprydning af henkastet affald fra emballager af engangsplast og håndtering heraf, m.v.
- Dækning af omkostninger til tilsyn
- Dækning af omkostninger til Miljøstyrelsens betjening af udvalg mv.
- Dækning af omkostninger ved myndighedernes brug af private rådgivere

Landbrug & Fødevarer finder det stærkt bekymrende og kritisabelt, at der fastsættes hjemmel til at pålægge erhvervslivet så vidtrækkende gebyrer, uden at der samtidig fastsættes en grænse for, hvor høje disse omkostninger må være, og at de skal være fastsat ud fra krav om økonomisk effektivitet. Gebyrerne har derfor potentiale til at medføre endog meget store omkostninger til erhvervslivet til skade for samfundet og virksomhedernes konkurrenceevne. Landbrug & Fødevarer finder det på ingen måde tilstrækkeligt at henvise til kravet i forvaltningsloven om, at myndigheden skal begrunde nødvendigheden af omkostninger samt anvende proportionalitetsprincippet. Det skal samtidig bemærkes, at det ikke er et EU-krav, at tilsynet fx skal være producentfinansieret.

Landbrug & Fødevarer skal derfor anmode om, at der fastsættes stramme rammer for størrelsen af de omtalte gebyrer, ligesom der skal fastsættes et årligt effektiviseringskrav, så det sikres, at

opgaverne løses tilstrækkeligt effektivt. Der bør tillige stilles krav om medfinansiering i de tilfælde, hvor en offentlig myndighed vælger at gøre brug af private rådgivere. Det er fx i dag et krav, at miljømyndighederne skal medfinansiere brug af private rådgivere ifm. miljøtilsyn af virksomheder. Det sikrer, at private rådgivere begrænses til det, som er absolut nødvendigt for løsning af den konkrete opgave. Samtidig er det helt afgørende, at producenterne fx ikke kommer til at finansiere oplysning af borgere om det affald, som ikke er emballager, fx bioaffald, restaffald mv. Der bør endvidere stilles krav om gennemsigthed i gebyrernes fastlæggelse.

I forhold til statens og kommunernes kommunikationsopgaver bør det sikres, at producenterne ikke betaler dobbeltgebyr. Landbrug & Fødevarer foreslår i den forbindelse, at man beskriver de kommunikationsopgaver som hhv. kommuner og stat skal udføre for det angivne gebyr. Dermed sikres der en målrettet og effektiv kommunikation samtidig med at gebyrets størrelse afgrænses.

Overgangsregler ifm. kommunernes omkostninger og kontrakter

Lovforslaget lægger op til en række overgangsordninger, som blandt andet skal tage højde for, at kommunerne har kontrakter på affaldsbehandlingen, som kan ligge ud over 2025, hvor producenterne skal overtage denne opgave, ligesom kommuner kan have kontrakter på indsamling, som løber ud over 2025, men hvor opgaven ikke er i tråd med det aftalte minimumsserviceniveau.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at kommunerne med lovforslaget som udgangspunkt ikke kan gøre brug af eventuelle optioner i udbudte opgaver. Det er helt afgørende, at de kollektive ordninger får mulighed for at overtage affaldsbehandlingen hurtigst muligt, og at kommunerne hurtigst muligt udbyder deres indsamlingsopgaver ud fra det kommende minimumsserviceniveau.

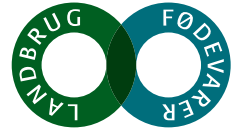
Landbrug & Fødevarer finder det imidlertid helt urimeligt, at producenterne via de kollektive ordninger skal finansiere kommunernes omkostninger i overgangsperioden 1:1. Det vil resultere i en klar overpris for producenterne, blandt andet fordi opgaverne ikke vil være i tråd med minimumsserviceniveauet, og fordi de kollektive ordninger begrænses i at lave store samlede udbud for affaldsbehandlingen.

Som løsning på ovenstående udfordring, skal Landbrug & Fødevarer anmode om, at man gør brug af den politisk fastsatte model, hvor producenterne også i overgangsperioden kompenserer kommunerne med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale ordninger, der har den laveste pris. Det er samtidig helt essentielt for Landbrug & Fødevarer, at kommunerne ikke må udbyde nye opgaver allerede ved fremlæggelsen af lovforslaget, medmindre de er i tråd med minimumsbasis serviceniveauet. Kun på denne måde, vil man kunne sikre, at kommunerne ikke ender med at binde producenterne organisatorisk og finansielt til kontrakter, som løber ud over 2025.

Særligt vedr. optioner i overgangsperioden

Lovforslaget giver i særlige tilfælde kommunerne mulighed for at anvende optioner om kontraktforlængelse, hvis det bagvedliggende udbud "afspejler" det minimumsserviceniveau, der er fastlagt (side 54). Det er op til kommunen at foretage vurderingen af, om det bagvedliggende udbud "afspejler" minimumsserviceniveauet, og lovforslaget afskærer producenterne for klageadgang.

Landbrug & Fødevarer finder denne løsning helt urimelig og uhensigtsmæssig, og det bør fastholdes, at der IKKE kan anvendes optioner efter 2025, dvs. uden undtagelser. Producenterne får med producentansvaret en stor opgave og omkostning, og bør derfor også få mulighed for at fastlægge, hvordan opgaverne skal løses mest effektivt.

Brug af affaldsdirektivets bestemmelse ifm. finansielt ansvar

Affaldsrammedirektivets artikel 8 a, stk. 4, 2. afsnit giver mulighed for, at producenterne ikke nødvendigvis skal afholde alle omkostninger ifm. deres emballager. Hvis det er begrundet i behovet for at sikre passende affaldshåndtering og den økonomiske bæredygtighed af ordningen for udvidet producentansvar, kan producenterne finansiering reduceres til minimum 80 procent.

Landbrug & Fødevarer skal anmode om, at bestemmelsen bliver bragt i anvendelse på de områder, hvor producenterne pålægges urimelige eller uhensigtsmæssige omkostninger. Det gælder blandt andet følgende områder, som også er beskrevet i høringsvaret:

- Finansiering af en del af kommunernes omkostninger ifm. overgangsordninger
- Finansiering af gebyrer, herunder til dækning af omkostninger i medfør af engangsplastdirektivets producentansvar
- Finansiering af manglende omkostninger som følge af *free riders*

Krav til reel genanvendelse

Lovforslaget giver hjemmel til fastsættelse af regler om krav til reel genanvendelse, så EU's mål for genanvendelse af emballageaffald som minimum efterlevs.

Landbrug & Fødevarer skal anmode om en drøftelse ifm. med ovenstående udmøntning, herunder hvordan man fra ministeriets side forholder sig til affaldsfraktioner, som kan være vanskelige at håndtere ift. EU-genanvendelseskrav, fx blød plast mv. Samtidig er det vigtigt, at kravene er realistiske og afspejler eksisterende affalds- og genanvendelsesstrømme/teknologier i EU, og leder til reelle, positive miljøeffekter opnået via en høj omkostningseffektivitet.

Engangsplastdirektivets producentansvar

Producenterne skal finansiere kommuner og statens opgaver ifm. oprydning af emballager omfattet af engangsplastdirektivets krav om oprydningsansvar. Da producenterne dermed ikke har indflydelse på opgavens løsning, er det helt afgørende, at finansieringen af opgaverne er omkostningsægte og underlægges et effektiviseringskrav. Det er samtidig vigtigt, at der indføres klare definitioner på, hvilke emballager, som omfattes. Fx bør kun emballager, der benyttes til produkter, der konsumeres udenfor husholdningen omfattes.

Det bør gøres helt klart i forhold til § 9 p, stk. 22 om gebyr til dækning af omkostninger omfattet af engangsplastdirektivet, at emballage, som er omfattet af disse regler ikke også omfattes af producentgebyret i § 9 p, stk. 18 vedr. dækning af kommunernes indsamling. Hvis dette ikke gøres klart, vil producenterne risikere at betale to gange for deres emballager.

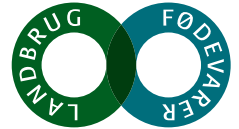
Tilsyn

Der lægges med den politiske aftale og lovforslaget op til, at tilsynet skal producentfinansieres.

Producenterne har en stor interesse i, at tilsynet fungerer så effektivt som muligt, og vil med de kollektive ordninger have stor viden om, hvor tilsynet kan få mest gavn af sin indsats. Landbrug & Fødevarer skal derfor anmode om, at producenterne, fx via deres interesseorganisationer eller kollektive ordninger, inddrages formelt i tilsynets opgavevaretagelse og finansieringsbehov. Det kan fx være via en bestyrelse eller lignende.

Kommunikation om regler og strafbestemmelser

Producentansvaret stiller store krav til virksomhederne, og baseret på erfaringer fra andre lande, forventes det, at der vil opstå udfordringer med antallet af *free riders*, dvs. virksomheder, som ikke

melder sig ind i kollektive ordninger, og som dermed ikke betaler til håndtering af deres emballager. Antallet af *free riders* kan skyldes uvidenhed om reglerne, men kan også være en bevist handling fra de pågældende virksomheder. Det er derfor nødvendigt at sætte ind på begge områder med kommunikation om reglerne samt straf til dem, som bevist vælger ikke at bidrage.

I forhold til kommunikationen, er det et fælles ansvar mellem stat, kommuner og kollektive ordninger/producenter. Fra det offentlige side er der behov for meget konkret handling, fx besked direkte ud til virksomhederne via e-boks.

For at sikre incitament til at registrere sig i DPA og melde sig ind i en kollektiv ordning skal det være tydeligt, at der er krav om bagudrettet betaling, hvis tilsynet konstaterer, at en producent ikke har registreret sig i DPA eller ikke har indberettet oplysninger rettidigt, således at andre producenter skal dække affaldsbehandlingen for uregistrerede producenter. Derudover henstiller Landbrug & Fødevarer til, at man indfører administrative bøder, så tilsynet ikke skal belaste både politiet og et i forvejen overbebyrdet domstolssystem med de mange forventede sager.

Sikkerhedsstillelse

Det fremgår af høringsbrevet, at lovforslaget ikke indeholder hjemler vedrørende kravet om sikkerhedsstillelse, idet ministeriet vurderer, at de eksisterende hjemler er tilstrækkelige.

Krav om sikkerhedsstillelse kan blive helt afgørende for eksistensen af de kollektive ordninger pr. 1. januar 2025. Det er tilkendegivet af Dansk Producentansvar og ministeriet, at kravet om sikkerhedsstillelse vil blive beregnet på baggrund af tildeling og de kollektive ordningers offentliggjorte miljøgraderede bidrag. Dette medfører at de kollektive ordninger først vil kende størrelsen på sikkerheden efter 1. januar 2025, hvor de allerede er blevet tildelt mængder.

De kollektive ordninger påtager sig et kæmpeansvar – både opgavemæssigt og likviditetsmæssigt – for at sikre Danmarks efterlevelse af det udvidede producentansvar. Hvis der ikke findes en rimelig løsning på sikkerhedsstillelsen, risikerer man, at en kollektiv ordning ikke vil kunne stille sikkerhed – og således, at der er tildelt mængder/kommuner til en kollektivordning, som ikke kommer til at kunne gå i drift.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at man udarbejder bestemmelser i de kommende bekendtgørelser, der både imødekommer behovet for sikkerhed for affaldsbehandlingen og de kollektive ordningers muligheder i praksis. Landbrug & Fødevarer opfordrer således til at man kigger ind i kendte modeller og lader lovgivningen tage udgangspunkt i bekendtgørelsen for elektronikaffald, hvor der er mulighed for fritagelse, samt lader sig inspirere af den måde hvorpå sikkerhedsstillelsen er udmøntet i fx Norge.

Såfremt der er spørgsmål eller problemstillinger, der ønskes uddybet, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Henrik Borg Kristensen
Chefkonsulent

M 30 70 31 19
E hbk@lf.dk

mærkevare
LEVERANDØRERNE

Mærkevareleverandørerne

Havnegade 39
DK-1058 København

Tlf.: (+45) 33 13 92 92

Info@mldk.org

www.mldk.org

Miljøministeriet
Departementet att. Troels Heebøll Vinderslev
Cirkulær Økonomi via e-mail: mim@mim.dk
C.c.: trhvi@mim.dk

J.nr. 2023-2267

København den 30. august 2023

Vedr.: Høringssvar vedrørende udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

MLDK takker for muligheden for at kunne afgive høringssvar.

Da MLDK gennem DagSam er medstifter af kollektivordningen VANA henviser vi vores bemærkninger til høringssvar fra VANA.

Supplerende bemærkninger.

MLDKs medlemsvirksomheder består af dagligvareleverandører som i høj grad bliver ramt af det udvidede producentansvar for emballager, både finansieringsmæssigt og praktisk. Udover at leverandørerne rammes af betydelige omkostninger venter et meget stort administrativt arbejde i implementeringsfasen af producentansvaret.

Der er dagligvareleverandører med mere end tusind varenumre, og selv om det ikke nødvendigvis betyder et tilsvarende antal emballagevarianter, så er arbejdet med at registrere og rapportere emballageanvendelse til DPA og kollektivordningen en meget betydelig arbejdsopgave.

Set i lyset af, at registreringen af emballagemængder i DPA, allerede skal ske om 4-6 måneder, opfordrer MLDK Miljøministeriet til snarest at udarbejde og udsende formel information ud de relevante steder, om at man som producent skal registreres i DPA-registret. MLDK står gerne til rådighed for at formidle informationsmateriale til vores medlemmer.

De producenter der er underlagt producentansvaret, ønsker naturligvis at tilpasse deres emballager, i tråd med producentansvaret intentioner, herunder de differentierede miljøgraderede bidrag. Derfor er det

mærkevare
LEVERANDØRERNE

Mærkevareleverandørerne

Havnegade 39
DK-1058 København

Tlf.: (+45) 33 13 92 92

Info@mldk.org

www.mldk.org

afgørende vigtigt, at de administrative rammer og betingelser for producentansvaret ikke forsinkes yderligere, så virksomheder og kollektivordninger hurtigst muligt kender de præcise vilkår og omkostninger, som de ser ind i når producentansvaret træder i kraft.

Ligeledes vil vi fra MLDK gerne understrege, at det skal sikres, at i de kommuner, hvor indsamlingsopgaven ikke udbydes, bør det gebyr som kommunen opkræver altid fastsættes ud fra omkostningerne til en markedsprøvet og udbudt opgave, så virksomheder ikke pålægges arbitrære omkostninger. Dette vil også være i tråd med den politiske aftale, der ligger til grund for udmøntningen af producentansvaret.

Free-riders kan potentielt udgøre et alvorligt problem for producentansvaret. Både fordi free-riders ikke bidrager økonomisk og fordi free-riders unddrager sig det kollektive ansvar. Free-riders kan være producenter der i "ond tro" prøver at undvige sig ansvaret, hvilket der naturligvis skal dæmmes op for.

Der kan imidlertid også være et stort antal virksomheder, der ikke prøver at undvige ansvaret, men som af forskellige grunde ikke er tilmeldt en kollektivordning eller har viden om, hvilke forpligtelser man så selv skal varetage.

For at minimere problemet med free-riders kunne det overvejes at inddrage forhandlere af produkter, som en slags kontrolgruppe, der ved samhandel beder producenterne oplyse, hvilken kollektivordning man er tilmeldt.

Generelt bør det sikres, at omkostninger skabt af free-riders ikke pålægges de producenter, der opfylder deres forpligtelser og betaler, disse producenter skal naturligvis ikke straffes ved også at skulle betale for free-riders. Det gælder eksempelvis for finansieringen af tilsyn, hvor der må findes en model, så de lovlydige virksomheder ikke betaler yderligere for de virksomheder, der ikke følger lovgivningen.

Afsluttende bemærkninger

Tidsplanen for implementeringen af producentansvaret er allerede meget stram for virksomhederne. Det er derfor af afgørende vigtighed, at tidsplanen ikke forsinkes yderligere, både af hensyn til at virksomhederne snarest kender de præcise rammer.

mærkevare
LEVERANDØRERNE

MLDK/DagSam er som medstifter af kollektivordningen VANA optaget af at kollektive ordninger, som vil udgøre det håndteringsmæssige forankringspunkt for producentansvaret kan godkendes inden den 1. januar 2024 (hvor registreringspligten hos DPA træder i kraft) eller senest med godkendelse 1. april 2024.

Med venlig hilsen

Niels Jensen,
Direktør MLDK - Mærkevareleverandørerne

Mærkevareleverandørerne

Havnegade 39
DK-1058 København

Tlf.: (+45) 33 13 92 92

Info@mldk.org

www.mldk.org

Miljøministeriet
jr.nr. 2023-2267
mim@mim.dk
trhvi@mim.dk

august 2023

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.)

Under henvisning til Miljøministeriets høringsbrev af 29. juni 2023 vedrørende ovennævnte lovudkast skal Nikotinbranchen hermed fremkomme med bemærkninger til udkastet.

Nikotinbranchen takker for muligheden for at afgive høringssvar. Nikotinbranchen anerkender myndighedernes indsats for at sikre, at implementeringen af producentansvar sker i tæt dialog med de berørte brancher og parter i anerkendelse af dels det reguleringsmæssige nybrud og dels den høje kompleksitet, der ligger i direktivet.

Nikotinbranchen har ingen bemærkninger til det i lovudkastet fremsatte, men vil som brancheforening følge udviklingen tæt.

Med venlig hilsen

Inger Schroll-Fleischer, direktør
Nikotinbranchen

Att. Miljøministeriet Modtager: mim@mim.dk (CC: trhvi@mim.dk).

Høringsvar angående udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

Vi vil hermed kommentere på det fremlagte lovudkast "Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.)" som det er offentliggjort på høringsportalen. Vi takker for muligheden for at deltage i denne høring og bidrager gerne med vores perspektiv som et affaldsselskab, der vil blive påvirket af de foreslåede ændringer.

Vi værdsætter vigtigheden af at regulere hele affaldsområdet i overensstemmelse med forureneren betaler-princippet, som ligger til grund for lovudkastet, og bifalder derfor det overordnede formål med at give producenter og emballageproducenter incitamenter til at mindske miljø- og klimabelastningen fra deres emballager.

Vi ønsker at fremføre synspunkter og forbedringsforslag ved følgende elementer af det foreslåede lovudkast:

1. **Principperne for fastsættelse af kompensation** (udmøntning af § 9 p stk. 4 og bemærkning nr. 8 s. 113) og de heraf følgende udmøntningsdiskussioner.
2. **Fuld kompensation i tråd med formålet med producentansvaret** herunder ændrede krav til sommerhusindsamling
3. **Overdragelsessted** for emballageaffald anført i § og på side. Forliget siger klart, at indsamlingen skal varetages af kommunerne. I andre sammenhænge går skillelinjen mellem offentlig og privat ansvar *efter* omlastningen. Omlastning og transportoptimering er et kommunalt anliggende. For at være i tråd med anden aktuel affaldslovgivning bør grænsefladen mellem det kommunale og private ansvar fortsat være at kommunen varetager omlastningen og dermed også bestemmer, hvor det skal foregå.
4. **Emballagefraktioner fra genbrugspladser**

Det er vores opfattelse, at de skitserede elementer skaber unødige administrative byrder, skaber risiko for spekulation i uægte udbud og tilbud, risiko for konkurser pga. uens markedsvilkår og i sidste ende mindsket materialegenanvendelse og øget klimabelastningen fra blandet andet transport. Med henblik på at sikre, at lovforslaget bedst muligt imødekommer dets formål og samtidig tager hensyn til branchens udfordringer, vil vi gerne foreslå følgende justeringer eller præciseringer. Problemer og løsningsforslag skitseres nedenfor:

1. **Principperne for fastsættelse af kompensation fra producenter til kommuner.** I forhold til model 4A vurderes det ikke muligt at gennemføre denne form for udbud i det man fra centralt hold har lavet nogle meget detaljerede krav til basisserviceniveau som på ingen måde er sammenlignelig med reelt serviceniveau i kommunerne. Ved denne model 4A vil man ende med pseudoudbud som ikke har hold i virkeligheden og dermed ikke afspejler det reelle prisniveau for basisserviceniveauet. Det vil ydermere

føre til ekstraomkostninger både for kommunerne, for tilbudsgiverne og for Forsyningstilsynet, at der skal udarbejdes tilbud på basisserviceniveau som alle parter ved ikke vil blive anvendt.

Model 4B vurderes ikke at være mulig at gennemføre da der i definitionerne til basisserviceniveau er sat detaljerede krav til f.eks. containerstørrelse, tømningfrekvens mv. Det er ikke udbudsteknisk muligt at lave optioner som træder i stedet som hovedydelsen som er specificeret i basisserviceniveauet se evt. kendelse fra Klagenævnet for Udbud af 6. september 2022, Remondis A/S mod I/S AffaldPlus. I I/S AffaldPlus' udbud opererede man med 4 optioner som klagenævnet underkendte, da klagenævnet fandt at der i stedet var tale om sideordnede tilbud.

Vi foreslår, at man i stedet lader sig inspirere af de svenske erfaringer med at basere kompensationen på en central fastsat nøgletalsmodel – størstedelen af datagrundlaget findes allerede, og hviler på udbudte opgaver og tilbud på markedsvilkår. Den svenske model bygger på at kommunerne kompenseres ud fra hvilken kommunetype der er tale om ud fra et fastsat nøgletal. Det vurderes at ovenstående model vil give få administrative omkostninger og give kommunerne en mere reel kompensation.

- 2. Fuld Kompensation.** I forhandlingerne, der skal lede til udmøntning i bekendtgørelser er der en detaljeret skelnen på lange lister over basisserviceniveau ("positivliste") og tillægsydelser ("negativliste"), som tilsammen afspejler det reelle serviceniveau. Den indgåede aftale af 30. august taler om "[...at...] "producenterne skal afholde kommunernes omkostninger til indsamling af husholdningsemballageaffaldet", hvilket vi opfatter som fuld kompensation. Alle tiltag vedr. indsamling af emballageaffald er gjort for at øge genanvendelse og mindske klimabelastning i en afbalancering af de økonomiske aspekter. Hvis ikke alle tiltag kompenseres, vil der ikke være tale om fuld kompensation. Der er kommuner som allerede har lavet indsamlingsordninger ud fra de gældende krav (i f.eks. **sommerhusområder** indtil forsommeren 2023). De investeringer, som kommunerne allerede har foretaget med stor genanvendelseseffekt bør kompenseres i fuldt omfang, hvis disse ikke kan genanvendes i forhold til den nye ordning.
- 3. Mht Overdragelsessted** (§ 45 stk9, og især bemærkning s. 70) lægges op til, at den efterfølgende bekendtgørelse vil kunne privatisere omlastningsstedet ved at beslutningskompetencen fratages kommunerne og gives til modtagerne "Det er aktuelt hensigten at fastsætte regler om, at producenter og importører eller disses kollektive ordninger udpeger en plads, hvor overdragelsen skal finde sted. Det kan enten være en plads etableret af kommunalbestyrelsen eller af producenter og importører eller disses kollektive ordninger." (lovforslag side 70). Denne skitserede grænseflade er anderledes end andre, netop vedtagne snitfladepræciseringer, hvor omlastning og transportoptimering betragtes som en del af indsamlingen i tråd med den kommunale kompetence (Lov 898). Det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i tyngdepunktet for emballagemængderne for at mindske unødigt lange transporter i små indsamlingsbiler og derved sikre en mindsket klimabelastning, trængsel etc. Desuden bør der stilles krav om at visse typer aflæsning/omlastning foregår indendørs for at mindske nabogener og udgifter til renhold. Endelig er der i de senere år gennemført betydelige offentlige investeringer i at sikre egnede, miljøgodkendte omlastefaciliteter i tråd med den nye udrulning af indsamlingsordninger. Disse investeringer vil delvist være spildt, hvis ikke de udnyttes til formålet.

4. Med hensyn til **emballagefraktioner fra genbrugspladserne** nævnes primært pap og træemballage, måske ud fra en forventning om at den husstandsneare indsamling har sikret alle de øvrige genanvendelige emballager fra husstandene. Det er langt fra tilfældet. På genbrugspladserne oplever vi store mængder glasflasker, dunke, plastfolier, EPS ('flamingo')-kasser, mad-og drikkekartoner og andre emballager. Det er vigtigt at kompensationsordningen indbefatter de emballagetyper som indsamles på genbrugspladserne.

Vi ser frem til at følge udviklingen af dette lovudkast og håber på en fortsat konstruktiv dialog omkring dets indhold og konsekvenser.

Med venlig hilsen

Thomas Lyngholm
Direktør

Notat

Hørings svar vedr. udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

29. august 2023

**PLAST
INDUSTRIEN**

Branche forening for danske plastvirksomheder

Indledning

Indledningsvis vil Plastindustrien gerne kvittere for muligheden for at kommentere på udkastet til ændringen af lov om miljøbeskyttelse.

Dette høringssvar er fremsendt på vegne af Plastindustrien, der dækker størstedelen af værdikæden i plastfremstillingen i Danmark.

Flere af bemærkningerne stemmer desuden overens med DI's synspunkter på området.

Generelle kommentarer

Det er centralt for Plastindustrien at lovforslaget følger principperne fra den politiske aftale og skaber rammerne for et system, der prioriterer omkostningseffektivitet gennem storskala, samt giver tydelige incitament til mere genbrug og høj reel genanvendelse.

Der er dog bekymrende elementer i lovforslaget, der risikerer at gøre systemet dyrere og mere bureaukratisk end det behøver, navnlig ift. overgangsordningerne og systemet for udbetaling af kompensation ifm. erhvervsemballageaffald. Ligesom den manglende transparens og klagemulighed ved kommuners udskrivning af gebyrer er stærkt bekymrende. For at sikre en hensigtsmæssig og fair fordeling af den samlede udgift til behandling af emballageaffaldet er det centralt, at free-rider problematikken bliver adresseret. At nogle bevidst, eller ubevidst, står udenfor, må ikke blive et problem for de virksomheder, der følger loven. Kampagnen bør have et særligt fokus på import af produkter udenfor EU, da der er en stærk tendens til at der netop her er udfordringer med at overholde gældende miljølovgivning.

Plastindustrien opfordrer derfor til at Miljøministeriet hurtigst muligt går i gang med en omfattende informationskampagne, for at sikre alle får besked i tide.

Specifikke kommentarer

3.3.3.3 – Det fremgår ikke helt tydeligt, at de mængder og derved omkostninger som skal opgøres og indberettes på hhv. balloner, vådservietter og filtre til tobaksvarer ligeledes opdeles på tværs af produktgrupper. Det er væsentligt, da der eksempelvis er betydeligt større mængder cigaretfiltre end vådservietter i det offentlige rum, som skal indsamles – og derved finansieres af producenterne.

Det bør løbende evalueres, hvorvidt de metoder, kommunerne anvender til indsamling, er optimale ift. mængden der indsamles. Metodefrihed kan være med til at skabe gode ideer, men det kan

samtidig være omkostningstungt og uden det store udbytte. Plastindustrien anbefaler derfor, at der laves en benchmarking af indsamlingsmetoder og effekten heraf. Lignende vurderinger er tidligere udarbejdet i regi af batteridirektivet, hvor samme problematik gjorde sig gældende.

Vedr. 3.3.3.1. Det fremgår af ”*Ministeriets overvejelser*” (s. 82) at ”producenter og importører for egen regning skal oplyse brugere af fiskeredskaber, der indeholder plast, om følgende:

- 1) Affaldsforebyggelsesforanstaltninger.
- 2) Tilbageagnings- og indsamlingsordninger”.

Plastindustrien kan i den forbindelse nævne, at der i Danmark findes faciliteter, der gør det muligt at genanvende fiskeredskaber (brugte fiskenet, -trawl og anden hård plast) til nye produkter. Virksomheden Plastix i Lemvig løser på måde et væsentligt affaldsproblem og bidrager til en mere cirkulær økonomi ved at reducere mængden af landdeponi, plastaffald i havet og udledningen af CO₂ samt sikrer at værdifulde ressourcer ikke går tabt.

I relation til såkaldte take-back-ordninger bør det ydermere overvejes, hvordan den indsamlede emballage måles præcist. Flere danske virksomheder har egne take-back-løsninger, og mængden af den tilbagetagne emballage bør i sagens natur modregnes virksomhedens samlede mængde af markedsført emballage. Hvis disse take-back-ordninger gøres mindre attraktive risikerer man at fjerne en velfungerende cirkulær model, hvor der er garanti for at emballagen bliver genanvendt.

Manglende klagemulighed

Plastindustrien er kritisk overfor, at Miljøministeriet ikke vil give klagemulighed ift. kommunernes opkrævning af håndteringsgebyrer. Det er problematisk, at det ikke kan efterprøves af en upartisk part, i tilfælde hvor der er uenighed om rimeligheden af håndteringsgebyret. Som der lægges op til nu, er det kommunen selv der fastsætter håndteringsgebyret (uden noget krav om transparens), og så selv vurderer rimeligheden af gebyret. Den slags forvaltningspraksis er ikke hensigtsmæssig, og risikere at undergrave tilliden til systemet.

Kontrakter for indsamling i, og inden overgangsordningen

Ved de igangværende udbud af indsamling, er det vigtigt der findes en skæringsdato. Det er positivt at det indskærpes, at optioner for udbud der løber længere end 2025, ikke må benyttes. Dog har mindst 20% af landets kommuner indsamlingsudbud der løber længere, hvor nogle løber helt frem til 2031. For alle de udbud pålægges producenterne at afholde alle udgifter 1:1.

Plastindustrien finder det ikke retfærdigt, at producenterne skal afholde udgifterne 1:1, da kommunernes igangværende udbud indeholder mange omkostningselementer der netop ikke falder inden for rammerne for et basisserviceniveau. Konkret afspejler de meget store prisforskelle for affaldsgebyrer kommunerne imellem, tydeligt at en omkostningseffektiv løsning ikke er tilfældet alle steder[1]. Plastindustrien foreslår, at producenterne afholder 80% af udgifterne i de udbud, for at afspejle en effektiv opgaveløsning og for at tage højde for de ekstra udgiftsposter der findes i de eksisterende udbud.

Nye udbud af indsamlingen, uanset om de foretages inden eller efter fastlæggelsen af basisserviceniveauet i bekendtgørelsen, bør senest have en tidsramme, der udløber den 31. december 2024. Dette gælder dog kun, hvis de opfylder minimumsserviceniveauet. Dette krav bør være gældende fra det tidspunkt, hvor lovforslaget fremsættes i Folketinget, og det bør skrives ind i lovforslaget. Hvis ikke kan det medføre en betydelig forsinkelse i realiseringen af de betydelige fordele, som systemet med storskala gevinster kan bringe med sig. Disse fordele inkluderer forbedrede priser og bedre investeringsforudsætninger i høj kvalitets genanvendelse, og de kan risikere at blive opnået meget senere end oprindeligt planlagt.

Plastindustrien frygter, at uden en skæringsdato for hvor langt indsamlingskontrakter, der ikke tager hensyn til basisserviceniveauet, kan løbe, så vil kommunerne have incitament til at indgå lange indsamlingskontrakter, som producenterne pålægges at betale for 1:1 uden at have indflydelse på omkostningerne, inden da. På den korte bane har den enkelte kommune snævre økonomiske incitament til at indgå lange udbud inden 2025, da de får alle omkostninger dækket 1:1, på baggrund af nuværende praksis.

Der er meget store prisforskelle i de enkelte kommuner på affaldsindsamlingen, hvilket bl.a. bunder i de forskelligartede krav, der stilles i udbud af indsamlingen og derfor er det nødvendigt at basisserviceniveauet bliver en del af alle udbud hurtigst muligt. Hvis ikke disse uhensigtsmæssige incitamentsstrukturer adresseres, vil det betyde at stordriftsfordelene ikke vil blive indfriet og systemet som helhed vil blive dyrere end nødvendigt og det vil i sidste ende ramme den almindelige dansker i form af højere priser.

Plastindustrien stiller sig undrende overfor, at kommunalbestyrelser, der deltager i aktiviteter forbundet med affaldsbehandling af affaldsfraktioner, som jf. den politiske aftale og direktivteksten skal overdrages til producenterne efter indsamling per. 1 januar 2025, kan vælge fortsat at udbyde

behandlingen frem til 30. juni 2027. Altså i stedet for at overdrage affaldet til den producent, importør eller kollektive ordning, der har fået tildelt den pågældende kommune.

Denne udlægning af den gældende overgangsperiode for kommunale behandlingsanlæg følger ikke det, vi forstår ved overgangsperioden. Kommunale anlæg, der har anmeldt til forsyningstilsynet, at de vil deltage i overgangsperioden for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald, kan frem til 2027 deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Dog skal de inden udgangen af 2024 selskabsføres, og de kommunalt ejede anlæg vil således skulle byde på opgaven i konkurrence med private.

Kommunernes forlængede udbudsret virker selvmodsigende, da kommunen vil have udbudsret på affald, de jf. den politiske aftale og direktivteksten ikke har ejerskab over. Det vil endvidere virke stik mod hensigten i den politiske aftale om at skabe større udbud, der vil føre til lavere priser og bedre investeringsforudsætninger i højkvalitets genanvendelsesinfrastruktur, da det vil føre til flere mindre udbud.

Plastindustrien opfordrer Miljøministeriet til at redegøre for hvorvidt den foreslåede løsning strider mod hensigten i den politiske aftale om konkurrenceudsættelsen af forbrændingssektoren, aftalen om det udvidede producentansvar for emballage eller direktivteksten. Ydermere vil vi igen pointere at den foreslåede løsning vil føre til højere omkostninger for systemet end nødvendigt.

Afrunding

Afslutningsvis skal vi nævne, at vi og vores medlemsvirksomheder naturligvis står til fuld rådighed for yderligere spørgsmål eller kommentarer, såfremt dette måtte blive relevant.

Med venlig hilsen,

Christina Busk
Miljøpolitisk chef i branche foreningen Plastindustrien
cb@plast.dk – 3330 8630

Til: Miljøministeriets Departement (mim@mim.dk)
Cc: Troels Heebøll Vinderslev (trhvi@mim.dk), Teis Løgstrup Bro (tlb@byregionfyn.dk)
Fra: Marianne Rothmann Pedersen (marot@odenserenovation.dk)
Titel: Journalnummer 2023-2267, hørings svar til udkast til lovforslag om udvidet producentansvar for emballage og engangsprodukter mv.
Sendt: 28-08-2023 14:43

Att.: Miljøministeriet

På vegne af de fynske kommuner og deres respektive forsyningsselskaber (via vores fælles sekretariat for SorteringFyn)

Hørings svar til Lovforslag om udvidet producentansvar for emballage og engangsprodukter mv. (2023-2267)

SorteringFyn (tidl. ProCES-Fyn) er et samarbejde mellem de fynske kommuner/forsyningsselskaber, der har til formål at undersøge mulighederne for et fælles fynsk sorteringsanlæg til restaffald fra husstandene.

De fynske kommuner har via SorteringFyn anmodet Miljøstyrelsen om undtagelse fra særskilt indsamling jf. Affaldsbekendtgørelsen §43 (tidl. §44) med henblik på at opnå undtagelse fra kravet om særskilt indsamling af de genanvendelige affaldsfraktioner plast samt mad- og drikkekartoner, som i stedet skal indsamles kombineret med restaffald for efterfølgende at skulle udskilles maskinelt på et eftersorteringsanlæg. Anmodningen er indsendt til Miljøstyrelsen 1. september 2021, og denne er fortsat under behandling.

For at sikre handlingsrum har de fynske kommuner – med bistand fra sekretariatet for SorteringFyn – ansøgt Energistyrelsen om dispensation fra forbuddet mod at kommuner ejer automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald efter §29 i Affaldsaktørbekendtgørelsen (BEK nr. 938 af 20/6/2022) forud for fristen (september 2022). Denne er fortsat under behandling.

De fynske kommuner forventer hermed, at der i den kommende lovgivning på området tages højde for producenters og importørers ansvar, såfremt der i kommunalt eller privat regi bliver etableret en teknologisk løsning til udsortering af emballageaffald fra restaffald enten før eller efter særskilt indsamling.

Med venlig hilsen

Marianne Rothmann Pedersen

Projektmedarbejder
Sekretariatet
SorteringFYN
t: +45 2444 7753
M: marot@odenserenovation.dk

Miljøministeriets Departement
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Høring journalnummer 2023-2267

Sønderborg Kommune takker for muligheden til at give høringssvar til udkast af lovforslaget om ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.).

Sønderborg Kommune har kommenteret på de forhold i udkastet til lovforslaget, hvor den foreslåede implementering vil have utilsigtede virkninger på kommuner, affaldsproducerende virksomheder og emballageproducenter, emballageimportører eller disse kollektive ordninger.

Dette høringssvar indeholder derfor forslag til ændringer og forklaringer på uhensigtsmæssighederne i den foreslåede regulering.

Basisserviceniveau og beregning

” »8. § 9 p, stk. 3, der bliver stk. 4, affattes således:
Stk. 4. Miljøministeren fastsætter regler om producenters og importørers afholdelse af omkostninger forbundet med indsamling, transport og behandling af emballageaffald, herunder om opgørelse og fordeling samt betaling og procedurer herfor og dokumentation i forbindelse hermed. Til brug for opgørelse af omkostninger kan ministeren fastsætte regler om et minimumsserviceniveau for kommunalbestyrelsens indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald”

Miljøministeriet vurderer, at minimumsserviceniveauet bør fastsættes i regler for at sikre, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at opkræve betaling fra producenter og importører i overensstemmelse med udbudspriser for minimumsserviceniveauet, jf. afsnit 3.1.2.1

Det er hensigten, at der vil blive fastsat regler om, at gebyret for indsamling skal **baseres på udbudspriser ud fra et fastsat minimumsserviceniveau for indsamlingsopgaven**. Vælger kommunen at indføre et serviceniveau, der ligger over det fastsatte minimumsniveau, vil det gebyr, kommunen opkræver fra producenter og importører eller disses kollektive ordninger, kun delvist dække kommunalbestyrelsens udgifter til indsamling af emballageaffald. For eksempel forventes det, at kommunalbestyrelsen skal kunne opføre

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 40 83

erhverv-affald@sonderborg.dk
sonderborgkommune.dk

30-08-2023
23/66243
KS: lanl

omkostninger for den enkelte indsamlingsordning for emballageaffald, og at der ikke må krydssubsidieres mellem ordninger.”

Overblik

Lovforslaget indfører et samarbejdsudvalg, som skal fastsætte et minimumserviceniveau for kommunernes indsamling af emballageaffald. På baggrund af dette minimumserviceniveau skal kommunerne udbyde deres affaldsopgaver for så vidt angår indsamling og materialeindkøb.

Kommunerne stadigvæk tilbyde yderligere service til deres borgere, men dette skal betales af borgernes affaldsgebyrer.

Minimumserviceniveauet forventes implementeret igennem kommunernes udbud af opgaverne. Kommunerne skal derfor udbyde renovationsopgaver som sideordnede udbud, hvor det ene udbud dækker minimumserviceniveauet og det anden kommunernes reelle behov.

Lovforslaget præsenterer ikke udbudsmodellen i forhold til udbudsretten og redegør ikke for hvorvidt udbud af kontrolbud af minimumserviceniveauet, vil være lovformelige eller hvilke erhvervsøkonomiske konsekvenser modellen vil have for de danske renovatører.

Forslag

Det burde være muligt at implementere en mere fair kompensationsmodel. Selv om det ikke vil følge ordlyden af den politiske aftale fra august 2022.

Det bør fremgå af lovforslaget at fastsættelsen af Minimumserviceniveauet ikke må være i strid med retningslinjerne i Miljøministeriets Handlingsplan for cirkulær økonomi fra juli 2021 og Vejledning for indsamling af husholdningsaffald fra december 2020.

Modellen bør reducere overgangsperiode, så den bliver ens for alle kommuner og ikke 1 - 5 år. Modellen bør ikke forbyde forlængelse af eksisterende kontrakter. Modellen bør ikke tvinge kommuner og renovatører til at skulle operere med to sideordnede udbud, for henholdsvis minimumserviceniveauet og det kommunalt bestemte serviceniveauet.

Forklaring

Lovforslaget beskriver ikke, hvordan den forventede fremtidige udbudsproces forholder sig til udbudsloven, eller at lovgivningen tvinger tilbudsgiverne for kommunale udbud til at skulle bruge ressourcer på skrive to tilbud,

- et som skal fugte med minimumsserviceniveauet og
- et til den service som kommunalbestyrelsen har indført i deres affaldsplan.

Det ene tilbud bliver dermed kun for at få et prisniveau til producenterne.

Kravet om at kommunerne pålægges at lave sideordnede udbud vil betyde en væsentlig administrationsomkostning for de private firmaer, som byder på de kommunale opgaver. Det gælder både den renovatør, som vinder udbuddet og dem der ikke får opgaven. Ved 3-4 tilbudsgivere for kommunale renovationsudbud vil det betyde en betydelig meromkostning for danske vognmænd.

Det er problematisk at miljøbeskyttelsesloven ændres uden at lovforslaget forholder sig til hvordan de valgte mekanismer påvirker de private renovatører, eller hvordan den valgte udbudsmodel forholder sig til udbudslovgivningen.

Sønderborg Kommune vurderer ikke, at det vil være lovligt at udbyde et sideordnet udbud, hvor det ene udbud ikke vil blive valgt og kun er medtaget for at få fastlagt en pris for en kompensation efter loven.

Det er problematisk at lovforslaget ikke redegør for om den foreslåede model er lovlig i henhold til udbudslovgivningen.

Det burde i stedet være muligt at fastlægge en ordning hvor den renovatør som vinder et udbud, pålægges at lave en beregning over kompensationsniveauet i henhold til minimumsserviceniveauet. Beregningen kan pålægges at skulle følge nationalt fastsatte retningslinjer og kunne underlægges revisionskrav.

Minimumsserviceniveauet giver risiko for kommunale tab

Forslaget om at emballageproducenterne skal fastsætte et minimumsserviceniveau, som de kommunale ordninger skal indordne sig under, strider med den eksisterende affaldsregulering.

Kommunerne har siden klimaplan for en grønnere affaldssektor og cirkulær økonomi fra juni 2020, fulgt henholdsvis kravet om henteordninger i affaldsbekendtgørelsen fra december 2020 og retningslinjerne i Miljøministeriet vejledning om indsamling af husholdningsaffald fra december 2020, samt den nationale affaldsplan: Handlingsplan for cirkulær økonomi fra juli 2021 og udrullet affaldsordninger som fulgte disse reguleringer.

I disse reguleringer fastslår ministeriet at kommunerne skal kildeindsamle de seks emballageaffaldsfraktioner i systemer med 2-4 stk. fast materiel og at kommunerne kan lave husstands nærindsamling i kuber eller nedgravede løsninger hops etageboliger, bymidter og sommerhusområder.

Et centralt aftalt minimumsserviceniveau bør ikke være i strid med de retningslinjer, som miljøministeriet har pålagt kommunerne forud for udrulning af de kommunale ordninger.

Urimelig fordeling i overgangsordning

3.1.2.1.2

"Det er således hensigten at lave en overgangsordning for indgåede kommunale kontrakter om indsamling af emballageaffald, som løber længere end 31. december 2024, og som er baseret på udbud.

*Det er hensigten at fastsætte regler om, at kontrakter om indsamling indgået på baggrund af udbud kan udløbe, hvis kontrakten er indgået inden høring af den bekendtgørelse, hvor minimumsserviceniveauet for indsamlingsopgaven fastlægges (forventet primo april 2024). Det er derfor hensigten at fastsætte regler om, at **kommunalbestyrelsen i overgangsperioden vil skulle opkræve gebyr ved producenter og importører eller disses kollektive ordning svarende til sine faktiske indsamlingsomkostninger uden at tage højde for minimumsserviceniveauet for indsamling.** Det er hensigten at fastsætte regler om, at*

Overblik

Men den foreslåede regulering starter lovgiver implementeringen af basisserviceniveauet allerede fra den 1. januar 2025, dog med en overgangsordning indtil kommunerne skal udbyde deres renovationskontrakter igen.

Lovforslaget indfører en overgangsperiode, hvor kommuner bliver kompenseret for alle udgifter og ikke blot for udgifter til minimumsserviceniveauet. Det er en overgangsregulering, som begunstiger de kommuner, der har ventet længst om at udrulle affaldsordningerne. Eller de kommuner, som kan nå at udbyde deres indsamling inden april 2024.

Forslag

Lovforslaget bør implementere en overgangsordning der stiller kommunerne lige i overgangsperioden. Fx ved at beregne forskellen mellem de kommunale ordninger og minimumsserviceniveauet med økonomiske modeller.

Forklaring

Kompensationsmodellen har indbygget den problematik, at den kompenserer kommunerne efter to forskellige systemer over en periode.

Kommuner som først har opstartet deres affaldsordninger i 2023 (14), 2024 (11) og 2025 (1) vil være underlagt overgangsperioden indtil 2028-30, mens de kommuner, der havde udrullet ordninger efter de bekendtgjorte regler vil udtræde af overgangsperioden allerede i 2025-27.

Sønderborg Kommune bruger ca. 18 mio. kr. på henteordningen for emballager. Hvis Miljøministeriet forventer en besparende effekt af minimumsserviceniveauet på 10 til 30 % vil det betyde en årlig forskel på 1.8 til 5-6 årmio. kr.

Det svarer til en besparelse for borgerne på mellem 50 og 150 kr. pr. år.

Når forskellen for sammenlignelige mellemstore kommuner vil forventes at ligge mellem 0.5-2.0 mio. kr. pr. år., så er den foreslåede model urimeligt.

Dette må være en utilsigtet regulering af, da den pålægger en økonomisk byrde på de producenter og importører eller deres kollektive ordninger, som får tildelt kommuner underlagt overgangsreglerne.

En renovationskontrakt er normalt 5 år plus eventuelle optioner på forlængelse.

Reguleringsforslaget er ligeledes urimelig for de kommuner, som kun bliver kompenseret efter minimumsserviceniveausystemet i 2025-30, mens andre kommuner kompenseres for deres fulde udgifter. Ligeledes er implementeringen urimelig for de producenter, importører eller disse kollektive ordninger (PIDKO'er), som skal kompensere kommunerne for de fulde indsamlingsomkostninger i overgangsperioden.

Miljøministeriet bør ligeledes være opmærksom på at den foreslåede regulering med overgangsordninger, giver kommuner, hvis kontrakter udløber i 2025, et pervers incitament til at få udbudt indsamling efter de gamle regler med kontraktunderskrift inden april 2024.

Implementeringsperiode for kommunale udbud efter minimumserviceniveauet

”Såfremt kommunalbestyrelsen har sendt en indsamlingsydelse i udbud inden høring af den bekendtgørelse, hvor minimumsserviceniveauet for indsamlingsopgaven fastlægges (forventet primo april 2024), men endnu ikke har indgået en bindende kontrakt ved udgangen af dagen for offentliggørelse af høringen på Høringsportalen, kan kommunalbestyrelsen ikke indgå en kontrakt på baggrund af udbuddet. Kommunalbestyrelsen vil således skulle aflyse udbuddet og genudbyde opgaven.”

Overblik

I henhold til lovforslaget kan kommuner ikke forlænge indsamlingskontrakter efter den 31. december 2024 og må først underskrive kommende kontrakter efter at bekendtgørelse om minimumserviceniveauet er godkendt. Mens kontrakter kan skrives under inden 31. december 2024, har Miljøministeriet ikke taget højde for, at den renovatør, som vinder renovationsudbuddet, skal have ca. 12-18 måneder inden de kan overtage opgaven.

Forslag

Deadline for hvortil gældende udbud kan forlænges bør flyttes fra den 31. december 2024 til minimum den 31. december 2025, da udbudsprocessen for renovationskørsel ikke kan nås inden for den foreslåede periode.

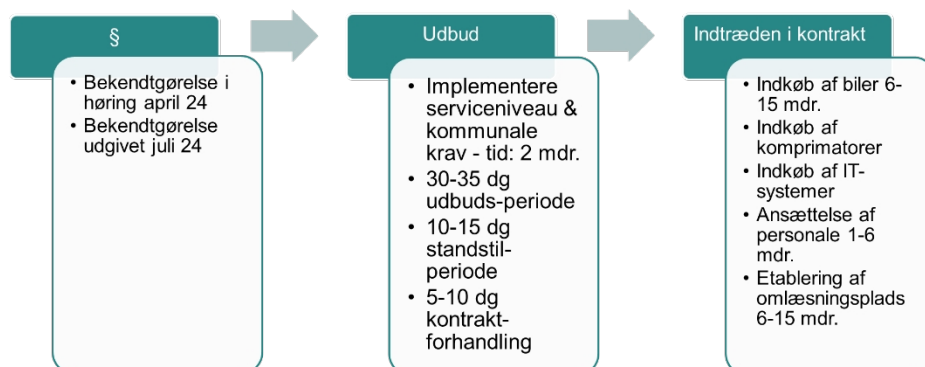
Forklaring

I henhold til lovforslaget vil Miljøministeriet have bekendtgørelse om minimumserviceniveauet for indsamlingsopgaver klar i løbet af sommeren 2024.

Kommuner, som skal udbyde deres renovationsopgaver i henhold til denne bekendtgørelse, kan ikke implementere reglerne om minimumserviceniveauet inden bekendtgørelsens ordlyd er endelig kendt i juli 2024.

Udarbejdelse af udbuddet kan gøres klar inden juli 2024, men det må forventes, at det vil tage en udbudsrådgiver 2 måneder at indarbejde bekendtgørelsen i udbuddet og opdele udbuddet i minimumserviceniveauet og optioner om kommunernes reelle serviceniveau.

Selve udbudsprocessen tager omkring 2 måneder (30-35 dages udbudsperiode, 10-15 dages standstillperiode 5-10 dages endelig kontraktforhandling).

Antages det, at udbuddet forløber uden problemer, vil kommunerne dermed kunne skriv en kontrakt med en renovatør i oktober eller november 2024.

Herefter skal den renovatør, som vinder udbuddet, have omkring 15 måneder til at overtage opgaven, da renovatøren nu skal have indkøbt renovationsbiler, affaldskomprimatorer, udføre ruteplanlægning, implementere it-systemer, etabler omlæssepladser og få disse miljøgodkendte samt ansætte medarbejdere.

Det undrer, at Miljøministeriet i sit fokus på at regulere kompensationen for minimumserviceniveauet gennem udbudsprocessen ikke har taget hensyn til de private virksomheder, som skal udarbejde tilbuddene og gennemføre renovationsopgaven.

Ikke udnyttelse af optioner for kontraktforlængelse efter 31 december 2024

3.1.2.1.2

"Det er således hensigten at lave en overgangsordning for indgåede kommunale kontrakter om indsamling af emballageaffald, som løber længere end 31. december 2024, og som er baseret på udbud.

"Det er hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen ikke må udnytte optioner i kontrakter, der ikke er baseret på udbud efter minimumsserviceniveauet, hvis disse optioner vedrører indsamling efter 31. december 2024." Side 137

"hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen vil kunne udnytte optioner om kontraktforlængelse, hvis det bagvedliggende udbud for kontrakten afspejler det minimumsserviceniveau, der er fastlagt ved bekendtgørelse på tidspunktet for udbuddet. Dette gælder også, selvom mini-mumsserviceniveauet fastlagt ved bekendtgørelse er ændret, på tidspunktet for udnyttelse af optionen"

Overblik

Lovforslaget forbyder kommunerne i at udnytte optioner om at forlænge kontrakter, som udløber efter den 31. december 2024. Kommunerne skal derimod udbyde indsamlingsopgaven efter den kommende bekendtgørelse om minimumsserviceniveauet for indsamlingsopgaver, som bliver sendt i høring primo april 2024 og må forventes at blive offentliggjort i primo juli 2024.

Forbuddet mod at forlænge renovationskontrakter har en negativ indvirkning på kommunernes økonomi, da nye udbud alt andet lige må forventes at øge tømningspriserne, da økonomien er mere usikker pga. krigen i Ukraine og den øgede inflation.

Forbuddet mod at udnytte optioner til forlængelse af kontrakter vil have en negativ indvirkning på de vognmænd, som har vundet de udbudte kontrakter for renovationskørsel. En tilbudsgiver kalkulerer med, at hvis opgaven løses til kommunens tilfredshed, vil kontraktens mulighed for forlængelse med høj sandsynlighed blive udnyttet.

Forslag

Lovforslaget bør fjerne forbuddet mod kontraktforlængelse gennem optioner, da denne regulering minder om ekspropriering hos både kommuner og renovatører.

Forklaring

Ved tilbudsgivning har renovatørerne to valgmuligheder:

1. Tilbyd kommunen en pris, hvor alle investeringer bliver kapitaliseret indenfor kontraktperioden og udnyttelsen af en option om forlængelse vil give renovatøren en ekstraordinær profit.
2. Tilbyd kommunen en pris, hvor investeringerne bliver kapitaliseret i løbet af kontraktperioden og i de forventede optionsforlængelser, dog med risikoen for at lide et tab hvis kontrakten ikke forlænges.

I begge modeller forventer tilbudsgiver, at kontraktens option om forlængelse træder i kraft, hvis renovatøren løser opgaven til kommunens tilfredshed.

Et lokalt eksempel

Sønderborg Kommune bruger ca. 39. mio. kr. på renovationskørsel med rest-/mad- og emballageordningerne. Renovationskørslen er både rest-/madaffaldsordningen og emballageindsamlingen, da dette giver stordriftsfordele, og samme kontrakt vil skulle opsiges efter lovforslaget. Forsyningstilsynet har fastsat overskudsraten hos vognmænd til 5-15 % Sandsynligheden for forlængelse af kontrakten i hele perioden var 75-100% Vores renovatør står derfor med et kommende tab på 1.5-5.8 mio. kr. hvert år i to år.

Det fremgår ikke af den politiske aftale om [Udvidet producentansvar for emballager og engangsprodukter](#) af 30. august 2022, at renovatører, som har vundet eksisterende kommunale indsamlingsudbud, med lovgivningen skal miste muligheden for at forlænge kontrakterne. Det kan ikke være et politisk ønske at reducere renovatørernes fortjeneste på mulige kontraktforlængelser.

Når dette lovforslag fjerner muligheden for at forlænge kontrakterne, blot for at Miljøministeriet kan implementere en kompensationsmodel med fokus på udbud af basisserviceniveauet, så tager reguleringen karakter af et ekspropriativt indgreb. Har Miljøministeriet taget stilling til renovatørernes tabte fortjeneste og er der lavet en erhvervsøkonomisk konsekvensberegning på de danske renovatørers sandsynlige tab på reguleringen? Sønderborg Kommune vurderer at tabet ligger mellem 300-900 mio. kr. samlet for de danske renovatører.

Sted for overdragelse af affald mellem kommuner og producenter, importører eller disse kollektive ordninger PIDKO

Til nr. 41 – ny stk. 9, 2. pkt. i § 45

*"Den foreslåede bestemmelse i § 45, stk. 9, 2. pkt., vil medføre, at miljøministeren kan fastsætte regler om, hvor overdragelsen af affaldet skal finde sted, herunder om overdragelsen skal ske på en plads til omlastning af affald etableret af kommunalbestyrelsen eller en plads udpeget af producenter og importører eller disses kollektive ordninger. **Det er aktuelt hensigten at fastsætte regler om, at producenter og importører eller disses kollektive ordninger udpeger en plads, hvor overdragelsen skal finde sted.** Det kan enten være en plads etableret af kommunalbestyrelsen eller af producenter og importører eller disses kollektive ordninger. Dette af hensyn til, at en producent eller importør eller dennes kollektive ordning kan få tildelt flere forskellige kommuner, og derved af hensyn til den videre affaldshåndtering har en interesse i at få samlet alt affaldet ét sted frem for at skulle afhente det hos hver enkelt kommune"*

"Betalingsforpligtelsen til kommunalbestyrelsen for de opgaver, som denne løser på producentens, importørens eller dennes kollektive ordnings vegne, følger den geografiske tildeling. Dermed vil forpligtelsen til at overtage og behandle emballageaffald og betalingsforpligtelsen ift. det kommunale gebyr tildeles én producent, importør, eller dennes kollektive ordning for hver materialekategori i en kommune. "

Overblik

Den foreslåede regulering tager udgangspunkt i en forventning om, at producenter og importører eller disses kollektive ordninger (PIDKO) skal kunne udpege, hvor kommunerne skal aflevere deres affald til ordningerne. Så fyldte renovationsbiler kører ind på overdragelsespladserne eller at affaldet bliver transporteret i henhold til kommunernes eksisterende kørselsaftaler

Forslaget er ikke økonomisk efficient, da det kan indføre endnu et fordyrende håndteringsled, da det ikke udnytter stordriftsfordelene ved at samle transportopgaverne centralt hos de private kollektivordninger.

Herved fjernes et konkurrenceelement fra kollektivordningerne.

Forslag

Forslaget bør ændres så kollektivordningerne henter affaldet på den omlæsningsplads der er placeret i kommunen. Det kan være et eller to steder afhængigt af kommunens geografiske udbredelse. Kommunerne har etableret en eksisterende infrastruktur, som er optimeret i forhold til indsamlingssystemet i den givne kommune. Kommunerne skal sikre, at pladserne har kapacitet til oplag af fire transportcontainere til hver affaldsfraktion eller sammenblanding.

PIDKO skal indsamle affaldet løbende så kommunernes kapacitet ikke overskrides.

Forklaring

For de fleste kommuner udenfor hovedstaden og kommuner, som ikke har et sorteringsanlæg beliggende i kommunen, er det nødvendigt med et eller flere centralt placeret oplæsningsanlæg i kommunen.

Kommunale oplæsning er efficient

En renovationsbil har et begrænset volumen, som fyldes op til flere gange pr. dag. Når et kammer i renovationsbilen er fyldt, bliver tømning af borgernes affaldsbeholdere sat på pause, indtil renovationsbilen har afleveret affaldet og kommer tom tilbage for at fortsætte ruten.

For at sikre at medarbejdernes arbejdstid benyttes til affaldsindsamling i stedet for kørsel, bør kørslen mellem ruterne og en omlæsningsstation eller et sorteringssted være så kort som muligt. I land- og købstadskommuner vil disse oplæsningspladser ligge indenfor 10-30 km fra ruterne. I hovedstaden og Århus kan trængselsproblematikken reducere denne afstand betydeligt.

På omlæsningspladserne bliver affaldet læsset til transportcontainere og herfra transporteret til de sorterings- og behandlingsanlæg, som kommunerne har aftaler med. Transporten af affald sker normalt i henhold til længerevarende udbud tilpasset kommunernes kontrakter med sorterings- og behandlingsanlæg og omlæsningsanlæg.

Ikke efficient at indføre endnu et håndteringsled på centrale overdragelsespladser

I henhold til forslaget kan PIDKO udpege pladser, som kommunerne skal aflevere affaldet til. Pladserne må ikke ligge uforholdsmæssigt langt fra kommunerne.

For størsteparten af kommunerne vil det ikke være efficient at transportere affaldet til omlæsningspladser uden for kommunen i renovationsbiler. Hvis PIDKO udpeger pladser til overdragelse udenfor en given kommune, vil resultatet derfor være at kommunerne omlæsser på deres egen plads for at kunne transportere det til overdragelsespladsen. Det indfører dermed endnu et transportled og endnu et håndteringsled udover kommunernes omlæsningspladser og kommunerne vil stadigvæk skulle udarbejde transportudbud.

Driften af kommunernes omlæsningspladser og transportudgifterne til PIDKO'ernes overdragelsespladserne vil være omkostninger, som bliver overført til PIDKO'erne. I henhold til vores erfaringer om markedsudbudt omlæsninger, koster omlæsning fra renovationsbiler til transportcontainer ved en privat vognmands omlæsningsplads ca. 100 kr. pr. ton affald. Ved at indfører endnu en omlæsning på PIDKO overdragelsespladserne vil lovgivningen indfører yderligere omkostninger på 100 kr. pr. ton. genanvendeligt affald.

Driften af overdragelsespladserne og transporten herfra vil være en unødvendig udgift, som ikke er i kommunerne interesse, da PIDKO'erne skal omvælte en del af disse omkostninger til kommunerne, i forbindelse med kommunernes betaling for PIDKO'ernes håndtering af ikke-emballageaffald og indsamlet erhvervsaffald.

Ikke efficient at have kommunale transportkontrakter

I henhold til lovforslaget tildeles PIDKO geografiske områder i etårige perioder. Kommuner kan derfor risikere at overdragelsespladserne ændres hvert år, hvis tildelingen ændres løbende.

Forslagets vil dermed have negativ indvirkning på kommunernes transportudbud. Enten skal kommunerne udbyde transportkontrakterne i etårige perioder, så udbuddet kan tilpasses den enkelte PIDKO. Det vil være en administrativ byrde og det vil kræve at kommunerne kender den geografiske tildeling og den nye PIDKO's overdragelsesplads inden august året før.

En løsning vil være at kommunerne laver længerevarende affaldstransportudbud, hvor leveringsstedet er ukendt og dermed anmoder om en fast km pris. Denne løsning vil flytte risikoen over på vognmanden. Hvilket enten vil kunne blive dyrt for vognmanden eller betyde øgede transportudgifter, hvis vognmanden overfører usikkerheden i prisen.

Vognmandens dilemma er nemmest at forklare med to eksempler: Lad os antage, at Sønderborg og Aabenraa Kommuner tildeles den samme PIDKO, som vælger at have en overdragelsesplads omkring Kolding. Her er transportafstanden henholdsvis 60 og 100 km fra de to kommuner og dermed ikke uforholdsmæssigt langt væk. For at kunne transportere affald til overdragelsespladsen vælger begge kommuner at udbyde affaldstransporten, med betaling pr. kørt km.

Året efter bliver både Aabenraa og Sønderborg Kommune tildelt til en PIDKO, som vælger at bygge en overdragelsesplads ved Rødekro i Åbenrå, Hermed bliver transportafstanden er hhv. 0 og 40 km.

Den vognmand, der vinder Sønderborgs udbud, løser kørselsopgaven til Kolding ved indkøb af to lastbiler med anhænger, som begge kører 3 turehver dag. I andet år er afstande kun 40 km og vognmanden kan nu løse opgaven med kun én lastbil, som kører 6 ture pr dag. Da vognmanden afregnes pr. km., vil han ikke få dækning til afbetalingen på den anden lastbil eller aflønningen af det andet årsværk.

Den vognmand, der vinder Aabenraas udbud, køber en lastbil med hængsel til Kolding, som kører fire gange pr dag det første år. Året efter vil der ikke være behov for kørsel fra Aabenraa, og Aabenraa Kommune træder ud af kontrakten efter Force Majeure reglerne, da renovationsbilerne selv kan omlæsse på overdragelsespladsen.

I begge situationer står vognmanden med risikoen for at binde sine investeringer i unødvendige kapital, hvis fordelingen af PIDKO ændres. Det vil enten betyde, at vognmændene skal bære tabet af sine investeringer, eller at han overfører risikoen og øger prisen til kommunerne og derigennem PIDKO'erne.

Mere efficient hvis affaldet overdrages på kommunernes omlæsningspladser

Fastlægger ministeren derimod, at overdragelsen af kommunernes affald sker ved kommunernes omlæsningspladser, undgås flere af de ovenstående problemstillinger.

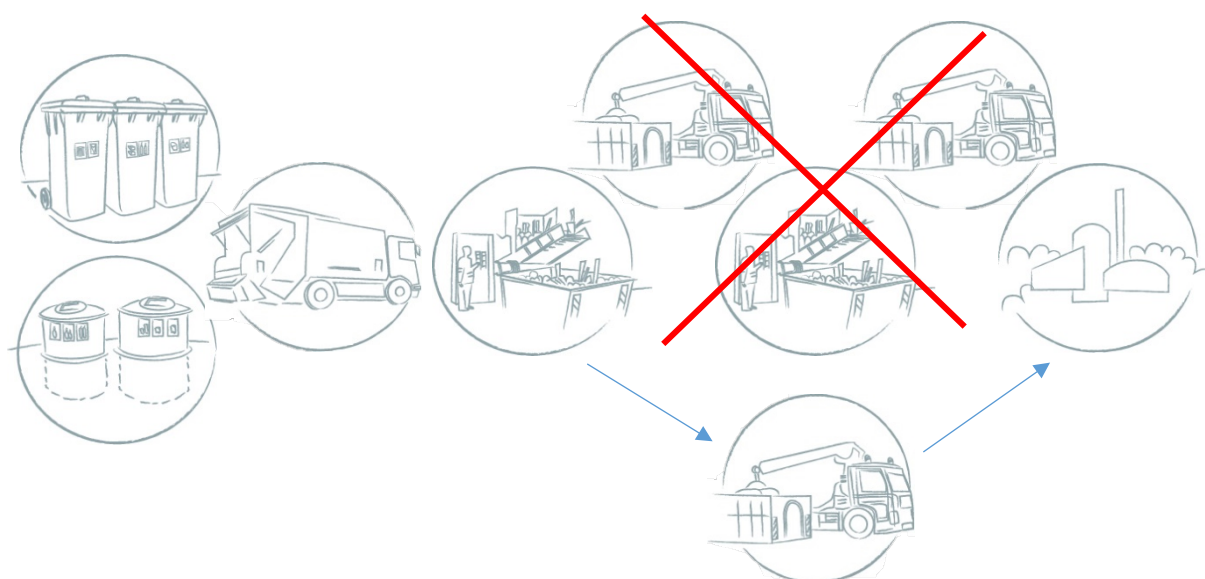
Kommunerne kan optimere affaldsindsamlingen, så renovationsbilerne kører kortest mulige afstande, når de er fyldte og tomme mellem tømningruten og omlæsningsstedet. Kommunerne kan udbyde omlæsningsopgaven.

Ministeren kan fastsætte prisen for omlæsning så kommuner, der har hjemtaget opgaven, kan fastsætte omlæsningsprisen, som den nederste tredjedel af sammenlignelige udbud.

Kollektive ordninger vil kunne indgå store transportkontrakter eller selv have transportopgaven som en underafdeling i opgaveløsningen. Samtidig vil PIDKO'erne ikke skulle drive overdragelsespladser, men lade dette være en kommunal opgave.

PIDKO'erne har mulighed for at udvikle på transportudstyr og flådestyring. Transportudgifterne bliver dermed en konkurrenceparameter mellem PIDKO'erne, hvor den organisation som har den bedste flådestyring kan reducere prisen for de tilknyttede virksomheder.

Det vil være mere effektivt at sikre, at affaldet kun transporteres og omlæses én gang. At transporten starter ved kommunernes omlæsningspladser i fyldte transportcontainere sikrer, at kørslen kan optimeres.

I henhold til lovforslaget kan en kommune risikere at skulle have tilknyttet seks forskellige producenter, importører eller kollektivordninger, hvor hver aktør henter sin materialekategori eller beder kommunerne om at køre det til hver sin overdragelsesplads.

Problemstillingen vil være størst for mindre kommuner, hvor affaldsproduktionen af en given materialekategori kan svare til emballageproduktionen eller importen hos en enkelt markedsaktør. Der er derfor mulighed for en situation, hvor de store kommuner bliver betjent af topprofessionelle kollektive ordninger, som varetager alle fraktioner og små kommuner skal håndtere et system med mange enkelte producenter eller importører.

I en situation hvor kommuner bliver tildelt til enkelte aktører, vil det være en fordelagtigt at affaldet bliver hentet på kommunens omlæsningsplads og ikke på producenternes eller importørernes seks forskellige overdragelsespladser.

Regulering af indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald som i art og mængde svarer til husholdninger

Afsnit 3.1.2.2.3

”Det forventes, at det i praksis vil være den private affaldsindsamler som vil ansøge om kompensation ved producenter og importører eller disses kollektive ordning. Hvis den affaldsproducerende virksomhed selv behandler sit emballageaffald eller anvender en kommunal indsamlingsordning vil den affaldsproducerende virksomhed være den eneste, der kan ansøge kompensationen.”

”Såfremt kommunalbestyrelsen tilbyder affaldsordninger for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til affaldsproducerende virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdning, skal kommunalbestyrelsen opkræve den samme pris som i dag ved den affaldsproducerende virksomhed, efter de gældende regler i miljøbeskyttelseslovens § 48 og § 48 a. [...]

De affaldsproducerende virksomheder kan i alle tre ovenstående tilfælde søge kompensation ved de relevante producenter og importører eller disses kollektive ordninger, jf. den foreslåede bestemmelse om tildelingsordninger i afsnit 3.1.1.4. Kompensationen udregnes ud fra samme model for udregning som foreslået ovenfor.”

Overblik

Lovforslaget indfører et alt for komplekst system for PIDKO'ernes dækning af udgifterne hos affaldsproducenter, som benytter kommunernes affaldsordninger. Dette system øger helt unødvendigt transaktionsomkostningerne hos affaldsproducenter og samtidig giver forslaget en administrativ byrde hos PIDKO'erne.

Lovforslagets regulering af kommunernes tilbud til virksomheder ser bort fra at reguleringen af de kommunale ordninger i miljøbeskyttelsesloven sidestiller kommunernes tilbud med de private aktører. Kommuner driver deres ordninger om erhvervsaffald, der i art og mængde svarer til en husholdnings, på markedsvilkår, med krav om egne regnskaber og markedspris. Men lovforslaget indeholder ikke nogen redegørelse for hvorfor kommunernes tilbud ikke kan kompenseres på samme måde som de private virksomheders.

Forslag

Det giver ikke mening, at det er affaldsproducenterne som skal anmode om dækning af deres udgifter. Kommuner, som indsamler erhvervsaffald i art og mængde som husholdningers hos virksomheder, burde på samme vis, som

private affaldsindsamlere, kunne få dækket udgifterne direkte hos PIDKO, der har fået tildelt kommunen.

Forklaring

Den foreslåede model giver ekstra meget administration både hos kommunerne, PIDKO og de affaldsproducerende virksomheder. Det virker som en unødvendig hindring for ordningens drift og vil resultere i at færre kommuner vil tilbyde løsningen.

Lovforslaget vil stille de danske SMV-virksomheder, som benytter de kommunale tilbud, i en uholdbar situation. En given virksomhed risikerer at skulle ansøge om kompensation hos seks forskellige producenter, importører eller kollektivordninger. Først får de en regning fra kommunen og dernæst skal de ansøge om kompensation hos den PIDKO, som har fået tildelt kommunen for hver af de seks affaldsfraktioner. Virksomheder med afdelinger i flere kommuner vil skulle ansøge om kompensation hos flere PIDKO'er. Året efter skal virksomhederne måske ansøge hos en ny PIDKO.

Har lovgiver udarbejdet en erhvervsøkonomisk konsekvensberegning for de danske SMV'er og kommunale institutioner, der benytter de kommunale ordninger?

Lovforslaget indfører en stor administrativ byrde hos PIDKO'erne. I Sønderborg Kommune er 3-400 virksomheder tilmeldt den kommunale ordning for enten kommunens egne institutioner eller for virksomheder der har affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings.

Det betyder, at hver producent, importør eller kollektivordning, der får tildelt Sønderborg Kommune, vil skulle behandle 3-400 ansøgninger om dispensation på mellem 100-600 kr. hvert år.

I de tilfælde, hvor en producent, importør eller kollektivordning mister Sønderborg Kommune, vil de året efter skulle håndtere en del fejlhenvendelser.

Har lovgiver udarbejdet en erhvervsøkonomisk konsekvensberegning for producenter, importører eller kollektivordninger, som skal behandle ansøgninger om kompensation fra virksomhederne i de kommuner de får tildelt.

Med lovforslaget vil de private indsamlere udbyde priser, hvor kompensation er dækket, mens de kommunale markedspriser vil blive angivet uden kompensationen. Men i praksis vil kommunerne blot angive prisen på prisblade både før og efter kompensation og kommunerne vil nemt kunne udarbejde og forhåndsudfylde kompensationsansøgningsvejledninger.

Kommunerne vil ikke opleve en større administrativ byrde med denne del af lovslaget. Kommunerne opgør allerede indsamlingsudgifterne og affaldsmængderne for de indsamlingsordninger, de har hos erhverv, der har affald i art og mængde som en husholdnings, ligger på ikke brofasteøer eller kommer fra kommunen.

Kommunerne vil hurtigt kunne anmode om kompensationen direkte hos PIDKO'erne, på samme vilkår som de private vognmænd og dermed reducerer administrationen hos både kunder og PIDKO'er.

Implementering på genbrugspladser – økonomisk betydning

Til nr. 15. - § 9 p stk. 18

"Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte et gebyr for de faktiske omkostninger til indsamling, transport og behandling af de affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald, som ikke overdrages til producenter og importører. Det kan både dreje sig om husstands nær indsamling og indsamling på kommunale genbrugspladser af affaldsfraktioner, hvor emballageaffaldets andel er af et mindre omfang. Dette vil i første omgang vedrøre emballageaffald korrekt sorteret som farligt affald og restaffald."

"Indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald, i øvrige kommunale indsamlingsordninger i form af bringeordninger (f.eks. genbrugspladser), samt husstands nær indsamling af emballageaffald korrekt sorteret som farligt affald og emballageaffald, der er korrekt sorteret som restaffald, vil også være omfattet af den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om et minimumsserviceniveau. Bemyndigelsen forventes dog i første omgang ikke udnyttet, fordi opgørelsen af omkostninger til indsamling i de pågældende indsamlingsordninger ikke nødvendigvis baseres på udbudspriser eller at emballageandelen af de pågældende affaldsfraktioner er lille, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, og bemærkningerne hertil." side 36

"Det finansielle ansvar fordeles mellem producenter og importører i tildelingen, jf. lovforslagets § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil. Producenters og importørers betaling til kommunalbestyrelsen vil ske igennem et gebyr efter den foreslåede bestemmelse i § 9 p, stk. 18, jf. lovforslagets § 1, nr. 15."

Overblik

Det er positivt at lovforslaget implementere kompensation til kommunerne for det emballageaffald som skal sorteres som restaffald og farligt affald og som kommunerne stadigvæk har forpligtigelsen til at håndtere og bortskaffe. Men det er problematisk at lovforslaget sidestiller reglerne om minimumsserviceniveauet for emballageindsamlingsordningerne med kommunernes ordninger for rest affald og farligt affald.

Forslag

Kommunernes serviceniveau for indsamling af restaffald, farligt affald og affald på genbrugspladserne bør dog ikke kunne indgå i reglerne om minimumsserviceniveau. Da emballageproducenterne eller -importørerne ikke bør have indflydelse på hvordan kommunerne indsamler andet affald, end emballageaffald.

Der bør indføres følgende tekst om kompensation for indsamling af emballageaffald i henteordninger for rest og madaffald:

Det er hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen vil skulle opkræve gebyr ved producenter og importører eller disses kollektive ordninger svarende til sine faktiske indsamlingsomkostninger for husstands nær indsamling af emballageaffald korrekt sorteret som farligt affald og emballageaffald, der er korrekt sorteret som restaffald, gebyret opgøres ud fra andelen af emballageaffald i den enkelte affaldsfraktion.

Forklaring

Econetanalyser for Sønderborg fra 2022 viser, at selv efter implementering af henteordninger for de 10 fraktioner, så udgør emballageaffald i rest- og madaffaldet op til 9-10 % ved parcel og etageboliger. Da kompensationen for mad- og restaffaldsindsamlingen kun udgør en mindre del af dette affald, burde det ikke være nødvendigt at fastsætte minimumsserviceniveauer for indsamlingsordninger for disse fraktioner på nationalt plan.

Skulle det være nødvendigt at fastsætte minimumsserviceniveauer for kommunernes indsamling af madaffald, restaffald og farligt affald, eller for driften af genbrugspladserne, så bør det reguleres i et selvstændigt lovforslag, da det vil få vidtgående konsekvenser for det kommunale selvstyre.

Indsamling af rest- og madaffald, transport og behandling er for størstedelen af kommunerne opgaver som er prissat på baggrund af udbudspriser. Behandling af forbrændingsegnet affald skal være udbudt inden 1. juli 2025.

Håndtering af farligt affald

Farligt affald i rød kasseordninger indsamles generelt i ordninger hvor alle indsamling enten er udbudt eller i kommunalt regi, hvor sortering sker i udbudt eller kommunalt regi og hvor behandling altid er udbudt. Beregning af indsamlingspriser og sorteringspriser kan ske som gennemsnittet af den nederste tredjedel af udbudt sortering hos sammenlignelige kommuner.

Andelen af emballage (malingsbøtter, kemikaliedunke og spraydåser m.v.) i rødkasseordningerne for farligt affald må forventes at være under 30 %, og da kompensationen ved indsamlingsordninger for farligt affald kun udgør en brøkdel, burde det ikke være nødvendigt at fastsætte minimumsserviceniveauer på nationalt plan.

Regulering af fordeling for fejlsortering ved indsamling af emballageaffald

Til nr. 41 ny § 45 stk. 10.

”Miljøministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at betale producenter og importører eller disses kollektive ordninger for den videre håndtering af det affald, der er overdraget efter regler udstedt i medfør af stk. 9, og som ikke er emballageaffald fra husholdninger.»

Overblik

Lovforslaget beskriver at den nye § 45 stk. 10 skal regulere kompensationen i betaling mellem det indsamlede genanvendelige affald, der er emballageaffald og som ikke er emballageaffald.

I lovforslaget tages der dog ikke stilling til hvordan fejlsorteringer skal håndteres.

Ud fra den foreslåede lovtekst vil producenterne og importørerne eller disse kollektive ordninger alene skulle dække omkostningerne til emballageaffald, mens omkostningerne til videre håndtering af eventuelle fejlsorteringer vil skulle betales af kommunerne på samme måde som håndtering af genanvendelig ikke emballage affald.

Forslag

Lovforslaget bør fastslå at udgifter til håndtering af fejlsorteret affald i indsamlingsordninger for genanvendeligt affald bør fordeles med samme andel som de andre indsamlingsudgifter efter reglerne om emballageaffald og andet genanvendeligt affald, som ikke er emballageaffald.

Forklaring

Det er uholdbart at lovforslaget ikke tager specifikt stilling til fordelingen af udgifter til håndtering af fejlsorteringer. Ved alt affaldsindsamling vil der forekomme fejlsorteringer, primært pga menneskelige fejl eller uklarheder om hvordan enkelte affaldstyper, skal sorteres.

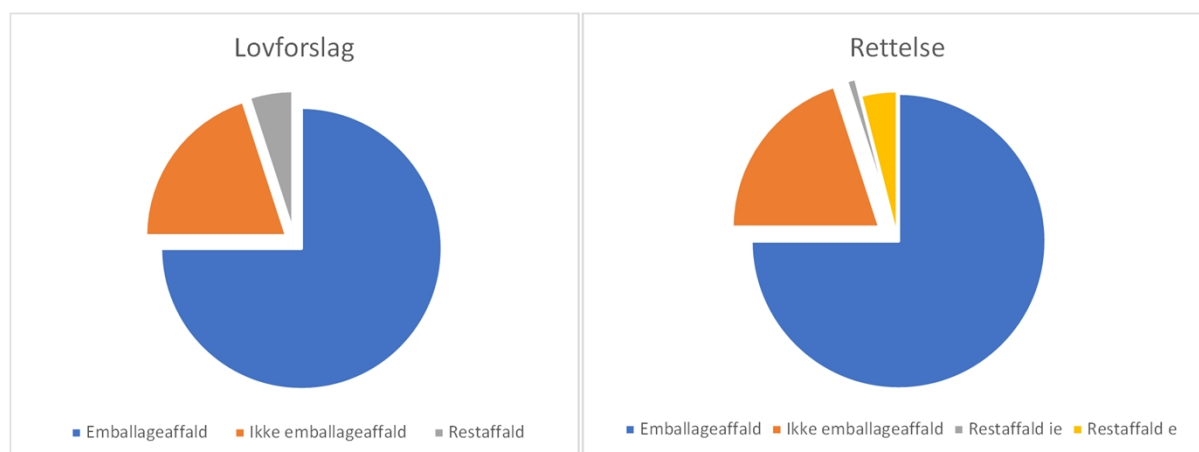
Udgifterne til fejlsorteringer bør fordeles efter andelen af affald mellem emballageaffald og anden genanvendeligt affald, da fejlsorteringen lige såvel kan være:

1. Emballager, der ikke kan genanvendes (kombinerede materialer)
2. Emballager kommet i den forkerte fraktion,
3. Decideret restaffald,

Herudover er fejlsorteringsgraden af både emballageaffald og andet genanvendeligt affald afhængig af sorteringsanlæggets effektivitet. På både papir, pap og plastsorteringsanlæg kan fejlsorteringsgraden nedsættes betragteligt ved at sænke sorteringshastigheden på anlægget.

Hvis lovforslaget implementeres, så kommunerne skal dække hele omkostningen for sorteringsresten vil PIDKO'erne ikke have nogen incitamenter til at betale for at øge sorteringseffektiviteten på sorteringsanlæggene, så snart EU-målene er nået.

Kommunerne bør have løbende adgang til sorteringsrapporter sorteringshastigheder og analyser af sorteringsrester fra sorteringsanlæggene. Så de kan vurdere, om mængden af fejlsorteret affald stammer fra indsamlingssystemet eller fra håndteringen på sorteringsanlæggene.

Ingen klageret over gebyret til producentansvarsordningerne

Til nr. 15, kommende MBL § 9 p stk. 20 (side 137)

"Det er endvidere hensigten at indføre krav om, at kommunalbestyrelsen skal give dokumentation for, hvordan gebyrer efter den foreslåede bestemmelse i § 9 p, stk. 18, er beregnet og sammensat. For eksempel forventes det, at kommunalbestyrelsen skal kunne opgøre omkostninger for den enkelte indsamlingsordning for emballageaffald, og at der ikke må krydssubsidieres mellem ordninger.

[...]

Ifølge det foreslåede stk. 20 kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 18 ikke påklages til anden administrativ myndighed. Endelighedsbestemmelsen afskærer ikke kommunetilsynet fra at efterprøve en afgørelses lovlighed, jf. kommunestyrelseslovens § 48. En efterprøvelse kan ligeledes foretages af Folketingets Ombudsmand, jf. ombudsmandslovens §§ 7 og 8. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger. "

"Det foreslås desuden, at kommunalbestyrelsens afgørelser om gebyrer ikke kan påklages til anden administrativ myndighed." side 5

Overblik

Reguleringen sidestiller kommunernes fremtidige kompensationsgebyr til Producenter og importører eller disse kollektive ordninger, med affaldsgebyrerne til borgerne efter affaldsaktørbekendtgørelsens kapitel 15, hvorfor afgørelser om gebyrer jf. samme bekendtgørelse ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Forslag

Da der ved kompensation mellem kommuner og PIDKO'erne er tale om betydelige kompensationsgebyrer, vil det være i begge parter interesse, hvis afgørelser om gebyrets størrelse vil kunne påklages til Forsyningstilsynet.

Forklaring

Det vil samtidig være forventeligt at forsyningstilsynet ville være tilsynsmyndighed for hvorvidt kommunerne udbyder renovationsopgaver indenfor indsamling og materielindkøb i henhold til det kommende minimumserviceniveau og om fastsættelsen af kommunernes gebyr sker i henhold til reguleringen.

Mens det vil indføre endnu en kontrolindsats, så vil overdragelsen af denne kontrol til forsyningstilsynet samle tilsynet af kommunernes gebyr hos én instans i stedet for, som i lovforslaget, at lægge kompetencen hos både forsyningsstilsynet og ankestyrelsen.

Andre forhold

Indsamling af mad- og drikkevarekartonaffald sammen med plastaffald

Miljøministeriet skriver i lovforslaget at der vil være meget få danske producenter eller importører, som har markedsandele, der er store nok til at deres emballageproduktion/forbrug svarer til en kommunes affaldsfraktion.

Det bør nævnes at fx mejerierne vil have en import af Tetrapak og Purepak, der er stor nok til at dække flere kommuners mængder. Her bør det fremgå af lovforslaget, at mad- og drikkevarekartonaffaldet indsamles sammen med plastaffaldet, ligesom lovforslaget fastslår at papir indsamles sammen med pap

Venlig hilsen

Martin Frank Mogensen
Telefon 27 90 66 81
mfmo@sonderborg.dk

Miljøministeriet
Frederiksholms Kanal 26,
1220 København K

30. august 2023

E-mail: mim@mim.dk
Kopi: trhvi@mim.dk
Journalnummer: 2023-2267

**Hørings svar vedr. udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse
(udvidet producentansvar for emballage og
engangsplastprodukter mv.)**

Tobaksproducenterne kvitterer hermed for muligheden for at give bemærkninger til udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.).

Tobaksproducenterne repræsenterer British American Tobacco, Japan Tobacco International og Imperial Brands, der tilsammen udgør ca. 85 pct. af det danske tobaksmarked.

Indledningsvist ønsker Tobaksproducenterne at bemærke, at man deler ambitionen om at få reduceret mængden af henkastet plastaffald og på den måde skabe renere omgivelser. Det er et ansvar, alle bør påtage sig – lige fra producenter til slutbrugere af plastholdige produkter.

1

I forbindelse med denne høring ønsker Tobaksproducenterne at give bemærkninger til følgende:

- a. Renholdelsesomkostninger og efterlevelse af direktivkrav
- b. Faldende salg af lovligt markedsførte cigaretter i Danmark samt problematikken om freeriding
- c. Målbare og relevante oplysningstiltag overfor forbrugeren
- d. Uklarhed vedr. finansiering af tilsyn.

a. Renholdelsesomkostninger og efterlevelse af direktivkrav

Af udkastet fremgår følgende (s. 86):

”Det er hensigten, at de omkostninger som producenter og importører skal afholde efter de foreslåede bestemmelser i § 9 p, stk. 22, og § 9 t, stk. 3, fastsættes i overensstemmelse med direktivkravene, som er gennemgået ovenfor i afsnit 3.3.1.2. om gældende EU-ret.

I forbindelse med udmøntningen vil der blive lagt vægt på Kommissionens retningslinjer for kriterier for omkostninger ved oprydning af henkastet affald, som udvikles i samråd med medlemsstaterne efter engangsplastdirektivets artikel 8, stk. 4, 2. afsnit, når disse foreligger.”

Tobaksproducenterne forventer, at de relevante myndigheder vil efterleve disse hensigter og direktivkrav for alle omfattede engangsplastkategorier, herunder at:

- De omkostninger, som producenter og importører skal afholde, fastlægges i overensstemmelse med direktivkravene, både i forhold til proportionalitet og eksisterende renhold.
- Der bør lægges vægt på EU-Kommissionens retningslinjer for kriterier for omkostninger ved oprydning af henkastet affald.
- Interessenter inddrages i forbindelse med udarbejdelsen af affaldsanalyser, hvor producenterne kan bidrage med væsentlig viden om markedsforhold- og udvikling, der vil bidrage til implementering og efterlevelse.

2

I EU-Kommissionens udkast til retningslinjer for kriterier for omkostninger ved oprydning af henkastet affald angives det bl.a., at:

- *”The costs to be covered by producers must adequately represent the amounts necessary to ensure adequate and cost-efficient litter related operations specific to the product group”,*
- *“The producers need to be informed in a transparent manner, how the system for the costs of the waste management operations that they are to cover is established”* og
- *“The cost covered by the producers for each product category listed in Part E of the Annex to the SUP Directive should be proportionate to the share of effort/resources that is deployed to tackle the respective products”.*

b. Faldende salg af lovligt markedsførte cigaretter i Danmark samt problematikken om freeriding

Producenter skal jf. direktivet udelukkende dække omkostningerne til renhold af cigaretskod indeholdende engangsplast. Miljøstyrelsen vurderer i udkastet (s. 86-87), at det ikke er muligt at fastsætte generiske retningslinjer for et renholdelsesniveau, hvorfor det er forventningen, at affaldsanalyser- og opgørelser over offentlige myndigheders omkostninger til renhold baseres på det til enhver tid værende renholdelsesniveau.

Til dette bemærker Tobaksproducenterne, at mængden af lovligt markedsførte cigaretter – og dermed også filtre til cigaretter – er stødt faldende, og at de kommunale og statslige renholdelsesomkostninger, som producenterne skal dække, retmæssigt må forventes at afspejle dette, således at producenternes omkostninger er proportionale.

Der er eksempelvis blevet solgt betydeligt færre cigaretter i Danmark i 2022 i forhold til 2018/2019, hvilket også bekræftes af Skatteministeriets publikation ”Skatteøkonomisk Redegørelse 2023”.¹ Samtidig skønner Skatteministeriet ligeledes en stigning i den illegale handel med cigaretter.

Det er et resultat af seneste års afgiftsforhøjelser, hvorfor et stærkt tilsyn med freeriding, dvs. filtre, der ikke er markedsført i Danmark, er påkrævet, da det ikke er rimeligt, at lovlige producenter skal finansiere renhold af bl.a. illegale produkter.

3

c. Målbare og relevante oplysningstiltag overfor forbrugeren

Det er afgørende, at forbrugeren – dvs. slutbrugeren af et plastholdigt produkt – får en bedre affaldsadfærd, så natur og miljø bliver renere til gavn og glæde for alle. Derfor er det også positivt, at Miljøstyrelsen skal iværksætte oplysningstiltag med dette formål.

På s. 87 i udkastet oplyses det, at oplysningstiltagene i Engangsplastdirektivets §10 udmøntes som et rent finansielt ansvar for de berørte producenter, og at det ikke er hensigten at fastsætte nærmere regler om producenternes og importørernes oplysningspligt over for brugere af engangsplastprodukter.

¹ Skatteministeriet, ”Skatteøkonomisk Redegørelse 2023”: <https://www.skm.dk/aktuelt/publikationer/rapporter/skatteokonomisk-redegoerelse-2023/>

Tobaksproducenterne vil gerne kvittere for, at man hos Miljøstyrelsen og Miljøministeriet har valgt en operationel simpel løsning, hvor producenterne af filtre af engangsplast betaler ét gebyr, der dækker alle relevante forpligtelser.

Tobaksproducenterne vil gerne opfordre til, at effekterne af oplysningstiltag udført af tredjeparter bør være målbare i form af dokumenterede adfærdsændringer hos forbrugerne.

Det er Tobaksproducenternes erfaring, at simple tiltag kan skabe ønskede effekter, og producenterne stiller sig til rådighed for at bidrage med relevant brancheviden i forbindelse med udformning af oplysningstiltag.

d. Uklarhed vedr. finansiering af tilsyn

På s. 160-161 i udkastet fremgår det, at der for filtre til tobaksvarer af engangsplast er fastsat regler om, at Miljøstyrelsen fører tilsyn med blandt andet registrering og indrapportering af data til producentregistret.

Yderligere fremgår det, at der i miljøbeskyttelsesloven ikke er hjemmel til et sådan tilsyn, og at relevant hjemmel nu foreslås indført ved, at miljøministeren befyndes til at fastsætte regler om gebyrer til dækning af Miljøministeriets omkostninger forbundet med tilsyn.

4

Det fremgår også, at den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der kan etableres separate gebyrordninger for tilsynet med de enkelte registre for producenter og importører af bl.a. filtre til tobaksvarer af engangsplast, hvor det vurderes hensigtsmæssigt.

Til dette har Tobaksproducenterne følgende kommentarer:

- Eftersom det fremgår i §11 e af bekendtgørelsen om udvidet producentansvar for filtre til tobaksvarer, der er engangsplastprodukter, at Miljøstyrelsens administration af gebyret, herunder kontrol, information, evaluering m.v. er dækket af det eksisterende gebyr for filtre af engangsplast, vil Tobaksproducenterne gerne bede Miljøministeriet om at bekræfte, at en separat gebyrordning for tilsyn ikke vil være relevant for filtre til tobaksvarer af engangsplast.
- Hvad angår tilsyn med emballageansvaret, er det ligeledes uklart for Tobaksproducenterne, om forslaget indebærer, at producenter omfattet af emballageansvaret kan forvente at betale såvel et emballagegebyr som et tilsynsgebyr.

**TOBAKS
PRODUCENTERNE**

- Det fremgår endvidere af udkastet (s. 163), at gebyrfinansiering af tilsyn med ordninger for udvidet producentansvar ikke direkte følger af relevante EU-direktiver. Tobaksproducenterne vil gerne opponere imod denne gold-plating, dvs. en reel overskridelse af de beføjelser og rammer som direktivet har fastlagt.

Såfremt der er spørgsmål eller kommentarer til dette høringsvar, er man velkommen til at henvende sig til Tobaksproducenterne.

Med venlig hilsen,

Tine Marie Daell
Direktør, Tobaksproducenterne

Miljøministeriet
Att.: Troels Heebøll Vinderslev
Fremsendt til mim@mim.dk, kopi: trhvi@mim.dk

Journal nr. 2023-2267

Den 30. august 2023

Hørings svar vedrørende udkast til ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)

VANA – Dansk Emballageansvar har modtaget ovenstående udkast i høring og fremfører nedenfor vores bemærkninger til dette.

VANA og vores stiftere støtter ambitionerne om cirkulær økonomi og udvidet producentansvar og ser frem til at løfte forpligtelserne på vegne af vores medlemmer.

Det bemærkes dog, at producentansvaret medfører en stor administrativ og økonomisk byrde for producenterne. Det er derfor afgørende både for producenternes mulighed for at indrette deres forretning og for de kollektive ordningers mulighed for etablering, organisering og udvikling af selve ordningen, at de udmøntende bekendtgørelser snarest muligt udarbejdes. Dette også for at sikre, at de forventede positive miljøgevinster slår igennem. Derudover gør vi opmærksom på, at kollektive ordninger er afgørende for effektiviteten af systemet, og incitamentet til at melde sig ind i en kollektiv ordning skal derfor sikres i udmøntningen af reglerne.

Generelle bemærkninger

Tidsplan - godkendelse af kollektive ordninger

Den overordnede tids- og procesplan for implementeringen af producentansvaret er urimelig presset for virksomhederne. VANA har også i høringssvar til bekendtgørelse om registrering og indberetning gjort opmærksom på, at tidsplanen i forvejen er udfordrende for både de kollektive ordninger og producenterne. Det er derfor helt afgørende, at den ikke forsinkes yderligere. Miljøministeriet har tilkendegivet, at den overordnede tidsplan er forsinket, så kollektive ordninger nu først kan forvente at blive godkendt ultimo 2024/primus 2025, og at godkendelse dermed ikke vil være en forudsætning for den første tildelingsperiode.

Godkendelse af kollektive ordninger er en grundforudsætning for tildeling og drift og en sikkerhed for medlemmerne. VANA opfordrer således på det kraftigste til, at de kollektive ordninger kan godkendes inden den 1. januar 2024 (hvor registreringspligten indtræder), eller som minimum så ministeriets tidsplan overholdes, dvs. godkendelse 1. april 2024.

Sikkerhedsstillelse

Det fremgår af høringsbrevet, at lovforslaget ikke indeholder hjemler vedrørende kravet om sikkerhedsstillelse, idet ministeriet vurderer, at de eksisterende hjemler er tilstrækkelige.

Kravet om sikkerhedsstillelse kan blive afgørende for eksistensen af de kollektive ordninger pr. 1. januar 2025. Hvis kravet om sikkerhedsstillelse bliver et krav om en garanti svarende til et års mængde, vil det, afhængigt af en kollektiv ordnings markedsandel, betyde krav om en sikkerhedsstillelse på flere hundrede millioner kroner. Det vil reelt ikke være muligt for en kollektiv ordning af en vis størrelse at efterleve. Det er ydermere tilkendegivet af Dansk Producentansvar og ministeriet, at kravet om sikkerhedsstillelse vil blive beregnet på baggrund af tildeling og de kollektive ordningers offentliggjorte miljøgraderede bidrag. Dette

medfører, at de kollektive ordninger først vil kende størrelsen på sikkerheden efter 1. januar 2025, hvor de allerede er blevet tildelt mængder.

Dermed risikerer man, at en kollektiv ordning ikke vil kunne stille sikkerhed – og således at der er tildelt mængder/kommuner til en kollektiv ordning, der ikke kommer til at kunne gå i drift.

VANA opfordrer til, at man udarbejder bestemmelser i de kommende bekendtgørelser, der både imødekommer behovet for sikkerhed og de kollektive ordningers muligheder i praksis.

VANA opfordrer således til, at man kigger ind i kendte modeller og lader lovgivningen tage udgangspunkt i bekendtgørelsen for elektronikaffald, hvor der er mulighed for fritagelse, samt lader sig inspirere, af den måde sikkerhedsstillelsen er udmøntet i henholdsvis Norge og Sverige.

Tildeling og free rider-problematikken

Det er tilkendegivet af ministeriet, at kollektive ordninger kan få tildelt geografiske områder udover deres markedsandel mod betaling. Det er dog også understreget, at alle kommuner vil blive tildelt kollektive ordninger eller producenter uden for kollektive ordninger, der har fået en geografisk tildeling.

Producenter, der registrerer sig i producentansvarsregistret og melder sig ind i kollektive ordninger, bærer dermed den fulde økonomiske byrde for de producenter, der ikke registrerer sig i producentansvarsregisteret (free riders). Det er en uforholdsmæssig stor byrde at pålægge de producenter der går forrest og lever op til forpligtelserne.

VANA henstiller til, at ministeriet forklarer, hvori der er hjemmel til at tildele de kollektive ordninger mængder (kommuner), som ikke er registreret i producentansvarsregisteret (og som dermed ikke kan kompenseres via håndteringsgebyr). VANA henstiller ligeledes til, at der undersøges muligheder for at den økonomiske byrde pålægges alle producenter og ikke kun registrerede producenter. VANA bidrager gerne med løsningsforslag.

Endelig opfordrer VANA på det kraftigste til, at der snarest udsendes en formel information fra myndighedernes side, om at man som producent skal registreres i DPA-registret.

Tilsyn

Det fremgår af udkastet, at gebyrfinansiering af tilsyn med ordninger for udvidet producentansvar ikke følger direkte af affaldsrammedirektivets minimumskrav til ordninger for udvidet producentansvar eller de særlige regler om afholdelse af omkostninger i elektronikaffaldsrammedirektivet eller batteridirektivet. Det er dog tilkendegivet af ministeriet og følger af den politiske aftale, at tilsyn skal være producentfinansieret.

Med henvisning til bemærkningerne vedrørende free riders ovenfor, bemærker VANA, at det er en unødigt stor byrde at pålægge de producenter der registrerer sig både at bære den fulde økonomiske byrde for free riders og et producentfinansieret tilsyn.

VANA opfordrer på det kraftigste til, at ministeriet kommer med en beskrivelse af, hvori der er hjemmel og rimelighed til begge dele samt med en udførlig og detaljeret tilsynsplan. Producenterne har en stor interesse i, at tilsynet fungerer så effektivt som muligt og vil med de kollektive ordninger have stor viden om, hvor tilsynet kan få mest gavn af sin indsats.

VANA foreslår således, at producenterne, fx via interesseorganisationer eller kollektive ordninger, inddrages formelt i tilsynets opgavevaretagelse og finansieringsbehov.

Erhvervslivet er klar til at løfte forpligtelsen, hvorfor VANA er blevet stiftet, og vi vil løfte vores ansvar ved at sikre så mange medlemmer som muligt, som dermed lever op til forpligtelserne. Vi opfordrer dog til, at ministeriet forklarer ovenstående samt sikrer, at der hurtigst muligt udarbejdes en realistisk tilsynsplan, der inddrager producenterne og som afhjælper free rider-problematikken.

Tildelingsperiode

Det fremgår af udkastet, at den første tildelingsperiode vil være 12 måneder.

Det blev dog på høringsmødet den 11. august tilkendegivet af ministeriet, at den første tildelingsperiode af kommuner til kollektive ordninger i praksis forventes at være 8 måneder – nemlig fra januar til september 2025.

VANA anerkender, at den første tildeling vil være behæftet med stor usikkerhed, idet den baseres på forventede markedsførte mængder. Vi bemærker dog, at en så kort tildelingsperiode vil medføre unødige høje priser for producenterne, og derfor foreslår vi, at den første tildelingsperiode løber frem til september 2026 (1 år og 8 måneder). Alternativt, at man bibeholder det indledende forslag om 12 måneder.

Godkendelse løbende

Det fremgår af udkastet, at der fastsættes nærmere regler om godkendelse af kollektive ordninger, herunder om hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde og frister for ansøgning. Lovforslaget beskriver ikke noget i forhold til tidsperioden for godkendelse. Ministeriet uddybede på høringsmødet den 11. august, at man af hensyn til EU-regler ikke kan lave tidsbegrænsede godkendelser. Det er således oplægget, at der vil være tale om løbende godkendelser af de kollektive ordninger. VANA bemærker, at det ikke er i tråd med den politiske aftale, hvorfor det skal sikres, at de udmøntende regler vedrørende fratagelse af godkendelse, herunder frister og krav til advarsler mv., bliver tydelige.

Gebyrer og compensationer

Udkastet fremlægger mange forskellige typer gebyrer og compensationer, som producenterne skal dække. Generelt vil VANA gerne opfordre til, at dette medfører skærpede krav om gennemsigtighed, ensartethed og effektivisering ved gebyrfastsættelse, samt at man revurderer muligheden for klageadgang. Dette understøttes også af den politiske aftale, compensation af kommunernes indsamling, hvoraf det fremgår, at: "*løsningen indebærer skærpede krav til transparens og ensartethed i kommunernes opgørelse af omkostninger samt styrkelse af udbud igennem fælles vejledninger og udbudsskabeloner*".

Gebyr til staten

Det bemærkes, at det ved beregningen af gebyrer til staten skal sikres, at niveauet stemmer overens med den reelle direktivforpligtelse, samt at der ikke opstår dobbeltgebyrer.

Derudover bemærkes det, at gebyrer til dækning af miljøministerens omkostninger til affaldsanalyser, sekretariatsbetjening og oplysningstiltag først vil blive fastlagt, så de gælder efter producentansvarets ikrafttrædelse. VANA henstiller til, at statens gebyrer for den første tildelingsperiode bliver offentliggjort i god tid inden ikrafttrædelse, så de kollektive ordninger kan tage dem med i beregningerne af de miljøgraderede bidrag inden 1. januar 2025, og der sikres mulighed for og tid til indsigelser vedrørende beregningerne af gebyret.

Overgangsperiode

Udkastet lægger op til, at kommunalbestyrelsen vil kunne udnytte optioner om kontraktforlængelse, hvis det bagvedliggende udbud for kontrakten afspejler det minimumsserviceniveau, der er fastlagt ved bekendtgørelse på tidspunktet for udbuddet. Dette gælder også, selvom minimumsserviceniveauet fastlagt ved bekendtgørelse er ændret på tidspunktet for udnyttelse af optionen. Hvis kommunalbestyrelsen behandler affald, der ellers skulle være overdraget til producenter og importører eller disses kollektive ordninger på grund af overgangsordninger, er det ministeriets hensigt, at der fastsættes regler om, at det gebyr kommunalbestyrelsen opkræver ved producenter og importører eller disses kollektive ordninger, skal baseres på de faktiske omkostninger til affaldsbehandlingen.

VANA bemærker, at det vil indebære, at gebyrerne dermed vil kunne overstige basisserviceniveauet, som skal danne basis for producenternes betaling for kommunernes indsamling af emballagemængderne. Dermed pålægges producenterne i perioden med mulighed for kontraktforlængelse en potentiel udgift, som overstiger basisserviceniveauet, ligesom de kollektive ordninger begrænses i at lave store samlede udbud for affaldsbehandling.

VANA henstiller til, at muligheden for kontraktforlængelse udgår, eller alternativt at producenterne kan modtage et nedslag i gebyret for den øgede omkostning.

Derudover bemærkes det, at der med forslaget udformning er en risiko for, at kommuner gennemfører udbud inden de fremlagte frister, som vil række langt ud over 2025, hvilket ikke er i tråd med baggrunden for producentansvarets indførelse.

VANA henstiller således til, at kommunerne allerede ved fremlæggelsen af lovforslaget begrænses i at udbyde nye opgaver, medmindre de er i tråd med basisserviceniveauet. På den måde sikres det, at kommunerne ikke ender med at binde producenterne organisatorisk og finansielt til kontrakter, som løber ud over 2025.

Konkrete bemærkninger

Gebyrer § 9h, stk. 4, § 9p, stk. 2, 11, 18, 21 og 22, § 9æ, stk. 5, § 9t, stk. 3

Der bliver præsenteret mange forskellige gebyrer i udkastet. VANA henstiller til, at ministeriet bekræfter nedenstående opsummering af, hvilke gebyrer/kompensationer de forskellige producenter skal dække.

Producenter af emballage skal betale omkostningerne til håndtering af emballageaffald.

Konkret indebærer det i udkastet, at producenterne skal betale følgende fire gebyrer/kompensationer (se nedenfor). Derudover vil der være gebyret, der skal betales til DPA, jf. § 11 i udkast til bekendtgørelse om registrering og indberetning af emballage.

Gebyrerne i udkastet omfatter:

1. Producentgebyr, jf. § 9p, stk. 18 (til dækning af kommunens indsamling mv.)
2. Økonomisk kompensation til affaldsproducerende virksomheder, jf. § 9p, stk. 2 (til betaling til affaldsproducerende virksomheders håndtering af emballageaffald)
3. Håndteringsgebyr, jf. § 9p, stk. 11 (producenter, der årligt markedsfører under 8 ton emballager og producenter med en for lille markedsandel til at få tildelt et geografisk område skal betale et håndteringsgebyr til DPA, som udbetaler til de kollektive ordninger, der har afholdt omkostningerne)
4. Gebyr til staten, jf. § 9p, stk. 21 og 22 og § 9æ, stk. 5 (til dækning af statens omkostninger til oplysningstiltag, administration vedrørende affaldsanalyser mv. samt tilsyn med korrekt registrering og

indberetning til DPA). 5. Gebyret, der skal betales til DPA, jf. § 11 i udkast til bekendtgørelse om registrering og indberetning af emballage.

Producenter af emballage af engangsplast, der er omfattet af engangsplastdirektivet, skal *udover* ovenstående fem gebyrer *også* betale gebyr for oprydning af engangsplastemballage, jf. § 9 p, stk. 22.

Producenter af drikkevarebeholdere og drikkebægre som ikke er emballage, der er omfattet af engangsplast, skal, jf. § 9s, stk. 1, *udover* de fem ovenstående gebyrer betale gebyr for oprydning, jf. § 9p, stk. 22.

Producenter af tobaksfiltre, vådservietter og balloner af engangsplast, der er omfattet af engangsplastdirektivet, skal som det *eneste* betale gebyr for oprydning mv. (og indsamling i offentlige indsamlingssystemer for tobaksfiltre) efter § 9t, stk. 3.

Gebyr til staten, § 9p stk. 18 og 21

Det bemærkes, at producenterne både skal betale til kommunerne og staten for oplysningsforpligtelsen, jf. § 9 p stk. 14. Af udkastet fremgår det, at det er hensigten at fastsætte regler om, at miljøministeren eller kommunalbestyrelsen skal oplyse om nr. 1-3 for producenters og importørers regning. Kommunalbestyrelsen skal oplyse om det, som kommunalbestyrelsen typisk allerede oplyser om i dag i relation til indsamling af affald, f.eks. indsamlingsordninger, og det er hensigten at fastsætte regler om, at miljøministeren oplyser om de informationer, der er mere generelle, f.eks. bekæmpelse af henkastning af emballageaffald.

VANA henstiller til, at det sikres, at producenterne ikke betaler dobbelt for oplysningsforpligtelsen til både stat og kommuner, ligesom det skal sikres, at niveauet stemmer overens med den reelle direktivforpligtelse.

Gebyrberegning – producentgebyret § 9p, stk. 18

Det fremgår af udkastet, at det er ministeriets hensigt at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte et gebyr for den husstandsnaere indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald, og som efter indsamling overdrages til producenter og importører eller disses kollektive ordninger. Gebyret for indsamlingsopgaven vil blive fastsat af kommunalbestyrelsen på baggrund af udbudspriser for indsamling til det fastsatte minimumsserviceniveau. I de tilfælde hvor kommunalbestyrelsen ikke udbyder indsamlingsopgaven, er det hensigten at fastsætte regler om, at fastsættelsen af gebyret skal baseres på den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter med den laveste pris.

I henhold til udkastet fremgår det imidlertid, at udgangspunktet kan fraviges i tilfælde, hvor en sådan fastsættelse er u hensigtsmæssig eller umulig, f.eks. fordi der ikke findes sammenlignelige kommunale opgaver og aktiviteter der er udbudt.

VANA bemærker, at denne formulering ikke er i tråd med den politiske aftale, hvor det fremgår, at udgangspunktet kun kan fraviges, hvis det ikke er juridisk muligt, jf. teksten i den politiske aftale: "*den konkrete compensation (priserne) fastlægges som udgangspunkt på to måder ud fra det aftalte serviceniveau:*

- *en kommune udbyder indsamlingsopgaven ud fra det aftalte serviceniveau og får derigennem markedspris.*

- *i de tilfælde hvor en kommune ikke udbyder indsamlingsopgaven, fastsættes kompensationen med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris, såfremt det er juridisk muligt."*

VANA foreslår derfor, at formuleringen ændres, så den er på linje med den politiske aftale. Det kan i stedet anføres i lovbemærkningerne, at hvis det er "umuligt" (men ikke "uhensigtsmæssigt") at fastlægge en pris via den politisk fastsatte metode, så skal der sikres en løsning, hvor virksomhederne som minimum kan forvente en tilsvarende effektiv opgaveløsning og prissætning.

Klageadgang § 9p, stk. 20

Ifølge det foreslåede stk. 20 kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 18 ikke påklages til anden administrativ myndighed. Ministeriet bemærker, at endelighedsbestemmelsen ikke afskærer kommunetilsynet fra at efterprøve en afgørelses lovlighed, jf. kommunestyrelseslovens § 48. En efterprøvelse kan ligeledes foretages af Folketingets Ombudsmand, jf. ombudsmandslovens §§ 7 og 8.

VANA henstiller til, at der indsættes en klageadgang, idet gebyrernes fastsættelse har afgørende betydning for producenterne og de kollektive ordningers økonomi, ligesom der fortsat mangler afklaringer vedrørende fastsættelse mv.

Tilbagebetaling (§ 9 h, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes som 2. pkt. (fiskeredskaber), § 9 p, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes som 2. pkt. (emballage), § 9 t, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes som 2. pkt. (balloner, vådservietter og tobaksfiltre))

Det fremgår af udkastet, at producenter skal have mulighed for at få tilbagebetalt tidligere indbetalte finansielle bidrag og gebyrer, når emballager, fiskeredskaber af engangsplast og balloner, vådservietter og tobaksfiltre af engangsplast markedsføres udenfor Danmark.

Det fremgår af bemærkningerne, at det er ministeriets hensigt, at ordningen for tilbagebetaling skal være enkel at administrere for producenter og importører, for producentregisteret og for myndighederne. Derudover fremgår det, at det skal sikres, at det er enkelt at føre tilsyn, herunder ved at producenter og importører skal dokumentere, hvilket senere omsætningsled i Danmark, der har eksporteret produkterne, som producenten ønsker at reducere de markedsførte mængder med og få tilbagebetaling for.

VANA er enige i udgangspunktet om, at ordningen skal være enkel at administrere, men opfordrer ministeriet til at have fokus på risici i udformningen af reglerne, herunder krav til dokumentation, så det ikke bliver en ordning der skaber unødige økonomiske risici.

Derudover har VANA fået flere henvendelser fra virksomheder, som bliver i tvivl om læsningen af hjemmel vedrørende tilbagebetaling og om det indebærer, at der skal indrapporteres for alle produkter og så efterfølgende ansøges om tilbagebetaling for de produkter, der udføres.

VANA henstiller derfor til, at ministeriet bekræfter, at bestemmelser vedrørende tilbagebetaling udelukkende omfatter de tilfælde, hvor producenter har indrapporteret, fordi de troede, at produkterne ville blive markedsført i Danmark, men efterfølgende finder ud af, at de skal markedsføres uden for. Produkter som producenter i udgangspunktet ved ikke skal markedsføres i Danmark, skal ikke indberettes.

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning eller opfølgende spørgsmål.

Med venlig hilsen

Marianne Roed Jakobsen,
adm. Direktør, VANA

og VANAs bestyrelse:

Karin Klitgaard, formand
Underdirektør, DI

John Wagner, næstformand
DagSam, tidl. adm. direktør for De Samvirkende Købmænd

Andreas Hastrup Clemmensen
Chefkonsulent, Dansk Erhverv

Henrik Hyltoft
Markedsdirektør, Dansk Erhverv

Anette Christiansen
Miljøchef, Landbrug & Fødevarer

Jan Laustsen
International chef, Landbrug & Fødevarer

Leif Nielsen
Branchedirektør, DI Fødevarer

Niels Jensen
CEO, MLDK - Mærkevareleverandørerne

Vejle Kommunes hørings svar

Indledning

Vejle Kommune er gennem brancheorganisationen Dansk Affaldsforening blevet gjort opmærksom på **Høring over ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter mv.)**

Vejle Kommune ønsker at komme med eget hørings svar til lovændringen. Vejle Kommunes forslag til konkrete ændringer til lovforslaget fremgår i bokse i nærværende hørings svar.

29. august 2023

Teknik & Miljø
Facility Management &
Ressourcer

Demokratiet og det lokalpolitiske råderum udfordres

Vejle Kommune ser grundlæggende en demokratisk og principiel udfordring i den stigende tendens, hvor der fra national side udarbejdes overordnede love, som er uklare, og som ikke sætter klarere rammer, som de involverede parter reelt kan forholde sig til i forbindelse med en høring – herunder konsekvenser, risici, potentialer, udfordringer mv. I stedet er der tale om brede hjemler, hvor ministeren sikres bemyndigelse til efterfølgende at regulere og udarbejde de nærmere krav og retningslinjer. Det skaber usikkerhed, udemokratiske processer, risiko for manglende sammenhæng mellem indgåede politiske aftaler og lovgivning, og helt centralt indskrænker denne tilgang det lokalpolitiske råderum og kommunalbestyrelsens mandat.

Vejle Kommune finder det foreliggende lovforslag et klart eksempel på dette, hvad angår indsamling, behandling og transport, ligesom centrale forhold ikke er nærmere specificeret som f.eks. et kommende minimumsserviceniveau og økonomiske forhold.

Organisatorisk ansvar bør forblive hos kommunerne

Grundlæggende finder Vejle Kommune det positivt med et udvidet producentansvar og ser frem til, at producenter og importører bærer det økonomiske ansvar for deres produkters affaldsfase, således udgifterne af afholdes dem, der har størst indflydelse på produktets fremstilling - velvidende at regningen i sidste ende lander ved forbrugeren.

Vejle Kommune er dog af den overbevisning, at det organisatoriske ansvar for indsamling, transport og behandling ligger bedst ved kommunerne set ud fra et borger-, klima-, økonomisk- og lokalpolitisk perspektiv. Det er ikke hensigtsmæssigt, at der indsættes et fordyrende led mellem indsamler og behandler i form af de kollektive ordninger, der får det organisatoriske ansvar for behandlingen og muligvis omlastning og transport. Yderligere er Vejle Kommune bekymret for, at der ikke skabes motivation for de kollektive ordninger til at være ambitiøse på klimaets vegne.

Ambitiøse lokalpolitiske klimamål stækkes

I lovforslagets bemærkninger fremgår det, at lovforslaget skønnes at reducere affaldsmængder til forbrænding. Det er Vejle Kommunes bekymring, at lovforslaget vil hæmme mere end det vil fremme klimatiltag på affaldsområdet. Lovforslaget fjerner f.eks. lokalpolitikernes mulighed for at være mere ambitiøse i forhold til genanvendelse af ikke-emballage, mens indførelsen af et nationalt minimumsserviceniveau synes i direkte modstrid med nationale visionære mål på klimaområdet.

Vejle Kommune har ligeledes et mål om at arbejde mod en klimaneutral affaldssektor i 2030. Sådanne lokalpolitiske mål vil fremadrettet ikke være muligt at fastsætte, hvis de kollektive ordninger får ansvaret for transport og behandling. Med det foreliggende lovforslag er der ikke incitament for de kollektive ordninger til at fastsætte ambitiøse klimamål.

Manglende sammenhæng mellem aftale og lovforslag

Sortering skal være nemt for borgerne, og af aftalen om udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter fra august 2022 fremgår:

”Aftalepartierne ønsker sammenhæng til den øvrige borgernære indsamling af affald og at borgerne derfor fortsat skal sortere affald i materialefraktioner som fastlagt med strømliningen i klimaplanen og dermed ikke dele sorteringen op i hhv, emballage og ikke-emballage.”

Af aftalens punkt 2 om rolle- og ansvarsdeling fremgår:

”at kommuner fortsat er ansvarlige for indsamlingen af affald fra borgerne i tørre fraktioner med emballage. Dvs. plast, glas, pap, papir, metal, mad- og drikkekartoner sorteres fortsat hos borgerne i de samme spande, uanset om det er emballageaffald eller ikke-emballageaffald.”

Det er Vejle Kommunes opfattelse, at der i det foreliggende lovforslag gives hjemmel til miljøministeren til beslutninger, der rækker udover og synes i modstrid med, hvad der fremgår af aftalen om udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter fra august 2022.

Under lovforslagets § 1 stk. 7 gives miljøministeren med § 9 p stk. 1 og 2, hjemmel til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen eller producenterne helt eller delvist skal lave særskilt indsamling af emballageaffald.

Det synes i direkte modstrid med aftaleteksten. Med et mangeårigt fokus i Vejle Kommune på at sortering skal være nemt for borgerne for at lykkes med øget genanvendelse og cirkulært forbrug, er Vejle Kommune imod, at indsamling af husholdningsaffald, herunder emballageaffald, vil kunne ske uden om de kommunale ordninger medmindre produktet er omfattet af en fælles, tydeligt mærket tilbagetagingsordning (fx pantsystem).

Flere indsamlingssystemer kan, ud over at være til gene for borgerne, yderligere medføre mere kørsel med øgede udgifter og øget udledning af CO₂ til følge.

Vejle Kommune foreslår helt grundlæggende:

- At kommunerne har det organisatoriske ansvar for indsamling, transport og behandling af husholdningsaffald.
- At det er muligt for producenter, importører eller de kollektive ordninger at forestå indsamling via en fælles tilbagetagningsordning, så som f.eks. pantsystemet, så længe sådan en ordning er tydeligt mærket, opleves som enkel, intuitiv og overkommelig af borgerne og i særlig grad indføres med henblik på at øge det direkte genbrug, som bør være hovedargumentet for, at en sådan ordning indføres.
- At lovforslaget ikke medfører klimaforringelser. I tilfælde af at de kollektive ordninger får det organisatoriske ansvar for transport og behandling, bør de således også stilles overfor ambitiøse klimakrav.

Tydelige rammer i Miljøbeskyttelsesloven

I 2022 blev § 49 d indført i Miljøbeskyttelsesloven ”For at tydeliggøre rammerne for kommunernes rolle på markedet for affald egnet til materialenyttiggørelse”, så kommunernes rammer ikke kun fremgik på bekendtgørelsesniveau.

Med det foreliggende lovforslags §1 stk. 7, hvor miljøministeren gives hjemmel, er vi tilbage, hvor kommunernes rammer bliver defineret på bekendtgørelsesniveau.

Vejle Kommune understreger derfor igen nødvendigheden af, at lovforslaget omformuleres, så det på lovniveau fremgår, hvilke opgaver kommunerne er ansvarlige for at udføre, og hvilke opgaver kommunerne ikke længere skal udføre.

Af lovforslagets §1 stk. 10 og 41 får miljøministeren hjemmel til at bestemme, hvem der skal stå for at sikre behandling af husstandsindsamlet affald. Det er for uklart, og det bør fremgå, hvor opgaven fremadrettet varetages. Kommunerne løfter gerne den opgave, som vi har gjort tidligere. Hvis opgaven fremover ikke skal løftes af kommunerne, bør det fremgå af loven. Det giver de bedste betingelser både for kommunerne og dem, der fremover skal stå for opgaven. Det er væsentligt for en god opgaveløsning, at der er skabt klarhed, og derfor er det Vejle Kommunes holdning, at det skal fastsættes på lovniveau.

Af lovforslagets §1 stk. 7 får miljøministeren hjemmel til at bestemme, hvem der skal stå for transporten af husstandsindsamlet affald. Vejle Kommune forstår dette som, at miljøministeren dermed får hjemmel til at bestemme, hvem der har opgaven med omlastning. Denne hjemmel og uklarhed giver en stor udfordring i forbindelse med udbud af renovationsopgaven. Det vil være en næsten umulig opgave for kommunalbestyrelsen at udbyde renovationsopgaven, hvis placeringen af omlasteplads for renovationskøretøjerne kan ændres under renovatørudbuddets løbetid på de normale 6-8 år. Derfor finder Vejle Kommune det problematisk, at ministeren tildeles denne hjemmel.

Som foreslået ovenfor er Vejle Kommune grundlæggende imod, at ministeren får hjemmel til at fratage kommunerne det organisatoriske ansvar for indsamling, transport og behandling.

Hvis det alligevel fastholdes, at en del af det organisatoriske ansvar skal overdrages til de kollektive ordninger, som det fremgår af lovbemærkningerne, finder Vejle Kommune det nødvendigt, at det sker på lovniveau.

Vejle Kommune foreslår:

Følgende regler fastsættes på lovniveau:

- At det organisatoriske ansvar for indsamling ligger hos kommunalbestyrelsen.
- At kommunalbestyrelsen har hjemmel til at fastsætte placering af omlasteplads/aflæsningsplads for renovationskøretøjer.
- At overdragelse af både emballage og ikke-emballage fra husstandsindsamling skal ske til de kollektive ordninger.

Således sikres på lovniveau klarhed omkring kommunernes og de kollektive ordningers opgaver og snitflader.

Udgifter ved overdragelse af ikke-emballage

Kommunerne har stor erfaring med udarbejdelse af udbud og kontrakter om afsætning af affald. Vejle Kommune ønsker at vide, hvordan det sikres, at behandlingsprisen for ikke-emballageaffald ikke fordyres ved at blive overdraget til de kollektive ordninger. Det er uklart, hvem der skal afholde eventuelle ekstra udgifter ved overdragelse af ikke-emballageaffald til de kollektive ordninger.

Vejle Kommune foreslår:

Forsyningstilsynet fastsætter en behandlingspris for de forskellige fraktioner, som kan anvendes når tildelingsordninger udbydes. På denne måde skabes sikkerhed og klarhed omkring økonomiske rammer.

Kommunerne betaler allerede i dag Forsyningstilsynet for arbejde med opgaver med analyser og overvågningsopgaver for at sikre en velfungerende konkurrencebaseret affaldssektor. Denne opgave ligger derfor tæt op ad det arbejde Forsyningstilsynet allerede udfører.

Øget klarhed omkring henkastet affald

Kommunerne er optaget af bybillede, som er rene. Med lovforslaget er det ikke tydeligt for Vejle Kommune hvilke produkter, der er omfattet af udvidet producentansvar. Der fremgår af lovforslaget, at drikkebægre af engangsplast ikke er emballage, men er alligevel omfattet af udvidet producentansvar. Spørgsmål opstår derfor som f.eks.

- Vil det betyde, at f.eks. takeaway drikkebægre i rent pap ikke er omfattet af det udvidet producentansvar?

- Lige nu opleves store problemer med efterladte nikotinposer i bybilledet. Er røgfrie nikotinprodukter omfattet af producentansvar, hvis de indeholder plastik?

Vejle Kommune foreslår:

- At producentansvaret omfatter alle produkter, der er kendt for at blive efterladt i bybilledet/det offentlige rum.
- At lovforslaget vedlægges et bilag, der oplister de produktkategorier, som er omfattet af lovforslaget.

Økonomisk kompensation / minimumserviceniveau

Det fremgår af lovforslaget, at miljøministeren får hjemmel til at indføre et minimumsserviceniveau, som skal danne grundlag for kommunernes kompensation for indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald. Minimumsserviceniveau er ikke yderligere beskrevet i lovteksten, men det fremgår af lovbemærkningerne, at begrebet dækker over de opgaver, som kommunen kan få dækket via gebyr til de kollektive ordninger. Gebyret skal være baseret på de faktiske omkostninger til overholdelse af minimumsserviceniveauet.

Vejle Kommune finder, at kompensationsmodellen (minimumsserviceniveau) i lovforslaget ikke er tilstrækkeligt beskrevet og defineret og giver for bred hjemmel til ministeren om fastsættelse af kommunernes kompensation.

Begrebet minimumsserviceniveau, som beskrevet i lovforslagets bemærkninger, virker bureaukratisk og forventes at medføre ekstra unødigt administrativt arbejde, som videreføres til de kollektive ordninger og i sidste ende borgerne.

Vejle Kommune stiller spørgsmål ved, om krav til overholdelse af minimumsserviceniveau enten medfører, at affaldsindsamling bliver mindre serviceorienteret eller medfører overimplementering. Et eksempel herpå:

Et boligbyggeri med rækkehuse med individuelle matrikler ønsker af pladshensyn fælles nedgravet affaldsløsning, selv om der er plads til beholdere ved hver bolig. Skal kommunen tvinge bygherre til at etablere standplads ved hver ejendom, fordi minimumsserviceniveauet påskriver, at der skal være beholder til genanvendeligt affald på hver matrikel med en husstand?

Eller bliver kommunen kun kompenseret for fællesløsninger, som er billigere i drift, men kræver at borgere går længere med deres affald?

Med indførelse af minimumsserviceniveau ændres grundlæggende på, hvorledes udbud og tilbud udarbejdes. Fremadrettet skal minimumsserviceniveau altid udbydes og kan suppleres af yderligere krav, som kommunalbestyrelserne ønsker i de enkelte kommuner. Vejle Kommune er i tvivl om, hvordan det udbudsretligt er muligt at udbyde andet end minimumsserviceniveauet. Er det muligt for kommunalbestyrelsen at udarbejde et udbud, som indeholder prislister på ydelser, den fra starten ikke påtænker at anvende. Hvordan og hvorfor skal en renovatør byde på udbud, hvor ikke alle ydelserne bliver taget i brug. Alt sammen for at dokumentere priser på ydelser, der ikke vil blive anvendt.

Vejle Kommune gør opmærksom på, at kommunen de seneste år har brugt større beløb til indretning af indsamlingsordninger, så de lever op til Miljøstyrelsens vejledninger. Vejle Kommune opfordrer derfor kraftigt til, at minimumsserviceniveauet som minimum følger Miljøstyrelsens vejledninger.

I forhold til den økonomiske kompensation gør Vejle kommune opmærksom på, at borgere også i stor udstrækning anvender genbrugspladser til at komme af med emballageaffald. F.eks. har Vejle Kommune indsamling af dåser, PET-flasker og plastdunke på genbrugspladser, ligesom der også afleveres større emballage i plast, metal og glasfraktionerne. I Vejle Kommune tilbydes desuden afhentning af større emballageemner ved husstanden via Genbrugsordningen (Storskrald). Her er det muligt for borgerne at bestille afhentning af eks. plastfolie og hård plast, pap og flamingo, m.m. Det er bør også være en del af den økonomiske kompensation.

Vejle Kommune foreslår:

- At minimumsserviceniveau fjernes og i stedet anvendes en nøgletalsmodel, som ses i andre lande, fx Sverige, der har indført udvidet producentansvar. Dette må forventes at reducere de administrative udgifter, som de kollektive ordninger skal dække.
- Fastholdes minimumsserviceniveauet følger det som minimum Miljøstyrelsens vejledninger.
- At kommunerne kompenseres for alle udgifter forbundet med indsamling og omlastning af emballage, både fra husstandsindsamling, genbrugspladser og ”storskraldsordninger”.

Implementering af producentansvar på emballageområdet er en stor og vigtig opgave. Derfor er det Vejle Kommunes holdning, at det er yderst u hensigtsmæssigt at haste lovændringer igennem ved at give ministeren hjemmel og bemyndigelse til at forestå den endelige implementering. Det er Vejle Kommunes helt klare holdning, at vigtige regler skal indarbejdes via loven, således det fremstår klart, hvem der har ansvaret for at løse de enkelte opgaver. Det vil være bedst for producenterne og de kollektive ordninger, der skal investere i området og opbygge kompetencer. Det vil være bedst for kommunerne, så der bliver en klar adskillelse mellem producenterne og kommunernes opgaver og ansvar.

Vi vil følge den videre proces med stor interesse, og vi står naturligvis til rådighed for nærmere uddybning.

Med venlig hilsen
Vejle Kommune

Søren Peschardt
Formand for Klima-, Natur- og Miljøudvalget
Teknik & Miljø, Vejle Kommune